

IZ RAZPRAVE O USTAVI SRS NA ZADNJEM ZASEDANJU REPUBLIŠKE SKUPŠČINE

Nova ustava — osvoboditev človeka

Zadnja seja ljudske skupščine LR Slovenije, na kateri so 9. aprila sprejeli ustavo Socialistične republike Slovenije, je bila zgodovinskega pomena. Potem ko so delovni ljudje plebisitarno potrdili ustavni osnutek, so poslanci samo še formalno potrdili že izraženo ljudsko voljo: sprejeta je bila nova ustavna ureditev, ki daje občanom, kot je dejal Miha Marinko v svoji obrazložitvi nove ustave, nov instrument za uresničenje velikega cilja — za osvoboditev človeka.

Predsednik ustavne komisije Miha Marinko je obrazložil, da se predlog ustave od osnutka razlikuje po tem, da sta drugo in tretje poglavje osnutka obdelana v sedanjem drugem poglavju predloga, ki nosi naslov »Družbena ureditev«. Predlog republiške ustave prevzema ustrezne določbe zvezne ustave po besedilu in obsegu. Tako je odpadel razlog, zaradi katerega je osnutek obravnaval celotno družbeno ureditev le na kratko, zelo obširno in podrobno pa področje samoupravljanja v delovnih organizacijah. Preprosta določila o samoupravljanju v delovnih organizacijah v republiški ustavi bi lahko zavrila izredno dinamičen razvoj na tem področju.

Določbe republiške ustave o družbeni ureditvi so formulirane v enakem besedilu kot v zvezni ustavi, to pa zato, ker gre za enoten sistem naše jugoslovanske socialistične skupnosti, ki ga vsak zase in vsi skupaj aktivno oblikujemo in razvijamo. A vedeti je treba tudi to, da je prišlo do formulacij, kakršne ima sedaj zvezna ustava, tudi na temelju osnutkov republiških ustav. Usklajenost republiških ustav z zvezno ustavo je tako rezultat zelo intenzivnih priprav na vseh nivojih, v zvezi in v republiških ustavnih komisijah ter v javni obravnavi. V ustavi sta še dve spremembi, ki sta posledica javne razprave: prvič, ustava dopušča možnost formiranja več zborov delovnih skupnosti tudi v občini, in drugič, vsak zbor delovne skupnosti republiške skupščine bo štel 70 članov in ne 65, kakor je bilo predvideno po prvem osnutku. Do prve spremembe je prišlo zato, da bi dali občanom z večjo razčlenjenostjo in bogatejšim družbenim življenjem možnost, da si po izkušnjah občinske skupščine v novem sestavu uredijo le-te tako, kot

je sedaj predvideno za republiko. Druga sprememba pa je bila potrebna, ker načelo, da naj ima vsaka občina po enega predstavnika v vsakem izmed zborov delovne skupnosti republiške skupščine, ne bi dovolj upoštevalo razlik v strukturi in razvitosti občin.

V ustavi je močnejše izražena samostojnost naših občin. Opuščena je določba osnutka, ki je dajala republiški skupščini pravico razpustiti občinsko skupščino v posebej določenih primerih. Poenostavljene so določbe o varstvu enakopravnosti italijanske in madžarske narodnosti na naših tleh, in sicer tako, da se prepušča določanje načina uresničevanja pravic teh narodnosti zakonu in statutom občin. Pri tem ne gre za nikakršno spreminjanje naše politike, ki bo še nadalje težila k praktičnemu izvajanju principov dvojezičnosti na območjih, kjer žive skupaj Slovenci in pripadniki italijanske in madžarske narodnosti.

V razpravi o predlogu ustave, kakor ga je obrazložil predsednik ustavne komisije, je sodelovalo več poslancev. Vera Kolarič je izrazila prepričanje, da je v ustavi pravilno poudarjen status mestnega sveta. Inž. Vilma Pirkovič je dejala, da bo ob hitrem naraščanju materialne osnove uvajanje neposrednega samoupravljanja v krajevnih skupnostih bistveno pospešilo urejanje mnogih vprašanj, ki so sicer na videz drobna, vendar za vsakdanje življenje in dobro počutje slehernega občana zelo pomembna. Jože Vonta je poudaril, da morajo biti statuti delovnih organizacij izvirni in konkretni, povezani s sodelovanjem kome, ter da morajo nakazati smeri in delo na področju splošnega gospodarskega in komunalnega udejstvovanja v komunih. Inž. Pepca Perovšek je omenila, da kmetje ne oporekajo nujnosti hitrega razvoja družbenega sektorja kmetijstva, želijo pa biti s temi vprašanji podrobno seznanjeni. Riko Jerman je govoril o materialnem okviru delovanja družbenih služb in dejal, da je vsebinsko delovanje družbenih služb izrazito dolgoročno, zaradi česar je zelo pomembno tudi dolgoročno materialno opredeliti položaj družbenih služb.

Franc Skok je podrobno orisal položaj prosvetnega delavca, ki se je z uvajanjem načela dohodka v šolstvu v mnogočem spremenil in se že prilagaja duhu ustavnih načel. Martin Zakonjšek je polemiziral s težnjami, da bi bilo samoupravljanje zaprto vase, namesto da bi videli razvejanost in medsebojno povezanost samoupravljanja družbe na vseh nivojih. Marija Vild je govorila o statutih delovnih organizacij in dejala, da tam, kjer bodo statute dobro pripravili, to ne bodo le splošni akti,

marveč dobo študije o osnovnih odnosih in o stanju v delovnih organizacijah. Stane Ravljen je naglasil, da so delovni ljudje začeli kritičneje obravnavati negativne pojave, hkrati pa so začeli globlje dojemati probleme našega družbenega razvoja. Martin Košir je poudaril, da je za kar najbolj popolno uveljavitev ustavnih načel v konkretni praksi statut komunne velikega pomena, saj bo pomenil v komunih tisti ustavni akt, ki bo omogočil popoln razmah samoupravljanja.

POZDRAV MARŠALU TITU

Letos bo mladina že devetnajstič nosila pozdrave maršalu Titu za njegov rojstni dan. Letošnja štafeta bo še posebnega pomena, saj bo potekala prav v času občinskih, republiških in zveznih volitev.

Zvezna štafeta je pričela 14. aprila svojo pot v Jajcu. Njena progna ne bo šla skozi Novo mesto in bivši novomeški okraj, zato bodo prebivalci naših krajev poslali pozdrave in najboljše želje predsedniku Titu po republiški štafeti, ki bo krenila na pot 14. maja z Baze 20. Ta štafeta bo šla skozi Črnomelj, Metliko, Novo mesto, Sentjernej in Kostanjevico proti Brezicam, Krškemu in Ljubljani.

V Novem mestu se bodo republiški štafeti priključile še krajevne štafete: od spomenika v Žužemberku, iz Mirne peči, iz Laz, Skočjana, pionirska štafeta Smihel in Novo mesto, štafeta pripadnikov JLA iz Bršlina in nekatere druge. Prihod vseh štafet v Novo mesto je predviden za 14. maj zvečer, ko bo na Glavnem trgu velik miting.

Kako bodo potekale posamezne štafete, bomo še poročali. St

PRED IZREDNO OKRAJNO KONFERENCO SZDL V LJUBLJANI

SZDL — najširša oblika družbenega upravljanja

V torek zjutraj se bo ob 8. uri pričela v Ljubljani izredna konferenca SZDL ljubljanskega okraja. Izredna bo zaradi združitve treh prejšnjih okrajev, ki so lani v decembru formirali le začasni okrajni odbor. V novem okraju je v 26 občinah 474 krajevnih organizacij z nad 292.000 člani SZDL.

Konferenca bo v času najintenzivnejše razprave občanov o ustavi, aktualnih družbenih, političnih, gospodarskih in drugih problemih na zborih volivcev in zborih delavcev. To dejstvo bo dalo konferenci še poseben pečat in jo vključuje v predvolilno dejavnost celotne SZDL.

Za konferenco je pripravljeno gradivo o delu SZDL ljubljanskega okraja. V njem so zbrani vsi važnejši in po-

membnejši podatki o delu SZDL v treh bivših okrajih. Hkrati pa prikazuje gradivo tudi aktualna družbeno-politična vprašanja sedanjega časa. Zato nima oboležja standardnega poročila, temveč naj bi bilo bolj podlaga za razpravo delegatov o bodočih nalogah, podlaga za skupno oceno dosedanje dejavnosti in za sprejem smernic za nadaljnje delovanje SZDL.

V gradivu zasledimo ugotovitve, da je za celotno organizacijo značilen napredek v osvajanju metod dela. Te so organizacijo pripeljale — razumljivo v skladu z vsebino dela — do tega, da je vedno bližja delovnim ljudem. S tem pa dejansko postaja najširša oblika družbenega upravljanja občanov z vsemi stvarmi. Vedno tesnejše se je SZDL povezovala z vsemi or-

ganizmi samouprave in tako postala tudi šola za naše upravitelje.

Izredno živahno dejavnost so organizacije SZDL razvile po pismu Izvršnega komiteja CK ZKJ in govoru tovariša Tita v Splitu. Tudi pri uvajanju in nadaljnjem širjenju novega gospodarskega sistema, formiranju kmetijske po-

litike itd. je bila ustvarjalna dejavnost SZDL vidna in že kaže pozitivne sadove. Napredek v družbenih službah v najširšem pomenu besede, uvajanje dohodka in premiki v notranjih odnosih so v dokajšnji meri rezultat zavestnega delovanja organizacij

(Nadaljevanje na 2. str.)

Letošnje nagrade sklada Borisa Kidriča

Na slovesni seji sklada Borisa Kidriča so pretekli četrtek ob deseti obletnici revolucionarjeve smrti počastili njegov spomin in podelili Kidričeve nagrade. Boris Zihari je govoril o osebnosti Borisa Kidriča, predsednik UO sklada Ivo Tavčar pa je opisal delo sklada in podelil Kidričeve nagrade in plakete. Prejeli so jih prof. dr. Milica Valentinčičeva za življenjsko delo, prof. dr. Jovan Hadži za delo »Razvoj mnogoceličarjev« in prof. dr. Ivan

Kuščer za razpravi »Reciprocity theorems for thermal neutrons« in »Thermal diffusion of neutrons«.

Nagrade Sklada Borisa Kidriča pa je dobila skupina raziskovalcev z Nuklearnega inštituta Jožef Stefan (Über die Synthese von XeF), dr. inž. Miloš Marinček, prof. dr. Bogo Grafenauer, prof. dr. Ivan Lavrač, doc. dr. Luc Menaše, dr. Mirko Rupel, prof. dr. Fran Zwitter. Nagradi za tehnične izume in izpopolnitve sta dobila Branko Pustoslavšek in Valentin Osredkar.

Seji sklada so prisostvovali med drugimi Franc Leskošek, Vida Tomšič, Viktor Avbelj, Stane Kavčič, Lidija Sentjurc in še vrsta uglednih političnih, kulturnih in znanstvenih delavcev.

VREME

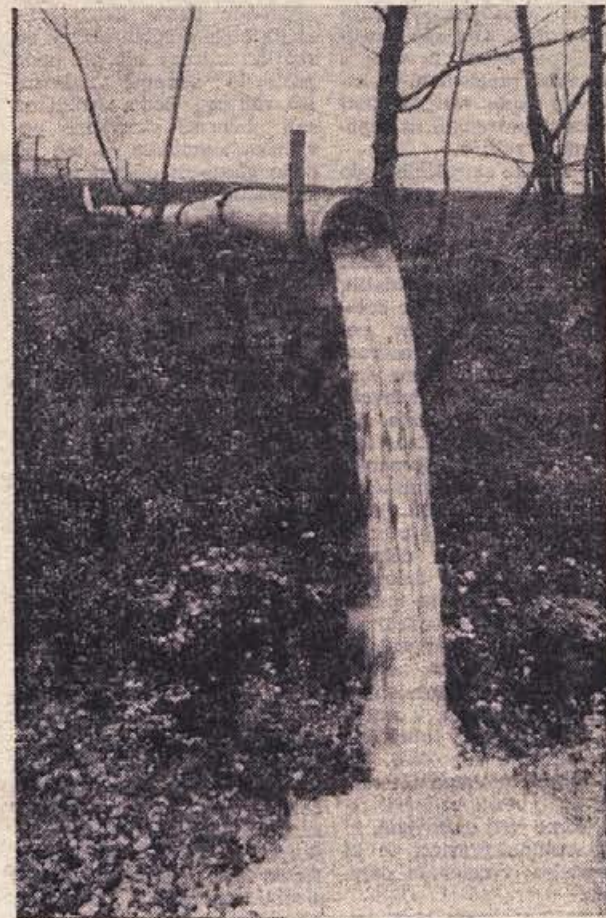
OD 18. DO 28. APRILA

Med 18. in 21. aprilom nestalno in zlasti okrog 21. aprila močan dež, hkrati močna ohladiitev. Nato tri do štiri dni lepo vreme; sprva hladno in slana, pozneje topleje. Nekako od 26. aprila dalje spet postopno nestalno in pozneje deževno.

Dr. V. M.

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo izšla v ponedeljek, 29. aprila 1963, v povečanem obsegu.

Iz leta v leto si z večjimi uspehi prizadevamo dvigati življenjsko raven naših delovnih ljudi. O skrbi ljudske oblasti za novi vodovod za VIDEM-KRŠKO smo pred kratkim poročali, danes pa naj o tem govori še gornji posnetek: blizu Drnovoga so zgradili močan poskusni vodnjak. Leži ob cesti, po kateri pridete z avtomobilske ceste v Videm-Krško. Po nekaj sto metrov dolgem cevovodu teče voda iz poskusnega vodnjaka v bližnjo gramoznico. Vsak dan odvezem strokovnjaki vzorce vode, ugotavljajo moč izvira in vse drugo, kar je potrebno, preden bodo lahko zadržno rekli, da je izvir primeren za napajanje vodovoda

Profesorica risanja tovarišica Vladka Stoviček, ki poučuje na brestaniški osemletki, je svoje učence, ker je bil v četrtek, 11. aprila lep sončni dan, povabila na slikanje motivov iz narave. Nadobudne risarje smo zalotili poglobljene v delo na vrhu nekega opornega zidu

ZASTAVE ŽELEZNIČARJEV

Pretekle dni so tudi železničarji na območju Dolenjske in Spodnjega Posavja slovesno počastili 15. april — dan železničarjev, spomin na generalno stavko jugoslovanskih železničarjev in mornarjev, ki se je začela 15. aprila 1920. Osrednja proslava je bila v torek zvečer v Novem mestu, kjer so pripravili kvaliteten spored.

Kako in kdaj bomo volili

Ko smo v zadnji številki našega časnika pisali o volitvah, smo obljubili, da bomo sestavek še dopolnili, ko bodo sprejeti predpisi o volitvah odbornikov oziroma poslancev skupščin družbeno-političnih skupnosti. Obljubo izpolnjujemo danes, in sicer s kratkim pregledom, iz katerega bodo razvidni tudi datumi posrednih in neposrednih volitev.

V občinske skupščine bodo občani in delovne skupnosti volile svoje predstavnike neposredno. Volitve v občinski zbor bodo 26. maja. Takrat bomo glasovali o kandidatih, ki jih bomo neposredno določili na zborih volivcev; potem ko bo načelno razpravljala o njih Socialistična zveza. — Volitve v zbor delovnih skupnosti bodo 24. maja. Na teh volitvah bodo člani kolektivov delovnih skupnosti (gospodarske organizacije, zavodi, ustanove itd.) glasovali o kandidatih, ki jih bodo neposredno določili delovni ljudje na zborih v delovnih skupnostih. — To se pravi, da bodo 26. maja sodelovali na volitvah vsi državljani, ki imajo volilno pravico, ne glede na to, ali so zaposleni v delovnih skupnostih, v zasebnem kmetijstvu, v obrti ali pa sploh niso zaposleni. Na neposrednih volitvah 24. maja pa bodo sodelovali, kot rečeno, samo tisti državljani, ki imajo volilno pravico, in ki so zaposleni v delovnih skupnostih.

Skupščino okraja bodo volile občinske skupščine same izmed svojih članov. Kandidatov torej ne bo treba postavljati na zborih volivcev, ker bodo določeni že z izvolitvijo odbornikov občinske skupščine. Vsak odbornik bo hkrati kandidat za okrajno skupščino. Volitve poslancev okrajne skupščine, ki jih bodo opravili na seji občinskih skupščin, bodo 3. junija.

Poslance republiške skupščine bodo volile občinske skupščine izmed kandidatov, ki jih bodo postavili občani oziroma delovni ljudje v delovnih skupnostih na svojih zborih. Volitve poslancev sa-

moupravnih zborov republiške skupščine bodo torej posredne: opravili jih bodo na sejah občinskih skupščin 3. junija. Pri volitvah poslancev splošnega zbora republiške skupščine pa bo postopek drugačen: izmed kandidatov, ki jih bodo določili občani na zborih volivcev ali jih bodo postavile skupine najmanj 100 volivcev, bodo izvolili na seji občinske skupščine poslanske kandidate, o teh pa bodo glasovali občani na neposrednih volitvah 16. junija. Iste dne bodo tudi neposredne volitve poslancev zveznega zbora skupščine.

Tudi kandidate za poslance zveznega zbora skupščine bodo določali občani na zborih volivcev. Izmed teh bodo občinske skupščine na svojih sejah 3. junija izvolile poslanske kandidate, o teh pa bodo glasovali občani na neposrednih volitvah 16. junija. Poslanske kandidate za samoupravne zbornice zvezne skupščine bodo postavili delovni ljudje na svojih zborih v delovnih skupnostih, o teh pa bodo glasovali odborniki na sejah občinskih skupščin 3. junija.

Iz tega, kar smo povedali, sledi, da bodo posredne volitve vse tistega dne: 3. junija. Takrat bodo na sejah občinskih skupščin izvolili poslance okrajne skupščine, zborov delovne skupnosti republiške skupščine in zborov delovne skupnosti zvezne skupščine. Razen tega bodo na teh sejah izvolili odborniki občinskih skupščin poslanske kandidate za zvezni zbor zvezne skupščine.

Neposredne volitve bodo trikrat: 24. in 26. maja ter 16. junija. Dvakrat bodo šli na volišče vsi občani, ki imajo volilno pravico: 26. maja, ko bodo volitve odbornikov občinske skupščine, in 16. junija, ko bodo volitve poslancev splošnega zbora republiške skupščine in zveznega zbora zvezne skupščine. Enkrat — 24. maja — bodo šli na volišče samo delovni ljudje v delovnih skupnostih, ki bodo izvolili odbornike zbora delovnih skupnosti občinske skupščine.

Na seji izvršnega odbora so navedli spodbudne primere, ko v občinah, kjer so že začeli z izborom kandidatov, upoštevajo, da morajo predstavniška telesa ustrezati spremembam v družbeni strukturi, skratka: razvejanemu družbenemu življenju. V 24 občinah ljubljanskega okraja je med doslej predlaganimi kandidati 31 odstotkov, v občinah mariborskega okraja pa 29,2 odstotka delavcev. Med predlaganimi kandidati daleč prevladujejo ljudje, ki doslej niso imeli odborniških funkcij: v občinah ljubljanskega okraja 82 odstotkov, v mariborskem okraju 87 odstotkov, v celjskem okraju tudi 87 odstotkov itd. Med doslej predlaganimi kandidati je tudi več žensk in mladih. Medtem ko je bilo med dosedanjimi odborniki občinskih ljudskih odborov ljubljanskega okraja le 6,9 odstotka žensk, jih je med doslej predlaganimi kandidati 19 odstotkov. Med kandidati je tudi 7 odstotkov starih do 25 let. V občinah celjskega okraja je odstotek mladih kandidatov celo večji kot v Ljubljani — 10 od-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Na trojnih pogajanjih v Kairu so doslejši osnovni spbrzum o združitvi ZAR, Iraka in Sirije v enotno državo s tremi federalnimi enotami. Nova država bo imela ime Združena arabska republika, imela bo skupnega predsednika, enotno zastavo in sedež v Kairu. Organi federacije bodo vodili zunanjo politiko in trgovino ter obrambo dežele. Federacija bo tudi določala enotno politiko v prosveti, znanstvenem raziskovanju in vseh drugih področjih, ki so važna za splošno zunanjo ali notranjo usmeritev nove države. Za vsa ostala področja bodo ustanovili sistem trojnih mešanih svetov. Najvišja oblast bo federalni svet.

Plebiscit o federaciji bo 27. septembra letos, razglasil pa jo bodo 28. septembra na obletnico secesionističnega udara v Siriji. To bo prvo petmesečno obdobje.

Napovedujejo, da bo federacija v celoti uresničena v 20 mesecih po referendumu. Tako časovno obdobje je bilo pač potrebno, ker so morali upoštevati razlike, ki obstojajo na teh treh področjih.

Lahko rečemo, da je do sporazuma prišlo zelo hitro, kajti spomniti se moramo, da je še pred dvema tednoma pisal tisk o perečih nesoglasjih in nezaupanju ter različnih pogledih, kakšna naj bi bila pot k enotnosti arabskega sveta. Kolikor se bodo sedanji načrti uresničili — kar iz srca želimo —, bo to pomenilo začetek novega poglavja v zgodovini arabskega sveta.

Prejšnji teden v četrtek zjutraj je neznanec streljal na alžirskega zunanjega ministra Kemistija, ko je zapuščal s plojpe parlamenta. Ministra Kemistija, ki je dobil strel v glavo, so odpeljali v alžirsko bolnišnico, kjer je še vedno v nezavesti in se bori s smrtjo.

Generalni sekretar U Tant bo predložil prihodnji teden Varnostnemu svetu OZN osnutek sporazuma, ki so ga sklenili predstavniki OZN, Jemena, ZAR in Saudove Arabije o likvidiranju vojnega

tudi v tem primeru pomirjevanja v zvezi z Jemenom odgrala pozitivno posredovalno vlogo. Če bo Saudova Arabija spoštovala sporazum, bo dogovor velikega pomena za mir na jugu Arabije. Seveda pa je mir odvisen tudi od drugih faktorjev. Važno je predvsem, da ne bo prišlo sedaj do vmešavanja s področja adenskega protektorata in ozemlja protektorata Bejhan.

V Angliji je prišlo do nove afere »vo-hunov za mir«. Britanski premier je

Nova arabska federacija

žarišča v Jemenu. Stalni predstavnik Saudove Arabije v OZN je izročil U Tantu izjavo, da saudska vlada ne bo več podpirala rojalističnega gibanja jemenskega imama el Badra. 20. aprila se bo začelo postopno evakuiranje egiptovskih čet iz Jemena. Za jamstvo pa naj bi na vsaki strani ustanovili 20 kilometrski demilitarizirani pas, opazovalci OZN pa naj bi nadzorovali uresničitev teh sklepov. V kratkem že pričakujejo, da bo prispel v Jemen predstavnik OZN, ki se bo dogovoril o podrobnostih nedavno sklenjenega sporazuma.

Velik delež za sklenitev tega multilateralnega sporazuma ima OZN, ki je

moral prekiniti dopušt, da je začel s preiskavo v zvezi s to afero. Neka skupina v protiatomskem gibanju, ki si je nadela ime »vohuni za mir« je objavila brošuro, ki na 12 straneh razkriva vladne tajnosti v primeru, če bi prišlo do atomskega spopada. Med drugim so v brošuri tudi točni podatki o protiatomskih zakloniščih za organe oblasti in podobno. To brošuro so razdelili udeležencem protijedrskega pohoda, ki so imeli veliko zborovanje v Londonu, med katerim je prišlo tudi do spopadov s policijo.

S to brošuro so opozorili javnost na posledice atomske katastrofe, hkrati pa zadali težak udarec ugledu sedanje britanske vlade.

SZDL - najširša oblika družbenega upravljanja

(Nadaljevanje s 1. str.)

SZDL in sindikatov. Z doseženim sicer še nismo zadovoljni, je pa storjen bistven premik v gledanju in tudi materialnem položaju tako šolstva kot zdravstva, kulture itd.

Vidno mesto ima v gradivu za konferenco ustavnega razprava, ki jo je SZDL uspešno pripravila in izvedla. Ta dejavnost se nadaljuje tudi sedaj z vso predvolilno aktivnostjo, bo pa tudi v bodoče eden glavnih sestavnih delov delovanja Socialistične zveze. Gre namreč za nadaljnje obravnavanje in osvajanje ustavnih načel in določil v statutih komun, delovnih in krajevnih skupnostih, pri nadaljnji demokratizaciji našega družbenega življenja itd.

V razvoju komunalnega sistema je bil v tem času dosežen ponovno bistven napredek. Vloga komun, njihove pristojnosti in tudi materialna sredstva stalno rastejo. Komune postajajo vedno bolj odločilni faktor našega splošnega napredka. Prav pri ureditvi komunalnega sistema pa je ustava namenila subjektivnim silam mesto, ki jih zadoljuje še naprej za temeljno gibalno silo napredka.

Podatki o rasti organizacije, pregledi kadrov, sej in drugih oblik dela nazorno potrjujejo navedbe v gradivu. Veliko povedo tudi podatki o vključevanju in povezovanju drugih organizacij in društev v javno delovanje — v povezavi z delom Socialistične zveze. Še in še bi lahko naštevali, pa ne bi niti okvirno

uspeli prikazati bogastva opravljene dela in kopice odprtih vprašanj, ki zahtevajo odkrito, demokratično in napredno razpravljanje in ukrepanje znotraj organizacije in v vseh organizmih, ki jih SZDL povezuje.

Upravičeno lahko pričakujemo, da bo izredna okrajna konferenca SZDL ljubljanskega okraja doprinesla svoj delež k splošni, delovni in demokratični obravnavi vseh sodobnih družbenih dogajanj pri nas. Posebej pa lahko ocenjujemo, da bo njen prispevek v razgibanem predvolilnem obdobju kot delovni dogovor vseh delegatov odmeval v vseh krajevnih in občinskih organizacijah tako, da bo spodbudil nove delovne napore, ki bodo kronani z bogatimi sadovi pri našem

nadaljnem razvoju socializma in socialističnih odnosov med ljudmi.

Gm.

Delegacija obrtnikov pri predsedniku Titu

Predsednik republike Josip Broz-Tito je 7. aprila sprejel delegacijo obrtnikov, ki jo je vodil predsednik sveta za obrtništvo in komunalno gospodarstvo zvezne gospodarske zbornice Tone Fajfar. V daljšem razgovoru so predsedniki sekcij za obrtništvo in komunalno gospodarstvo gospodarskih zbornic Srbije, Hrvatske in Makedonije s predstavniki obrtnikov iz Beograda, Ljubljane, Zagreba, Skopja in Bara obvestili predsednika Tita o sedanjem stanju obrtništva in najvažnejših problemih te gospodarske panoge.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na sobotni seji izvršnega odbora Glavnega odbora SZDL Slovenije so obravnavali probleme v zvezi s pripravami na volitve, o čemer je imel uvodno besedo predsednik Albert Jakopič-Kajtmir. Med drugim je poudaril, da mora pomeniti predvolilna aktivnost nadaljevanje dosedanje izredno plodne ustavne razprave. Hkrati ko izbiramo kandidate za odbornike in poslance predstavniških teles, je potrebno, da se pogovorimo tudi o dosežkih v preteklem petletnem obdobju. S tem je treba povezovati tudi poglobljeno razpravo o uresničevanju ustavnih načel in določb v življenju. Razpravljati o tem, da mora zaživeti duh ustave in zavesti slehernega občana in v vsakodnevni akciji delovnih ljudi, pa pomeni, obravnavati tudi tekoče politično-gospodarske naloge.

Na seji izvršnega odbora so navedli spodbudne primere, ko v občinah, kjer so že začeli z izborom kandidatov, upoštevajo, da morajo predstavniška telesa ustrezati spremembam v družbeni strukturi, skratka: razvejanemu družbenemu življenju. V 24 občinah ljubljanskega okraja je med doslej predlaganimi kandidati 31 odstotkov, v občinah mariborskega okraja pa 29,2 odstotka delavcev. Med predlaganimi kandidati daleč prevladujejo ljudje, ki doslej niso imeli odborniških funkcij: v občinah ljubljanskega okraja 82 odstotkov, v mariborskem okraju 87 odstotkov, v celjskem okraju tudi 87 odstotkov itd. Med doslej predlaganimi kandidati je tudi več žensk in mladih. Medtem ko je bilo med dosedanjimi odborniki občinskih ljudskih odborov ljubljanskega okraja le 6,9 odstotka žensk, jih je med doslej predlaganimi kandidati 19 odstotkov. Med kandidati je tudi 7 odstotkov starih do 25 let. V občinah celjskega okraja je odstotek mladih kandidatov celo večji kot v Ljubljani — 10 od-

stotkov. Med doslej predlaganimi kandidati v celjskem okraju je 22 odstotkov žensk (doslej je bilo med odborniki ljudskih odborov občin le 4,2 odstotka žensk).

Izvršni odbor je tudi menil, da bi bila škodljiva kakršnakoli skrajnost pri določanju števila kandidatov. O demokratičnosti in učinkovitosti izbora odbornikov ni mogoče soditi po tem, ali je bil na volilnem lističu več ali eden kandidat. Neprimerno važnejše je, ali smo že pred volitvami — na predvolilnih sestankih Socialistične zveze in na zborih volivcev — razglabljali o ljudeh, tehtali njihove vsestranske sposobnosti in se na koncu odločili za take kandidate, ki imajo največ pogojev, da nas bodo uspešno predstavljali v predstavniških telesih.

Ob 10-letnici smrti velikega revolucionarja, graditelja gospodarskega sistema Jugoslavije, narodnega heroja Borisa Kidriča, so

MED KANDIDATI VEČ ŽENSK IN MLADIH

bile po vsej Jugoslaviji komemoracije, ki so živo izpričale, kako nepozaben je lik pokojnega Kidriča, ki še vedno živi v srcih večine Jugoslovancev. V Ljubljani je bila osrednja slovesnost pred grobnico narodnih herojev. Slovesno sejo je imel tudi Sklad Borisa Kidriča, ki je ob tej priložnosti razdelil Kidričeve nagrade.

V petek je član ZIS Kiro Gligorov odprl Zagrebški spomladanski velesojem in ob tej priložnosti poudaril, da je to zbirališče jugoslovanskih in tujih gospodarstvenikov.

Letošnji spomladanski velesojem se odlikuje po številnih novih proizvodih, ki dokazujejo, da je naša domača industrija storila spet korak naprej v svojem uspešnem razvoju. Razstavljavci izražajo željo, da bi obiskalo velesojem več ljudi neposredno iz proizvodnje, na primer tehnologi, konstruktorji in drugi, ne pa samo komercialisti.

V nedeljo je iz zgodovinskega Jajca, kjer so bili položeni temelji novi Jugoslaviji, krenila na pot po Jugoslaviji štafeta mladosti, ki bo ponesla plamteče pozdrave vsega delovnega ljudstva ljubljenu tovarišu Titu. Pred odhodom štafete na 6000 kilometrov dolgo pot sta na velikem mitingu v Jajcu govorila predsednik ZMJ Tomislav Badovinac in sekretar CK ZK Bosne in Hercegovine Djuro Pucar-Stari. Njune besede so bile namenjene predvsem Titu, s čigar imenom je povezan najburnejši, hkrati pa tudi najveličastnejši in najlepši del zgodovine jugoslovanskih narodov.

Tudi ljudske skupščine drugih republik so že sprejele nove ustave — ustave socialističnih republik. Čeprav so vse usklajene z enotnimi načeli družbeno-političnega in ekonomskega sistema Jugoslavije, izražajo tudi nekatere posebnosti, kar dokazuje njihov samostojen in svoboden razvoj v okviru socialistične jugoslovanske skupnosti.

Industrijska proizvodnja v Sloveniji je marca izredno porasla, tako da je bila za 14 odstotkov večja kakor marca lani. Povečanje proizvodnje v prejšnjem mesecu je še občutnejše v primerjavi z letošnjim januarjem in februarjem. S tako velikim povečanjem proizvodnje smo skoraj nadomestili zaostanek. To pa nas ne sme uspavati, kajti potrebno je, da nadaljujemo z nezmanjšanim tempom tudi prihodnje mesece.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Kubanski premier Fidel Castro bo letos obiskal Sovjetsko zvezo. To je potrjeno v uradnem sporočilu, v katerem je rečeno, da premier Hruščov v osebni posilnici, ki jo je poslal Castru, povabil kubanskega premiera, naj obišče Sovjetsko zvezo.

Zahodnonemška policija še vedno ni izsledila, kje se skriva nekdanji sodelavec nacističnega zločinca Adolfa Eichmanna, Erich Rajakowitsch, ki je v četrtek dopoldne z ženo priletel v letalno v München. Pred tem je bil v Milanu. Bavarske oblasti so po njegovem prihodu v München sporočile, da v Zvezni republiki Nemčiji ni bil izdan noben ukaz za njegovo aretacijo in so ga razglasile samo za »nezaželenega tujca«.

V Londonu, Helsinkiju in Antverpnu so se končali kongresi britanskih, finskih in belgijskih komunističnih partij. V resolucijah, ki so jih sprejele, izražajo med drugim podporo načelom miro-ljubne koeksistence.

Varnostni svet OZN se bo sestel v sredo in proučil senegalsko pritožbo proti Portugalski, ker so portugalska letala bombardirala senegalska naselja v bližini meje portugalske Gvineje.

Predsednik ZAR Naser je sprejel šefa jugoslovanske gospodarske delegacije in člana ZIS Avda Huma. Razgovorjala sta se o perečih mednarodnih problemih in drugih vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Avdo Huma je iz Kaira odpotoval v Adis Abebo, kamor je prispel v torek; tam bo ostal štiri dni. Razgovarjal se bo o nadaljnjem razvoju gospodarskega in tehničnega sodelovanja med obema državama.

Zaupanje delovnih ljudi v Zvezo komunistov lahko vedno opravičimo

S to mislijo je zaključil tov. Franc Popit, sekretar OK ZKS na okrajni konferenci Zveze komunistov, svoj referat. Konferenca je bila 2. aprila v dvorani skupščine SRS. Udeležili so se delegati vseh občinskih komitejev ZK, člani začasnega okrajnega komiteja ZKS in gostje iz večine glavnih mest bratskih socialističnih republik. Iz OK ZKS sta bila na konferenci tov. B. Ziherl in M. Ribičič. Konferenca je sprejela poročilo okrajnega komiteja ZKS in referat, razprava delegatov in gostov pa podkrepila najbolj pereče naloge Zveze komunistov v tem času. Vsebinska konferenca daje članom ZK v ljubljanskem okraju novih naporov za delo. Za sekretarja 35 članskega OK ZKS je bil ponovno izvoljen tov. Franc Popit.

Zgoščevanje tehtnih misli, ugotovitev in podatkov iz poročila o delu vseh prejšnjih treh okrajnih komitejev in članov ZK je praktično nemogoče. Poročilo govori obširno o naporih ZK za nadaljnji napredek organizmov neposredne demokracije. Tu zajema delovanje političnih organizacij kot tudi delo večine samoupravnih in družbeno-upravnih organov. Naslednje poglavje analizira vpliv ZK na proces razvoja samouprave. Kritično obdeluje poglavje o organiziranosti ZK v novih pogojih dela, ki jih je nakazal že VI. kongres in še naprej razvil VII. kongres ZKJ ter vsi plenumi. O strukturi članstva, rasti organizacije in kadrih govori poročilo zelo nazorno. Ideološko politična dejavnost članov ZK je v smislu vseh prejšnjih spoznanj ocenjena kot zelo pomembna. Pri-

gojevanje komunistov vedno novim zahtevam terja nenehno dopolnjevanje znanja, analiziranje vzrokov pojavov itd. Iskanje novih metod dela postaja že del prakse pri idejnem razčiščenju sodobnih družbenih procesov.

Tovariš Popit ugotavlja v referatu velik vpliv vseh plenumov CK ZKJ in ZKS na delo članov ZK. Posebno značilnost daje delu članov ZK večje uveljavljanje družbenega upravljanja, delavskega samoupravljanja, komunalnega sistema, ZSDL ter sindikatov. Iz teh ugotovitev izhajajo tudi temeljna vprašanja nadaljnjih izhodišč za delo — najnaprednejša stališča v ZK, vloga ZK in temeljne naloge pri razvoju socializma. Ob tem se ZK povsem upravičeno opira na najširše sloje delovnih ljudi, ki sproščajo vedno nove ustvarjalne

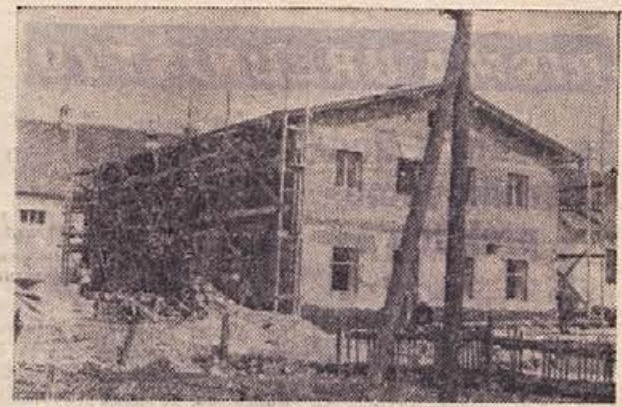
sile. Dosedanji razvoj pri nas to v celoti potrjuje.

V gospodarstvu so pred vsemi proizvajalci, še posebej pa pred komunisti, vse pomembne naloge časa: produktivnost, plan, večja proizvodnja, uvoz itd. Vsi ti faktorji se medsebojno pogujejo in povezujejo. Zahteva po uporabi sodobnih znanstvenih dosežkov se stopnjuje. Vloga kadrov v tem procesu je vedno v ospredju. Na tem področju pa je veliko spoznanj že opisanih. Ni še skupnega jezika med solo in tovarno. Širše znanje pa je potrebno, če upoštevamo, da je proizvodna organizacija tako tehnološka kot tudi ekonomska in socialno pravna enota.

V nadaljnjem navajanju dejstev, ki govorijo za vedno večjo idejno aktivnost članov ZK na proizvodnem in tudi drugih področjih, je tov. Popit opozoril na nagrajevanje po delu, statute, decentralizacijo upravljanja, integracijo itd. Dostikrat pa se temu upira vrsta osebnih slabosti članov ZK, neaktivnost, izgovarjanje in podobno. Vodstva ZK bodo zato morala poudariti zahteve za izvajanje sprejetih sklepov. V prostovoljni organizaciji, kakršna je ZK, prav gotovo ni mesta za ljudi, ki ne priznavajo načel statuta in programa ZKJ.

Ob takem razumevanju bosta ugled ZK in njena notranja enotnost le rastla.

Udeleženci konference so v celoti podprli izvajanja v poročilu in referatu. Delegati so med članstvo ponesli obilo bogatih, novih in smejlih idej. Kritično obravnavanje lastnega dela pa opravičuje trditev, ki smo jo uporabili v naslovu skopnega povzetka s sedme konference ZK ljubljanskega okraja. Gm.

Destilacija Dana v Mirni na Dolenjskem ureja sodoben turistični objekt, ki bo imel tudi nekaj tujskih sob.

Okrajna konferenca ZKS v Celju

2. aprila je bila v Celju okrajna konferenca komunistov celjskega okraja. Po poročilu sekretarja OK ZKS Franca Simoniča je v razpravi sodelovalo 27 delegatov ter članica CK ZKJ Vera Aceva in član IK CK ZKS Janez Vipotnik. Za sekretarja novega 32. članskega okrajnega komiteja so ponovno izvolili tovariša Franca Simoniča, prav tako pa so za organizacijskega sekretarja ponovno izvolili Jožeta Marolta.

Razprava na konferenci je pokazala, da komunisti tega okraja razumejo probleme, ki jih poraja sedanja razvoj, in da je njihovo delo bilo uspešno navzlic raznim slabostim. Največ so razpravljali o vlogi in nalogah komunistov v industrijski in kmetijski proizvodnji ter o idejnem in političnem delu ZK. V teh razpravah so poudarili prizadevanja za večjo proizvodnjo in storilnost, govorili o delavskem upravljanju, delitvi dohodka in gospodarski integraciji. Delegati so v celoti podprli in s svojimi razpravami potrdili poročilo sekretarja OK ZKS, prav tako pa tudi poročilo začasnega OK ZKS o nekaterih idejno-političnih problemih in delu komunistov celjskega okraja, ki so ga delegati dobili pred konferenco.

Poudarili so, da naj bo osnova za gospodarsko integracijo ekonomski interes posameznih delovnih organizacij, izboljšanje proizvodnje in večja proizvodnja, ne pa zgolj fizična združitev gospodarskih organizacij, kot to nekateri pojmujejo. Zaradi takšne zmede v glavih nekaterih ljudi v gospodarskih organizacijah se tudi prepočasno razvijajo prizadevanja v integracijskem procesu.

Posamezni delegati so razpravljali tudi o vlogi komunistov pri usmerjanju kulturne politike in ugotovili, da se pri oblikovanju stališč do kulture in umetnosti premalo upoštevajo osnovna izhodišča Programa ZKJ.

Članica CK ZKJ Vera Aceva, ki se je udeležila konference v imenu CK ZKJ, je v razpravi obravnavala predvsem vprašanja proizvodnje, delavskega upravljanja in demokratičnosti. V zvezi s prizadevanjem za povečanje proizvodnje je govorila o integraciji in poudarila, da mora biti le-ta rezultat visoko razvite industrije, v pogojih, ko je mogoča velika serijska proizvodnja. V procesu gospodarske integracije je potrebno uskladiti interese gospodarskih organizacij in širše skupnosti, prav tako pa je treba odpraviti tudi vse lokalistične težnje občin, okrajev in republik.

Član IK CK ZKS Janez Vipotnik pa se je zadržal v razpravi predvsem pri idejno-političnem delu in poudaril, da je idejno-politično delo eno izmed osnovnih elementov za delo Zveze komunistov. V zvezi s sedanjo polemiko o kulturi pa je dejal, da se opozorila tovariša Tita ne bi smela spremeniti v kampanjo, ker se mi ne borimo proti nobeni umetniški struji, temveč le proti vsemu tistemu, kar je tuje našemu sistemu.

ZALOG: tričetrt proizvodnje za gradbeništvo

Opekarna Zalog proizvede na leto okrog 7,5 milijona opečnih enot, od tega dve tretjini vtihih elementov, ki se v gradbeništvu najbolj uporabljajo. Četrtno proizvodnje porabi zasebni trg, ostalo pa gradbena podjetja na novoškem, krškem, kočevskem in ostalih področjih.

Tudi trebanjsko Kovinsko podjetje na velesejmu

Obiskovalci letošnjega spomladanskega zagrebškega velesejma bodo v oddelku, kjer bo razstavljala domača industrija, lahko videli tudi troje izdelkov, ki jih je proizvedlo kovinsko podjetje v Trebanju in so jih v Zagreb odpremil prejšnji teden. Gre za prototipsko — parno in električno — sušilno omaro za potrebe farmacevtske in kemične živilske industrije ter za prototipski mešalec za mešanje granulov. Teh izdelkov domača industrija še ni izdelovala in pomenijo razveseljivo novost v izpopolnjevanju opreme za kemično farmaceutsko proizvodnjo. Kovinsko podjetje namerava te tri prototipske naprave serijsko proizvajati in tudi izvažati. V ta namen je že začelo prve pogovore o izvozu svojih izdelkov v azijske in afriške države. Do 1. maja nameravajo v Trebanju izdelati tudi prvo specialno peč za sušenje peska v livarnah, kar je nov podvig mladega kovinskega podjetja. To bo hkrati prva peč te vrste za potrebe livarn, ki jo bodo izdelali v Evropi. Dosej je sklenjenih že deset pogodb z domačimi naročniki.

Komu poldrugi kilometer ceste?

V Mirni peč se sprašujejo, kdo bo popravil 1,5 km dolgo cesto, ki jih povezuje z železniško postajo. Cesta je jamasta in skoraj neprevozna že od preteklega leta. Dosej je bilo že večkrat omenjeno, da bi se v ta namen morala najti sredstva, toda ostalo je zgolj pri obljubah. Cesta je pod upravo krajevnega odbora v Mirni peči, ki pa nima nikakih sredstev. Cestno podjetje v Novem mestu je sicer pripravljeno prevzeti tudi ta delček prometne zveze, vendar čaka na ustrezen odkup ObLO, ki naj bi odredil, kdo poslej skrbi za cesto. Odlašati z rešitvijo vprašanja, v nedogled bi bilo samo škodljivo, ne pa opravičljivo.

Skupni pomenki, opozorila in naloge pred volitvami

Na sobotnem skupnem plenumu sta občinski odbor SZDL in ObSS v Novem mestu obravnavala aktualne naloge v gospodarstvu, kmetijstvu in splošnem družbenem življenju s posebnim poudarkom na bližnjih volitvah v organe ljudske oblasti.

Razpravo je dopolnilo dvoje uvodnih referatov. Predsednik ObSS Avgust Avbar je najprej zelo nazorno obdelal gospodarsko, kmetijsko, gozdarsko in splošno družbeno področje, opozoril na uspehe in slabosti v gospodarstvu in primerjal dosežke zadnjih šestih oziroma petih let. Ko je govoril o proizvodnji, je dejal, da nam je tukaj zelo škodovalo »horizontalna« razvijanje proizvodnih zmogljivosti v nedogled brez perspektivnih planov, večkrat pa smo tudi tarnali, da je v nekaterih gospodarskih organizacijah akumulacija zato tako majhna, ker je ta in ta panoga zastopljena. Toda če bi resnici pogledali v obraz, bi nemara našli le druge vzroke za vse to. Vprašati bi se morali, kaj je s produktivnostjo dohodka, zaposlovanjem in odnosi, ki vladajo v gospodarskih organizacijah; ali

so te stvari že urejene? Odgovor na to vprašanje bi bil nedvomno bolj prepričljiv, kot vsi drugi argumenti, s katerimi poskušajo vodilni krogi v nekaterih gospodarskih organizacijah opravičiti neuspehe. Približno ena tretjina v gospodarstvu in kmetijstvu ter gozdarstvu. Referat je naglasil, da gozdarstvo ne bi smelo biti panoga, ki bi krila izgube v kmetijstvu, medtem ko kmetijstva ne bo rešil kader. Za kader, ki je zaposlen v kmetijstvu, pravijo, da je prišel sem zato, ker na drugih področjih ni bil dober.

Nekako v takem okolju razpravljamo že nekaj časa o volitvah, ki naj bodo čim bolj pripravljene, praznične, tako da bo že na zunanji videti, da so to prve volitve po novi ustavi. Čeprav se navidezno bolj posvečamo volitvam, pa se zdi, da ne bi smeli zanemariti ostalih nalog, ki so nujno vezane na čas in jih je treba izpolniti v skladu s splošnim razvojem. Tov. Avbar je med drugim dejal, da ob vsem tem ne sme poenostaviti skrbi za uresničenje ostalih smotrov, na podlagi nove ustave. S tem v zvezi morajo biti dnevno aktualne razprave o statutih krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, ki pomenijo konkretno uresničenje ustavnih zakonitosti na terenu.

V kratkem se bodo v novo-mestski občini začeli zbori volivcev, na katerih bodo izbrani kandidati za odbornike v občinsko skupščino. Razen tega bodo obravnavali dosedanje uspehe in perspektivni razvoj območja, ki bo volilo svojega odbornika. Podpredsednik ObLO v Novem mestu Andrej Grča je gradiva za te zbere volivcev, gradiva za te zbere volivcev. V njem je zajel vrsto uspehov, doseženih v nekaj zadnjih letih, in omenil dela, ki bodo prišla na vrsto v krat-

kem času, oziroma so predvidena v perspektivnem obdobju. V razpravi so dejali, naj bi na vsakem zboru volivcev podrobneje obdelali dosežke območja, na katerem žive ti volivci.

Plenum je sprejel nekaj sklepov in nalog, ki jih bodo morali uresničiti socialistična zveza in sindikati. Med najvažnejšimi je podčrtal zlasti te:

● na bližnjih zborih volivcev je treba opozoriti na uspehe, ki jih je dosegla država z velikim mednarodnim ugledom;

● vsi koncepti, po katerih teče celotna predvolilna dejavnost, morajo biti enotni in razčiščeni;

● na volitvah naj pride še bolj do izraza volja občana, ki bo volil za odbornika človeka z vsemi sposobnostmi in odlikami ljudskega odbornika;

● letos bo veliko mladih ljudi prvič na volišču, zato jim je treba posvetiti vso pozornost;

● volitve naj bodo za vsakega občana praznik, zato se mora to tudi na zunanji pokazati;

● v predvolilnem času se bodo z uspehi in drugimi dosežki v novomeški občini seznanili tudi pripadniki JLA.

Do 1. maja bo urejen dovoz v Šmarješke Toplice

Dela pri urejanju dovozne ceste v Šmarješke Toplice dobro napredujejo. Zvaljano, kamnito podlago ceste bodo uredili do 1. maja, tako da bo možen neoviran pristop motornih vozil do zdravilišča. Z asfaltno prevleko bodo dovozna cesta in parkirni prostor pred hotelsko stavbo pokrili šele v poletnih mesecih, ker so ti najprimernejši za asfaltiranje. Vodna skupnost Dolenjske bo letos nadaljevala z regulacijo potoka Dolnica in z gradnjo vodovoda v

zdravilišče. Preurejen je tudi notranji bazen, v katerem so uredili centralno kurjavo, tako da je v prostoru stalna in višja temperatura kot prej. V kopalnici stavbi so deloma preuredili prostore in na novo preplekali vsa vrata. Planinskemu in turističnemu društvu so predlagali, naj skozi gozd proti hotelu Grad Otočec uredijo sprehajalno stezo s klopmi in markacijo. Takšno sprehajalno stezo bi gostje s pridom uporabljali.

KRŠKO: preživnine zasebnih kmetovalcev

Na sobotni seji ObLO v Vidmu-Krškem so med drugim sklepali tudi o predlogu novega občinskega odloka o preživetnih zasebnih kmetovalcev, ki izgube zemljišča v arondacijskem postopku ali ki darujejo svoja zemljišča družbi. O zanimivem odloku, ki je tretji te vrste v Sloveniji, bomo več poročali prihodnji teden.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojaki!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN
»K R E M E N« — Novo mesto
proda
osebni avtomobil
FIAT-1100 B
leto izdelave 1959
Pravico nakupa imajo gospodarske organizacije, zavodi in ustanove.
Interesenti dobe potrebna obvestila na UPRAVI
PODJETJA ali na telefon 21-268.

Še nekaj k Podgornikovemu preklicu

Tovariš urednik! Dovolj mi, da potratim še nekaj prostora v Dolenjskem listu. Podgornik oziroma Jože Prešeren me je res zadel v živo, pa ne tako, kot si on misli. Tako prvič kakor tudi drugič me je prizadel s svojim neodgovornim pisanjem, ki se me sicer osebnostno sploh ni tikalo. Občutljivo sem bil posredno: kot reden bralec časnika, ki ima na Dolenjskem pomembno poslanstvo. Njegova visoka naklada je najzgovornejši dokaz, da zanj ne velja posplošena negativna ocena, kakor jo je dal Podgornik.

Cisto vseeno mi je, ali je Podgornik odkril v mojem pismu kaj novega ali ne. To me ni prizadelo. Vznejevoljilo me je njegovo obnašanje, ki je vse kaj drugega kot resno in preudarno. Preključje neresnične izjave, hkrati pa izrablja pisanje za to, da se prikaže kot človek, ki se mu godi krivica in ki mora preklicati nekaj, kar je sicer res, o čemer pa ni dovoljeno pisati. Tako pa ne, tovariš Prešeren! Nihče ne terja od tebe, da preklicuješ nekaj, kar je goča resnica. Od tebe terjajo bralci samo čisto resnico: ne izmišljuj si stvari, ne natolcuji, piši, kar je res in kar je dokazano! Lahko ostaneš tudi pri svojih trditvah, samo dokaži jih.

Dovolj, tovariš Prešeren, da se v nadaljevanju pisma obračam neposredno nate. Najprej vprašanje: Zakaj tak vzvišen ton? Najprej si iz province, torej iz Novega mesta, pa iz Dolenjskega lista in njegovega urednika naredil nekaj mračnega, ko pa je beseda o tebi, potociš krogodilje solze, češ: Poglejte, kakšna krivica se mi godi! In se primerjaš z velikimi duhovi, ki so morali v boju s provinco kapitulirati! Tu spet sanjaš! Ne rečem pa, da se kdaj le ne boš zresnil, pristal na tleh in opazoval življenje, kakršno je v resnici — ne samo črno in ne samo belo. Da le ne sanjaš, si s svojim preklicem dokazal manj kot s pismom v Tribuni. V preklicu je toliko protislovnosti in nesmiselnosti, ki so tolikanj očitne, da niti ni treba posebej pokazati nanje, ker jih lahko odkrije vsak sam.

Praviš, da si sam. Tragika je, kadar se človek v družbi počuti sam. Toda to ni res. Nisi sam, to si samo domišljaja. Ko si pisal pismo, si moral pričakovati, da bo prišlo do polemike. Celo če bi pisal o resnici, bi moral dati možnost prizadetemu, da pove kaj v odgovor. Ti pa si tako slabo pripravljen za boj, ker se ga lotevaš donkihotsko, da že pri prvi polemiki omagaš in se zatečeš k demagoški frazi: Sam sem. Preključješ, kar si neresničenega napisal, hkrati pa praviš, da te to, da ti očitajo, da ni res, kar si napisal v uvodu svojega pisma, ni nič prizadelo. To je hudo. In še: to je samoljubje. To bi se predvedlo tako: Kar jaz rečem o drugih — resnico ali neresnico, žalitev ali kaj drugega — to mi ni nič mar, drugi o meni pa vse najlepše, nič kritike, četudi bi bila upravičena! To vse še zmeraj dokazuje, kar so drugi predseem pa, kar sem jaz napisal o tebi.

Pisanje proti negativnim pojavom, o kakršnih je govoril uvodnik »Pod nogami so tla«, je danes moda. Splošne diskusije o kulturi se nismo lotili na pravem mestu. Vašega sveta ne razumemo. — Čigavega? Kakšen pa je ta vaš svet? Če so

to tvoji kolegi, potem je to čuden svet, kajti za kolege si rekel, da njihove objestnosti in presitost nečes sprejemati nase. Ako pa misliš na svet, ki ga živi večina naše mladine, potem bi bilo zanimivo, če ga vidiš takšnega, kakršen v resnici je, ali pa pripisuješ mladini spet, ki ga ona ne živi in ki ga tudi ne bo hotela živeti. Samo da se bova razumela: ne misli, da te izdvajam iz sveta, ki ga živimo. To bi bil nesmisel. Govorim le o protislovnostih, v katere se sam zapletaš. Bolje bi bilo, da bi govorila o tem iz oči in da ne bi tratila papirja za to; ker pa je tvoje na papirju, naj v tej obliki povem še jaz svoje.

Na koncu še nekaj resnici na ljubo: svojega pisma v Tribuni nisi preklical. Vse skupaj je le neslana šala, ki si si jo vzvišeno privoščil na račun province. Če te urednikov članek ni prepričal in ti jasno dokazal, da si bil v zmoti, potem ti čast in ponos, o katerih govoriš, ne bi smela dovoliti, da preklicješ nekaj, v kar še zmeraj verjameš. Resnica pa je ta, da je tvoj »preklic« narekovalo samoljubje in ne prepričanje. Pri vsem tem niti ni važna preklic; neprimerno bolj važno je, da bi ti, kadar boš spet pisal o problemih — in prav je, da bi še naprej pisal — čutil svojo odgovornost do tistih, o katerih pišeš. Potem ti ne bo treba več pretakati krokodiljih solz in se proglašati za mučenika, s tem pa dokazovati — da spet uporabim tvojo besedo — svojo nemoč.

F. Setinc, Ljubljana

Želela bi vedeti

Tovariš urednik! Presenečena sem bila, ko sem nekoga vprašala, če je v Novem mestu še bolničarska šola, pa mi je odgovoril, da je ni več. Ali je to res? Pred štiri leta sem končala osemletko. Takrat nisem imela možnosti, da bi se šolala naprej zaradi bolezni v družini, zdaj pa bi rada obiskovala kak strojepisni tečaj ali podobno šolo v Novem mestu. Presrečna bi bila, če bi mi hoteli na moja vprašanja odgovoriti.

bralka Dol. lista A. H. iz Sentruperta

Ni škoda mladega človeka?

Kaj žalostno je bilo 9. aprila na razpravi okrožnega sodišča v Novem mestu, ko je na zatožni klopi sedel mladenič E. C. iz Brežic. Javni tožilec ga je obtožil, da je storil vrsto kaznivih dejanj. Zaradi takih prestopkov je bil E. C. že pred sodiščem za mladoletnike, pa se ga ni nič prijel in je s krajo nadaljeval še tudi potem, ko je bil že polnoleten. Kradel je zato, da bi lahko v družbi popival in se postavljaj pred svojimi tovariši.

V nekem stanovanju je vzel 10.000 din, steklenico vermuta in še nekaj malenkosti, ko pa je to napravil, je skozi šipo vlomil v drugo stanovanje, kjer je vzel 45.000 din in zlat prstan. Ko so mu milničniki prišli na sled, so našli pri njem še 35.000 din in prstan, ostalo pa je že pognal.

Fant za fizično delo ni sposoben, ker ima pohabljeno roko. Končal pa je dva letnika srečanje ekonomske šole in in bi lahko dobil lepo službo z dobrimi prejemki, če bi šolanje nadaljeval. Za študij in delo pa mu ni bilo in si je raje s krajo pridobival denar. Starši so mu nudili, kolikor so mogli, fantu pa je bilo vse premalo. Hotel je

Če greš te dni na podeželje in bi rad govoril s tem ali onim političnim delavcem, moraš imeti res pravo srečo, da se ti želja izpolni. Ko te zaželeno srečanje naposled le pomiri in začne razgovor, si včasih vljudno prekinjen: »Oprostite, v tem predvolilnem tempu res ne utegnem na široko razlagati, po čemer sprašujete. Kar zamislite si: ob ... uri sestanek v Novem mestu, ob ... uri sestanek štaba, ob ... Srečo ima, kdor more še v miru pokositi ali povečerjati, toliko dela je! Zato bodiva tudi midva kratka ...»

Nekako taka podoba je na terenu zlasti v zadnjem času, ko so priprave na volitve pospešene. Bistveno ni nič drugače v Mirni peči, Gabrju in Sentjerneju (in morda še kje), kjer sem bil prejšnji teden na obisku pri organizacijah Socialistične zveze. Povsod so govorili o volitvah, volilnih imenikih, minulih zborih volivcev in podobnem. Sem in tja je kdo še utegnil povedati kaj o delu krajevnih organizacij, sicer pa so res vsi »lovili« čas, da so mi vsaj na osrednja vprašanja odgovorili, kar so najbolj mogli izčrpno.

V Mirni peči so v razgovoru sodelovali: predsednik krajevnih organizacij SZDL Franc Udovč, predsednik podružnice SZDL Franc Nahtigal, predsednik krajevnega odbora in odbornik ObLO Karel Galič ter tajnik krajevnih organizacij SZDL Viktor Pavlenič. Povedali so: »Ureditev volilnih imenikov je končana, volilne enote določene (3), volišče pa bo 16. Imenovan je tudi 7-članski štab, ki si zlasti prizadeva, da bi šlo vse v najlepšem redu. Zadnje priprave so prepuščene odboru političnih organizacij.

V čem je splošen napredek? Menimo, da se ta vidi v vsakdanjem življenju. Lahko ga ocenjujemo tudi po udeležbi na sestankih, zborih volivcev in konferencah. Iz leta v leto je večja udeležba, kar pomeni, da se je v zavesti ljudi le nekaj »premaknilo«. Deloma so na vse to vplivale tudi velike gospodarske spremembe, saj imamo zdaj v Mirni peči pletijstvo, obrat KZ, gradbeno podjetje in še kaj. Nedvomno so ljudje zainteresirani za vse to. Občutek imamo, da se bo ta zavest manifestirala zlasti v polni udeležbi na volitvah.

V Gaberju sem poiskal predsednika krajevnih organizacij SZDL Jožeta Gazdovo. Najprej mi je navdušeno pripovedoval o uspelem zboru volivcev, na katerem so obravnavali občinski statut, nato pa odgovoril na moja vprašanja. Takole je dejal:

»Delegatih za občinske odbornike so pri nas razpravljale vse organizacije. V ta namen smo imeli tudi več skupnih sestankov. Menim, da se bo treba dokončno odločiti za takega človeka, ki bo imel vse vrline za odbornika. Takega bodo hoteli imeti tudi volivci, če naj ga bodo volili. Glede same udeležbe pa menim: če smo morali včasih volivce loviti in jih prepričevati, da so odšli na volišče (lahko bi rekel, da bi bili morali ponje z muziko, pa se še ne bi odločili), letos s tem ne bomo imeli težav.«

Mimogrede še tole: krajevna organizacija SZDL v Gaberju je trenutno na prvem mestu v občini v tekmovanju, ki ga je razpisal okrajni odbor Socialistične zveze. Ob vsem tem lahko trdimo, da bodo tudi med prvimi, ki bodo končali volitve s 100-odstotno udeležbo.

V Sentjerneju sem se oglašil v šoli, kjer poučuje Marjan Močilnik, predsednik krajevnih organizacij SZDL v tem kraju. Pripovedoval je: »Krepko se čuti, zlasti v zadnjem času, da je Socialistična zveza res politična organizacija. Trenutno se prek SZDL urejajo vprašanja, ki spadajo v delo kasnejših krajevnih skupnosti (na primer vprašanje trgovske mreže itd.). Vsi problemi gredo v široko razpravo, v tej

Skrajšan vojaški rok za diplomante prve stopnje

Državni sekretariat za narodno obrambo je izdal navodila, po katerih bo enoletni vojaški rok veljal odsej tudi za študente, ki so po uveljavljanju splošnega zakona o fakultetah in univerzah iz leta 1960 končali prvo stopnjo šolanja na fakulteti, visoki šoli ali umetniški akademiji. Po teh navodilih študentje, ki so končali prvo stopnjo šolanja na fakulteti, visoki šoli ali umetniških akademiji, dokažejo svojo šolsko izobrazbo z diplomom, ki jo iz-

razpravi pa se vedno bolj oglašajo neposredni občani in člani SZDL. V tem vidim velik napredek. Čeprav v samem Sentjerneju še ni uspelo zainteresirati vseh činiteljev, pa je delo boljše pri podružnicah. Na splošno lahko rečem, da je Socialistična zveza

PROGRAM VODNE SKUPNOSTI DOLENJSKE:

Nadaljevanje pričetih del in vzdrževanje naprav

Izčrpno in pregledno poročilo o delu Vodne skupnosti Dolenjske v lanskem letu ter podrobno izdani program del v letošnjem letu bi zaslužila več razprave na letnem občnem zboru, kot je to bilo. Delegati pa so v razpravi vseeno opozorili na pomembno vlogo Vodne skupnosti in nakazali nekaj perečih problemov, katerih rešitev sodi med drugim tudi v delokrog Vodne skupnosti. Dela Vodne skupnosti v lanskem letu so bila dokaj obsežna in so zajemala urejanje hudournikov, regulacije voda, melioracije, gradnjo vodovodov, vzdrževanje vodotokov, vodovzdrževalna dela, študije in izdelavo projektov ter drugo.

Letošnji delovni program je v glavnem nadaljevanje pričetih del ter vzdrževanje obstoječih vodnogospodarskih objektov. Teh je na področju Vodne skupnosti kar precej, njihova vrednost je ocenjena na pet milijard dinarjev. Proračun letošnjih vodnogospodarskih del je predviden v višini 245 milijonov dinarjev. Največ, in sicer skoraj 33 odstotkov te vsote, je predvideno za preiskrbo z vodo, to je za gradnjo vodopreskrbnih objektov. Pri tem naj imajo prednost komunalna in turistična središča.

Ker vodna skupnost ne bo imela dovolj lastnih sredstev za izvedbo programa, je predvideno najteje 100 milijonov dinarjev, ki jih bo VS porabila za dokončanje regulacijskih del Mirne od

angažirala vse svoje kadre v pripravah na volitve.

In še drugje sem se oglašil in zbiral podatke. Kot sem že uvodoma omenil, je na terenu zelo živahno in skoraj ne bi našel človeka, ki bi ne omenil volitev.

Ivan Zoran

Tržišča do naselja Mirna. Urejanje hudournikov je predvideno za Belski odnosno Dolski potok pri Senovem ter Sevnicična na odseku Pekla, kjer voda ogroža okrajno cesto. Na spodnji Savi pri Catežu bodo nadaljevali z utrjevanjem desnega savskega obrežja v dolžini 500 metrov. Na Gabernici bo letos zaključena prva faza regulacije, prav tako na potoku Toplica pri Smarjeških Toplicah. Letos je v programu tudi regulacija bršlinskega potočka pri pričetku del na Prčini in potoku Kobila pri Sentjerneju.

Kot rečeno posveča Vodna skupnost veliko skrbi preskrbi naselij s pitno vodo. Letošnja dela bodo nadalje zajela urejanje bazenskega vodovoda v Crnomlju in Semliču, gradnjo dopolnilnega vodovodnega omrežja v občini Metlika ter vodovod od Žulovč do Smarjeških Toplic. Največje delo predstavlja nadaljevanje del za preskrbo Vidma-Krškega s pitno vodo, kar je zlasti pereče. V programu so dela pri širjenju topolovih nasadov ob Savi, vegetativna ureditev brezjn Cabranke pri Oslinici, zavarovanja in podobno.

V razpravi so delegati opozorili na probleme zapuščenih potočnih mlinov in njihovih jezov na tekočih vodah, ki čisto zavrta normalen odtok vode in povzročajo škodo na obdelovanih površinah in cestah. Takih umetnih ovir je na potokih zelo veliko, čeprav so zastareli mali vodni mlini pri nas že izgubili gospodarski pomen. Te probleme bi morali proučevati tudi upravni organi komun. Kritična je kanalizacija Brežic, predvsem pri postaji, kjer se razvijajo tudi industrijski objekti. V Sevnici je najmanj preostali strugo potoka, ker ob poplavih ogroža tovarno Jugotanin. Z regulacijo Gabernice je potrebno pohiteti, ker kmetijska zadruga Brežice snuje na tem območju svoj obrat, ki naj bi imel 400 ha zemlje. Iz istega razloga je nujna regulacija potoka Kobila pri Sentjerneju, kjer v bližini nastaja velik živinorejski obrat KGPK.

Delegati so na občnem zboru, ki je bil tokrat šesti od ukantvijevne Vodne skupnosti, soglasno odobrili dosedanje delo VS in sprejeli program dela za letošnje leto z nekaterimi dopolnili. Upravni odbor so pooblastili, da se sme za izvajanje sprejetega programa zadolžiti do 150 milijonov dinarjev. Po udeležbi na študiju vodnih zadev sestavni del celotnega vodnogospodarskega programa območja Kolpe in Krke ter spodnjeje dela Save, zato mu je dati enako važnost kot ostalim gospodarskim nalogam. V mnogih primerih pa kaže prej urediti vodni režim kot pričetki z ustanavljanjem drugih gospodarskih objektov (na primer kmetijskega obrata), katerih uspeh je odvisen od vodnega gospodarstva.

Do smrti ga je povozil

Stane Kuzma, delavec iz Ljubljane, je lani novembra pri Beli cerkvi do smrti povozil Franca Hrastarja. Kuzma se je z motorjem peljal po stranski cesti v smeri Smednik-Novovo mesto in s prevlečko hitrostjo privozil v ovinec pri Beli cerkvi, zaradi česar ga je zaneslo v nasprotno stran ceste, kjer sta Franc Hrastar in njegov znanec šla peš in peljala za krnilo svoja motorna kolesa. Kuzma je priletel z motorjem v Hrastarja, tako da si je ta zlomil tilnik in obležal mrtev na cesti.

Okrožno sodišče v Novem mestu je te dni obsodilo krivca nesreče Staneta Kuzmo na 10 mesecev zapora. Nedvomno bo po prestani kazni vozil počasneje...

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

GABRJE: vsaka druga hiša z radijskim sprejemnikom

V Gaberju zatrjujejo, da imajo že nad 80 radijskih sprejemnikov, kar pomeni, da poslušajo radijske vesti doma že vsaka druga hiša. Nedavno so dobili tudi televizor, krajevna organizacija Socialistične zveze pa je osnovala televizijsko sekcijo, ki spremlja vse aktualne dogodke na televiziji in jih obravnava. Izkazalo se je, da je izobraževanje te vrste v bolj odročnih krajih zelo uspešno.

Silos — velikan

Reka je pred nedavnim dobila najmodernejši silos v Jugoslaviji. Silos ima 48 velikih in 12 manjših skladišč in lahko sprejme 30.000 ton žita. Visok je 61 metrov, temelje pa ima 14 metrov pod morskó gladino. Vsa zgradba je težka 46.000 ton. Po načrtih švicarjev je silos zgradilo zagrebško gradbeno podjetje »Tehnika«.

imeti denar za popivanje in veseljačenje...

Deset mesecev bo zaradi tega preživel za zapahi, in če se še ne bo spametoval, bo drugič dobil še ostrejšo kazen.

Tri zobe mu je izbil zaradi prepričeka v službi

Lani novembra se je na zahtev v Soteski odigral razburljiv dogodek. Anton Kužnik, delavec iz Malega Lipovca, je s pestjo podrl Franca Kumlja na kup hlobov, nato pa ga brcal s čevlji v obraz, da mu je raztrgal usta in mu izbil tri zobe.

Epilog se je pred nedavnim odigral na okrožnem sodišču v Novem mestu, kjer so ugotovili, da je bil Kužnik takrat vrnjen in da je hotel obračunati s kolegom zaradi mačehnege spora na delovnem mestu. Maščevati se je hotel tudi zaradi tega, ker ga je na eno oko slepi Kumelj v neki gostilni brcnil v zadnjo plat, ko ga je zmerjal z »brijavcem«.

Tako surovo obračunavanje zaradi nepomembnega spora in vrh tega še med delom je prav gotovo stvar, ki zasluži ostro kazen. Senat je Kužni-

žen. Po prestani kazni ima še možnost postati enakovreden član naše družbe, spoznati pa mora, da je odprta pot v prihodnost le poštenemu človeku.

Kazen za naklepni napad

Branka Brajdica, brezposelnega cigana iz Prečine, je senat okrožnega sodišča v Novem mestu kazenol na leto dni strogega zapora, ker je napadel delavca Draga Vasiljevića in ga huje poškodoval. Lani septembra je neko nedeljo Branko vzel kolo omenjenega delavca izpred barake v Prčini in se s njim vozil po bližnji okolici. Ko je lastnik to zvedel in ugotovil, da je kolo zaradi dirje vožnje nekaj pokvarjeno, je Branka nahručil in mu zagrozil, da mu bo moral okvare plačati. Kmalu nato se je Drago odpravil s kolesom in dvema tovaršema v gostilno v Stražu, okoli 18 ure pa se je vračal sam domov. Branko Brajdica je pričakal pred barako, kjer je stanoval, in navadil nanj z motikom. Začel je udrihati po glavi,

Gradnje po svetu in pri nas

Vsaka gradnja je vezana z vlaganjem velikih finančnih sredstev, ki jih nikdar ni lahko dobiti. Zato naj bi bile gradnje zasnovane čim smotrnejše in je potrebno ob danih ekonomskih pogojih poiskati najprimernejše rešitve, oziroma izbrati takšne načrte, ki omogočajo najboljše izvedbe. Če nekoliko skrbneje pogledamo na različne gradnje pri nas, lahko skoraj vedno najdemo manjše in večje napake že pri načrtih; prav tako pa tudi vrsta nepravilnosti med gradnjo in opustitev urejanja okolice objektov, ki se gradijo, povzročajo občutno gospodarsko škodo in obenem prispevajo k splošnemu neurejenemu videzu naselij. Najslabše pri tem je to, da finančno škodo skoraj vedno utrpji investitor oziroma v primeru sta-

ne pomisli, da so v vsakem organiziranem mestu določena področja, kamor spadajo posamezni objekti. Lokacija ob Zagrebški cesti ali na Grmu pa je že »predaleč«. Ali ni čudno, kako morajo živeti ljudje v mestih z več kot 6844 prebivalci (Novo mesto leta 1961)? Kaj pa šele milijonska mesta? Ker pa je izdajanje lokacijskih dovoljenj doslej bilo odvisno večinoma od posameznikov, ki iz različnih vzrokov niso vedno odločno vztrajali na iskanju najboljših rešitev, se je do-

ru Novo mesto, bi se moral z večjo zavzetostjo posvetiti zazidalnim načrtom. Kaj je bilo storjenega od novembra lanskega leta, ko so bili ob enem s predlogom urbanističnega načrta razstavljeni tudi različni osnutki in predlogi zazidav za posamezne stanovanjske predele?

Splošna praksa je, da se po dograditvi stanovanjskega ali kakršnegakoli drugega objekta »pozabijo« na ureditev zelenic in zasaditev drevja, čeprav lahko z minimalnimi stroški v primeri s-

dolinica že povsod posejana z različnimi hišami in večjimi objekti, tako da ni več čutiti meje med naseljem in naravo in bo kaj kmalu podobna Savinjski dolini, kjer kilometre daleč nenačrtno razmetane enodružinske hiše kvarijo lepoto pokrajine.

S strožimi zakoni o urbanizaciji v zadnjem času, ko se mnogo bolj pazi na zaključnost stanovanjskih naselij, bodo takšni kompleksni problemi občutno manjši, vendar moramo biti bolj pazljivi, tudi kadar gre samo za posamezne objekte, pa čeprav so na vrhu Gorjancev!

Strnjenost naselij pa naj ne bo skrb samo v Novem mestu, temveč tudi v manjših krajih in vaških naseljih, kajti poleg čuvanja pokrajine moramo popaziti tudi na izkoristek kmetijskih površin, saj dostikrat uporabljamo zemljišča, ki so najprimernejša za agrarno obdelovanje, za gradbišča in se pri tem ne zavedamo škode, ki jo povzročimo kmetijstvu, ki na Dolenjskem že tako nima najboljših pogojev. Zato naj prevlada načelo, da se za gradbene okolišče, če je le mogoče, izbira teren, ki je za kmetijstvo neprimeren.

Težnja po omejevanju gradnje enodružinskih stanovanj ne izvira samo iz ohranitve čimvečjih zelenih površin — gostota prebivalcev na hektar je zelo majhna — temveč predvsem iz ekonomskih razlogov, ker je zelo težko zbrati finančna sredstva za gradnjo cest, kanalizacije,

Izredno lepo v naravnem, poševnem terenu »vsajena« stolpnica. Okrog in okrog, tik ob stavbi, je negovana trava s skupinami dreves (stanovanjsko naselje pri Stockholmu). Stanovalci imajo občutek kot da stanujejo v parku!

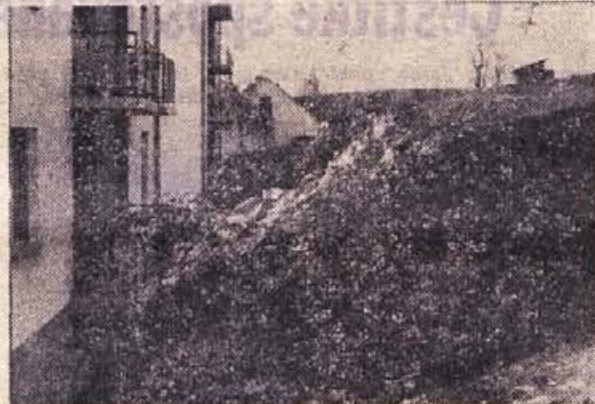
Tekst in fotografije: inž. arh. Danilo Lapajne

gajalo, da so bila izdana dovoljenja za gradnje na popolnoma neprimernih mestih. Tako so na primer zrastle 3 enodružinske hiše v strogem mestnem središču, čeprav bi na tem mestu, ki že ima komunalne priključke, bilo mogoče postaviti večji poslovni objekt ali stanovanjski blok z 20 stanovanji! Takšnih primerov je v Novem mestu mnogo, mnogokrat pa je posledica tega velika gospodarska škoda.

ceno objekta v doglednem času spremenimo pustimo okoli v prijeten park. Zelenje je nujno poživilo naših naselij, tega se vse premalo zavedamo. Dobre zazidave stanovanjskih naselij po svetu imajo več kot polovico vseh površin namenjenih za zelenice. Običajna praksa naših doslej zgrajenih naselij je bila, da stanovanjske zgradbe razmeščamo enakomerno po vsej razpoložljivi površini in tako ustvarjamo prostor, ki je težko pregleden in slabo uporaben, ker je razbit na majhne površine. Ta način povzroča težave tudi pri urejanju prometa, ker vodi ceste po celem naselju, s tem pa zmanjšuje varnost in po nepotrebnem veča prometne površine. Dobro planirana naselja imajo zgradbe razporejene tako, da so lahko in hitro dostopne, ter grupirane, tako, da ustvarjajo območja,

Gradnja stanovanjskih naselij in njihovo okolje

Drugi činitelj, ki je najvažnejši za estetski videz naselja, lahko pa tudi bistveno vpliva na podražitev ali pomenitev stroškov gradnje posameznih objektov, je urbanistični načrt zazidave nekega predela oziroma načrt ureditve neposredne okolice objekta. Pri tem so se v Novem mestu delale in se še delajo največje napake. Pri ljubljenem izravnavanju poševnega terena in zidanje drugih opornih zidov (kolikor se okolje sploh urejuje, čeprav se pri investicijskih načrtih vedno upoštevajo sredstva tudi za ureditev okolja!) je popolnoma nepotrebno. Teren okrog objekta naj bo čimbolj mogoče naraven, ceste je treba speljati »po plastnicah«, posebno še, če so to izključno stanovanjske ceste z majhnim prometom. Vsekavanje teras v poševen teren je nenaravno in je nemogoče lepo urediti okolico stavbe. Večina objektov v Naselju Majde Sila je pozidanih tako. Stroški za ta dela so večkrat nepotrebni, grede pa v breme stanovalcev. Za primer naj navedem, da so stroški za zemeljska dela za dva pred kratkim zgrajena stolpca ob Zagrebški cesti znašala približno 12 milijonov dinarjev, čeprav bi zadostovala za drugačno (in lepšo) ureditev polovica teh sredstev! Še mnogo večji nepotrebni stroški za zemeljska dela pa bodo pri urejanju gradbišča nad Cankarjevo cesto v »Koloniji«, poleg tega pa zunanja ureditev okrog novih stanovanjskih objektov še daleč ne bo dosegla takšnega estetskega videza, kot bi ga lahko s primernejšim načrtom, pa še bi bilo mogoče prihraniti 10–15 milijonov dinarjev! Če že obstaja svet za urbanizem pri občinskem ljudskem odbo-

Razen nepotrebnih zemeljskih del, ki povečujejo stroške gradnje, še ena velika napaka v projektu: stolpna zasnova bloka nudi sicer idealne možnosti za osonečenje vseh stanovanj, stolpčič ob Zagrebški cesti pa imajo dnevne prostore in balkone obrnjene na sever!

med katerimi so manjše in večje zelenice.

Čuvanje narave

Relativno počasnejši industrijski razvoj na Dolenjskem v prvi polovici tega stoletja ni povzročil tako močne rasti mest kot drugje. Zato je narava še zelo dobro očiuvana in je to tudi eden od vzrokov, da se tujcem, ki se vozijo po avto cesti, zdi Dolenjska pokrajina tako lepa, čeprav smo v času od osvoboditve naprej dopustili več nepopravljivih napak. Tako je npr. starejši del Višnje gore strnjeno naselje, ki je zelo lepo postavljeno na griču in prevladuje nad dolinico, skozi katero sta speljana tudi železnica in avto cesta. V zadnjih 20 letih pa je ta

električnega in vodovodnega omrežja na ogromnih površinah, ki jih zahtevajo enodružinska naselja. Zato so takšna naselja, ki so zgledno urejena, odsev visoke kupne moči prebivalstva. To je največkrat v državah, ki imajo velik povprečni narodni dohodek. V ZDA pa je to še poseben izraz težnje po svojem koščku narave, ki je v velikanskih industrijskih mestih ni mogoče najti desetine kilometrov daleč. Zato je v zadnjem času prava manija selitev v izvenmestna središča. Meščani kupujejo enodružinske hiše daleč v predmestju in so pripravljeni zato, da lahko uživajo košček svojega vrta, voziti se vsak dan tudi uro ali dve daleč v službo. Ker je v ZDA narod-

ni dohodek neprimerno večji, je tudi mogoče dobiti sredstva za ureditev vseh komunalnih priključkov in je popolnoma razumljivo, da so vse ceste asfaltirane. To pa pri nas še dolgo časa ne bo mogoče, zato moramo finančna sredstva vlagati v tak način gradnje, da bomo lahko omogočili prijetno bivanje tudi prebivalcem naših stanovanjskih naselij, kar pa bo seveda mogoče le ob večji gostoti, čeprav nihče noče popolnoma preprečiti zidavo enodružinskih hiš. Tendenca usmerjanja družbenih sredstev pa mora biti usmerjena v gradnjo večjih objektov oziroma zaključnih, dobro organiziranih stanovanjskih sosesk. Pri urejanju okolja enodružinskih hiš, ki se gradijo na novo, je čas, da opustimo ograje, ker so znamenje zastarelega mišljenja. Prav tako bi lahko počasi odpravili ograje, ki že stojijo, saj je naselje brez ograj mnogo lepše, stroški za postavitev ograje so pa tudi precejšnji!

Ze od nekaj je Krka ponos Dolenjske in se verjetno večina prebivalcev, ki bivajo ob njenih bregovih, strinja z ugotovitvijo, da je njene naravne lepote potrebno očiuvati in jih napraviti dostopne vsakomur, ki bi ob njej želeli najti počitek in razvedrilo. Zato ne smemo dopuščati gradenj tik ob vodi, temveč bi moral biti pas ob Krki na obeh straneh po vsej dolžini splošna ljudska last, kamor bi imel pravico dostopa vsak človek. Po svetu je dovolj primerov, kjer na nabrežja rek ali jezer zaradi zasebnih lastnikov ni mogoče priti. Za primer navajam čudoviti Lago di Como v Italiji, kjer je na dolžini 25 km mogoče priti do vode samo na 3 do 3 mestih, kjer so kopaljšča.

Na področju Novega mesta je potrebno ob Krki napra-

viti sprehajalne steze, predvidena pa je že porušitev vseh objektov, ki se nahajajo na desnem bregu od Kandijskega mostu do bolnice med Krko in cesto proti Dol. Toplicam. Vse objekte, ki se bodo gradili v bližini Krke, pa bi morali obvezno zasaditi z drevjem, posebno še bodoče industrijske hale v Bršljinu, saj je Krka na tem delu najlažje dostopna in uporabna za kopanje. Isto pa bi moralo veljati tudi za objekte na obeh straneh Krke, ki so bili zgrajeni že poprej.

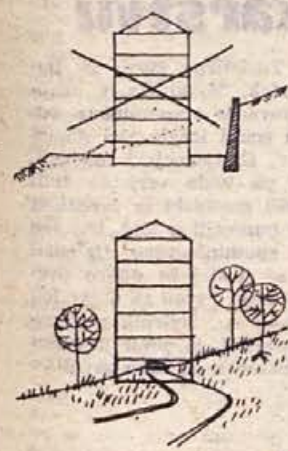
V bližnji prihodnosti bo potrebno zgraditi več letoviščarskih vikend hišic. Za to bo potrebno skrbno izbrati zemljišča v skladu s prejšnjimi navedbami. Paziti bo treba na primerno zgoščenost in še posebej na zunanjo podobnost hišic. Najbolje bi bilo uporabiti le 2–3 tipe po velikosti, po zunanosti pa takšne, ki bi se lepo skladali z naravno okolico Krke.

Zgodovinska zaščita Novega mesta

V zadnjem času se v Novem mestu mnogo razpravlja o ureditvi trgovin. Povod za to je varstvo zgodovinskih značilnosti, ki se najbolj kažejo v zasnovi in zunanem videzu Glavnega trga, na katerem je večina trgovin, ki se obnavljajo. Mnenja so zelo različna. Nekateri se navedušejo za arkadne ureditve, ker se zavedajo, da je to posebna značilnost stare zasnove novomeškega trga in bi mesto s tem pridobilo na projektne videzu in tudi (turistični) posebnosti, kakršnih mnogi drugi kraji nimajo. Drugi so popolnoma nasprotnega mnenja in smatrajo, da je to zastarela oblika ureditve, nelepa in nepravilna. Takšnega mnenja so največkrat investitorji, ki morajo trgovine obnavljati, ker se bojijo, da bodo stroški za ureditev arkad neprimerno narasli in pa da v takšni trgovini ne bo niti dovolj svetlobe niti možno sodobno poslovanje. Mnogim je za zunanjo podobo popolnoma vseeno, čeprav nekateri pravijo, da so arkade grde, pa niti ne vedo zakaj.

(Nadaljevanje sledi)

Stanovanjsko naselje v Kopnehagnu; skupina stolpnic, lepo razporejenih med dvema zelenima površinama

Shema zidave stanovanjskih blokov v poševnem terenu. ZGORNJA: običajni način izvedbe v Novem mestu. SPODAJ: čimbolj naravno okolje naj bo želja projektantov in stanovalcev!

novanjskih objektov kupec ali najemnik stanovanja.

Prvi pogoj za uspešno gradnjo je seveda dobra zasnova objekta. Da načrti niso dobri, so dostikrat krivi investitorji, ker zahtevajo načrte v tako kratkem času, da projekta ni mogoče narediti zadovoljivo. Včasih pa so krivi tudi projektanti, ker so prepovršni, oziroma se ne zavedajo posledic, ki jim botrujejo slabi načrti. Mnogo stanovanjskih objektov, ki so bili zgrajeni v Novem mestu še pred kratkim časom, ima še tlorisne zasnove, ki so daleč od dobrih, sodobnih rešitev, pri katerih bi se stanovalec pri udobno počutil. Med najres pogostejšimi napakami so pretesnima kopalnicami, nepravilna razmerja med velikostmi sob — posebno med kuhinjo in dnevno sobo — in neizkoriščene možnosti za osonečenje čim večjega števila prostorov, če tehničnih napak in slabih izvedb gradbeno-obrtniških del niti ne upoštevamo. Izkušnje kažejo, da so stroški za dober projekt vedno bogato poplačani.

Izdajanje načelnih dovoljenj za gradnjo je poseben problem. Vsi investitorji hočejo graditi v središču Novega mesta, najraje bi gradili kar na Glavnem trgu. Nihče

Šopek želja za Cirila Dekvala

Te dni praznuje 70-letnico rojstva zaslužni prosvetni delavec, ustanovitelj prvotolj-nega gasilskega društva Dvor, ustanovitelj društva kmečkih junov in deklet na Dvoru, prosvetitelj kmečkih in delavskih množic, nosilec in propagandist napredne misli — tovariš CIRIL DEKVAL.

Rodil se je 17. aprila 1893 v Ljubljani. Februarja 1920 je prišel na Dvor in tu s predsedki do leta 1936 služboval kot šolski upravitelj. Dvor in okolica se ga spominjata kot ljudskega vzgojitelja, ki se je

ves posvetil vzgoji mladih in izvensolskemu delu.

Kot odličan pedagog in znan sadjar-urinar je šolski mladi- ni kar največ nudil in jo u- sposobljal za življenje. Z nad- vse prizadevnim delom in or- ganizacijskimi sposobnostmi mu je uspelo uresničiti veli- ko svojih načrtov.

Ker je razširil napredne misli, Ciril Dekval in njego- va družina niso bili priljub- ljeni pri tedanji oblasti, zato je bil večkrat premeščen, nje- gova hčerka Ada, sedaj Kri- vičeva, je bila odpušena iz

profesorke službe, hčerka Amalija pa nameščena kot u- čiteljica na najtežjem delov- nem mestu.

Okupacija ga je zatekla v Mozlju, kamor je bil 1936 pre- meščen z Dvora. On in vsi njegovi so že 1941 organizira- no delali za NOV in dali svoj delež v ljudski revoluciji. Po osvoboditvi je bil tovariš De- kval postavljen na odgovorna mesta v republiških organih, kjer dela še danes.

Prebivalci Dvora in okolice, družbeno-politične organiza- cije, prijatelji in znanci mu čestitajo k jubileju z željo, da bi še dolgo let zdrav in

Šola za starše na Raki

Društvo prijateljev mladi- ne na Raki je s pomočjo de- lavske univerze iz Vidma-Kr- škega v januarju, februarju in marcu priredilo šolo za starše. Okoli 55 odraslih, ki so se pridno udeleževali pre- davanj o vzgoji otrok, o zdravstvu in družini, o osno- vah pravoznanstva in vključe- vanju mladine v poklice, je v šoli izvedelo marsikaj no- vega o tem, kar morajo vede- ti očetje in matere, če hočejo pravilno vzgajati svoje otro- ke. Vsi udeleženci so se zelo dobro odrezali pri izpitih in so pokazali veliko znanja.

Nada Adlešič iz Adlešičev šteje med 34 adlešičkih »tkani- čark«, ki iz lanu in konoplje tko domače platno in ga nato tkanijo z belokranjskimi vzorci. Pravijo, da je pri tem delu najbolj pridna ona

ČRNOMELJ: 9 lokalnih štafet za dan mladosti

Letošnji dan mladosti bo v Črnomeljski občini praznova- la vsa mladina in imela v okviru tega praznika vrsto prireditvev in tekmovanj. Pone- si bodo tudi štafete palice. Iz raznih krajev občine bo dospelo v Črnomelj 9 lo- kalnih štafet. Pri tem bodo sodelovali: avto-moto društvi v Črnomlju in Semiču, člani ribiških družin, gasilskih dru- štev, planinci, lovci, taborniki, člani ZB in pripadniki JLA, s čimer bo dan mladosti ob- bil še bolj manifestativen značaj.

Dolenjska založba je izdala v eni knjigi dvoje povesti Josipa Jurčiča: »KLOSTRSKI ZOLNIR« in »TIHOTAPEČ«. Ilustrirano. Lepo darilo za vsakogar.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški trans- fuzijski postaji: Anton Jelenič, član kolektiva KZ Dol. Toplice; Tinka Henigman, čevljarska prešvalka iz Dol. Toplice; Pepca Zupančič, delavka iz Meniške vasi; Va- lentina Črnčič, šivilja iz Dol. Toplice; Anica Rajk, gospo- dinja iz Dol. Toplice; Anton Henigman, čevljar iz No- vega mesta; Kristina Heferle, gospodinja iz Poljan; Franc Kren, čevljar iz Vavte vasi; Jože Avsenik, čevl- jar iz Dolnjih Sušic; Janez Salehar, čevljar iz Dol. Toplice; Tina Daničič, Franc Nerat, člana kolektiva »Bor«, Dol. Toplice; Marija Spehar, delavka iz Dol. Toplice; Tina Daničič, Franc Naret, člana kolektiva Zdravišče Dol. Toplice; Jože Bobnar, Franc Henigman, člana kolektiva »Novoles«, Straža; Jože Kren, delavec iz Dol. Sušic; Marija Heferle, gospodinja iz Poljan; Cveta Fink, gospodinja iz Podturna; Nežka Gregorčič, gospodinja iz Smolenje vasi; Božena Smale, gospodinja iz Podturna; Neža Bradač, upokojenka iz Loške vasi; Franc Aš, član kolektiva Splošno čevljarstvo, Dol. Top- lice; Ivanka Flajnik, član kolektiva Turistično dru- štvo, Dol. Toplice; Terezija Rebselj, gospodinja iz Pol- jian; Ana Gričar, gospodinja iz Poljan; Antonija Grab- nar, gospodinja iz Podhoste; Franc Jančar, član kolek- tiva »Majolika«, Straža; Ivanka Muren, gospodinja iz Poljan; Zora Muren, gospodinja iz Poljan; Tončka Vrtnar, gospodinja iz Podturna; Jože Čirnski, iz pod- jetja ZTP Seketja za vlek, Novo mesto.

V predzadnji številki smo objavili, da je daroval kri Hrvat Martin s Pristave, v resnici pa je omenjeni doma iz Konca.

Pretekli teden so darovali kri novomeški transfu- zijski postaji:

Ivana Strajnar, gospodinja iz Dvora; Terezija Ban, gospodinja iz Dvora; Marija Irt, gospodinja iz Jame; Jože Novak, mizar iz Jame; Andrej Kotnik, član kolek- tiva TNZ Ljubljana; Justo Helm, gospodinja iz Dvora; Marija Pucelj, gospodinja iz Žužemberka; Rudi Dreven- sek, član kolektiva »Remont«, Žužemberk; Verona Pelko, gospodinja iz Žužemberka; Stanislav Ceglar, zidar iz Reber; Ahacij Murn, Marjan Mrvar, Jože Stravs, člani Mizarstva, Dvor; Stane Skube, delavec iz Gornjega Ajdovca; Ivan Pust, posestnik iz Brezove re- bri; Janez Rozman, upokojenec iz Brezove rebr; Franc Stupar, delavec iz Velikega Lipovca; Pavla Jarc, delav- ka iz Velikega Lipovca; Feliks Rogelj, delavec iz Vel- kega Lipovca; Marija Pohajč, osnovna šola Ajdovec; Ferdinand Papež, delavec iz Srednjega Lipovca; Danica Gorinšek, gospodinja iz Žužemberka; Stane Gorinšek iz KZ Žužemberk; Jože Zupančič, član gostišča »Žužem- berk«; Anica Arko iz trgovskega podjetja »Dolenjka«, Žužemberk; Jože Kastelic, posestnik iz Brezove rebr; Jože Jarc, delavec iz Velikega Lipovca; Cveta Grum, delavka iz Malega Lipovca; Marija Mirtič, delavka iz Velikega Lipovca; Srečo Slogar, pek iz Žužemberka; Janez Iskra, mizar iz Gornjega Ajdovca; Hedvika Pe- truma, Marija Valant, Terezija Suštaršič, Marija Koželj, Marija Zaman, članice kolektiva LEV Žužemberk; Pepca Skube, gospodinja iz Srednjega Lipovca; Vladimir Za- gar, Stanislav Ložar, člana kolektiva LM, Žužemberk; Franc Brulc, živinorejec iz Žužemberka; Mimica Mover, delavka iz Brezove rebr.

veder s svojimi bogatimi iz- kušnjami aktivno deloval v naši družbeni skupnosti, hkrati pa mu izrekajo iskren- no zahvalo in priznanje za njegovo veliko delo v korist delovnega ljudstva.

Dvorjani

Čestitke spoštovanemu javnemu delavcu

Tovariš Rudi Jerab, pred- sednik okrajnega sodišča v Novem mestu in znani pla- ninec, je te dni dočkal pol- stoletnico življenja.

Ze prva leta po prvi sve- tojni vojni, ko je bil dijak notbomeške gimnazije, je rad hodil v bližnjo in daljnjo oko- lico našega mesta s svojimi prijatelji. V svet naših pla- nin, gričev, gora in hribov so ga uvajali starejši planin- ci in ga tako navezali na to zemljo, da se je vrnil v njeno naročje, četudi je služ- boval na lepem Tolminskem.

V času med obema vojna- ma je kot navdušen fotoma- ter napravil nekaj izredno lepih fotografij Novega me- sta in okolice. Sodeloval je v ekipi za markiranje planin-

skih poti, in ko je bil pred- sednik sodišča v Tolminu, je

bil tam tudi predsednik Pla- ninskega društva. V tistem

času so odprli pot na Man- gart in zgradili planinsko po- postojanko, uredili pa so še druge poti in pomembne pla- ninske objekte. Morda vedo le malokateri, da je bil Rudi Jerab tudi med prvimi petimi smučarji, ki so s preprostimi smučmi prvi »zavzeli Gorjance. To je bil svojevr- slen dogodek, posebno za prebivalce Gabrja, ki dotlej še niso videli človeka na smu- čeh.

Kot izreden ljubitelj Do- lenjske se je pred leti vrnil v svoj rojstni kraj Novo me- sto in se takoj vključil v vr- ste planincev. Kmalu je bil izvoljen za predsednika PD, kar je še danes.

Priznati moramo, da je s svojo dejavnostjo pripomo-

gel k temu, da šteje PD da- nes skoro 500 članov, da so bila lani in letos markirana nova planinska pota, da je vodil že več planinskih izle- tov in da je prav on dal po- budo za Dolenjsko pot (kro- žno pot, transverzalo) in za izdajo Vodiča po Dolenjskem. Vsi planinski tovariši in prijatelji mu želimo še mno- go srečnih, zadovoljnih in zdravih let!

B. L.

Ze imate DOLENJSKI ZBORNIK, ki ga je izdala Dolenjska založba? Cena 1500 dinarjev. Dobite ga v vseh knjigarnah.

Ko sva se vrnila na pot, je že iskala dva pripravna kamna, s katerima je trla svoje lešnike. Dospel do Kala, jih ni bilo skoraj nič ostalo, tako da je potrla in pozobala še zadnji ostanek, rekoč:

»Ej, saj bo letos dosti orehov!«

Na Kalu sva poiskala najprej po vsej Selški in Poljanski dolini sloviti studenec, ki z imenitno svojo vodo hladi in krepi potnike na Blegaš. Napolnila sva steklenico, in povedati moram, da je bila potem voda na vrhu skoraj še ravno tako mrzla kakor na Kalu pri vrelcu.

S sedla sva krenila ne na strmo pot, temveč na položno. Ta vodi daleč naokrog za Blegašem, dokler ne privede na Mali Blegaš. Prijetna je bila ta hoja: povsod zeleno bukovje, jelke in smreke. Vmes pri tleh so poganjale v velikih šopih hudičele (rododen- dron), a ne spominjam se, so li nosile še kak pozab- ljen cvet ali ne; pač pa se dobro spominjam, da so po bukvah napravljali velik nemir sivkasto modri br- glezi, ki so čakali po debelih gor in dol. Če sta se sre- čala z grahastim plezavčkom, ki pleza samo gor, dol pa ne more, ga je sivomodri hudobnež takoj pognal, da se je čulo obilo takega čivkanja.

Tisti dan sem hotel Metj govoriti o svoji ljubezni ter ji na dolgo in široko razložiti, da mora postati moja žena in da jo bom dal v mesto, kjer se nauči kuhanja in nemške govornice. Kakor vidite, drage da- me, sem bil skoval načrt, ki pa je bil — česar se ta- krat še nisem zavedal — ponesrečen in neporabljen. Planinsko to rožo presaditi v gosposko zemljo je mo- ralo ostati brezuspešno delo, kar-ve najbolj veste. Ali tisti dan na poti okrog Blegaša mi je tičal neusmi- ljenj ta načrt v glavi in le na priliko sem čakal, da bi ga stresel pred deklico. Pa govori o ljubezni, če je Meta kar meni nič tebi nič počepnila na zemljo, stolkla sredi poti prav zadnja dva lešnika ter ju s slastjo shrustala s svojimi belimi zobčki: »Joj, kako so dobri!«

Časih sva se srečala s pogled; nekaj se je zasve- tilo iz njenega očesa, ali vzlic temu je dejala:

»Nikar me tako čudno ne glej!«

Kako naj bi bil torej govoril o svoji ljubezni! Da- nes je bila zgolj otrok, ki se je veselil, da je smel biti v moji družbi!

Dospela sva do Ajdove rebr. Na desno in levo je bil gozd izsekán. Zategadelj je rasla tam dolga trava, vmes pa vse polno rdečih jagod. Te so bile sicer že vse obrane, ker jih zobljejo ptice in kače; pa se je Meti vendar še posrečilo, da je dobila rast- lino, na kateri sta viseli dve rdeči jagodi. Na enem vršičku pa je čepel majhen, bel cvet. Bila je presre- čna: »Eno meni, eno tebi!« Z ustnicami je odrgala jagodo, nato pa brez vsake zadrege meni ponudila šopek. Kakor ona, zaužil sem sad, a cvet sem spravi- l z veliko skrbnostjo v listnico.

»Proč vrzi!« je zahitela.

»V mestu me bo cvetje spominjalo nate, Meta.« Nekaj rdečice se ji je pokazalo na licu, vendar stvari ni več omenjala.

Dospel na Mali Blegaš se nama je odkril Pore- zen v svoji dolgočasnosti in odkrila se nama je Črna prst v divni svoji lepoti. Luže na Malem Blegašu so bile suhe in tudi ovac ni bilo, ki se navadno v tolpah pasejo tam. Pred nama se je dvigala visoka glava starega Blegaša.

Ker je danes prvič hodila na goro, se ji je pozna- lo, da je razočarana. Menila je, da sva že na vrhu, pa

sva bila šele na Malem Blegašu. Zdihovala je, no, pa sva sedla in počivala. Po počitku sva polagoma lezla navzgor, in sicer po stezah, ki jih je mnogo, pa so vse nezanesljive. Nekaj časa pripravno hodiš, v hipu pa ti izgine steza izpod noge, da sam ne veš kdaj. Nato moraš po gladki travi plezati, dokler ne stakneš druge steze, ki pa te ravno tako slepari kot prejšnja. Utrudljiva je taka hoja.

Med slovenskimi gorami naš Blegaš ni velikan! In ne obdaja ga veličastnost, ki obdaja naše snežnike in ki jih je že nekoliko deležen sosed Ratitovec. Obda- ja ga samo ponižna lepota skromne slovenske plani- ne, ki ne pozna večnega snega, ne neplodnih mlevov in ne divjih prepadov. Ali vzlic temu v svoji skrom- nosti stotero poplača truda polno pot, ki si jo moral prehoditi do tratnate njegove strehe. To sva občutila z Meto, ko sva obstala na vrhu. Do svojega sedemnaj- ga leta je živela v vzožju Blegaša, a do danes še ni bila na njem. Če bi po vaseh okoli Jelovega brda povpraševali, bi se takoj izkazalo, da vsaj dve tretjini prebivalstva še nikdar ni bilo na Blegašu. Naši kmet- je hodijo pač le tja, kamor jih vodi delo!

Meta se ni mogla oddahnuti, tako so jo bili prev- zeli vtisi lepega razgleda. Nebo sicer ni bilo prav jasno in sapa je podila oblake nad vrhom, da so ka- kor ovce hiteli proti jugu. Gorenjski in kamniški snežniki so se kazali v vsej svoji čistoti. Od Triglava pa do Ojstrice sem ji moral naštetii vse bele očke in navesti njihova imena. Odprl se je svet, o katerem se Meti do danes še sanjalo ni!

Pravijo, da se proti jugu vidi Jadransko morje. Bil sem mnogokrat na Blegašu, ali morja nisem ni- kdar ugledal. Danes se je daleč tam spodaj nekaj ka- dilo; vzlic temu je deklet trdovratno trdilo, da natan- čno razločuje modro morje.

Nato sva se ozrla k strani, kjer leži bela sloven- ska Ljubljana. Kdor ima dobro oko, lahko opazi Ljubljanski grad, ali jaz ga nisem mogel nikdar opa- ziti. Mogoče pa je, da ga je Meta z bistrim očesom vendarle opazila. Spregovorila je:

Obvestilo članom Prešernove družbe

Obveščamo vse člane Prešernove družbe — predvsem v središču Novega mesta — da bo v bodoče vpisoval v članstvo Prešernove družbe in zbiral naročnike za VI. del »Zgodovine slov. naroda« tov. Franc Jaklič, upokojeni oficir JLA v Novem mestu, Ragovska 4. Tov. Jaklič bo opravljal tudi vse posle poverjenika na tem področju, razdeljeval zbirke Prešernove družbe in oddajal vsem naročnikom, ki so se naročili na VI. zvezek Zgodovine slov. naroda pri tov. Kobšetu, knjige, kakor hitro bodo dostavljene.

Prešernova družba se ob tej priliki toplo zahvaljuje tov. Kobšetu za njegovo desetletno neutrudno in požrtvovalno delo pri širjenju kulture med našimi ljudmi.

Prešernova družba

V torek podelitev diplom

Te dni opravlja diplomске izpite 22 absolventov večerne srednje tehnične šole v Novem mestu. V torek, 21. aprila ob sedmi uri zvečer, jim bodo v prostorih zavoda za izobraževanja kadrov slovensko izročili diplome, s katerimi jim bo priznana srednja strokovna izobrazba.

Jubilej med zagrebškimi Slovenci

20. aprila bo v Zagrebu praznoval 80-letnico življenja in dela starosta slovenskih gledaliških igralcev pri kulturno-prosvetnem društvu

»Slovenski doma« — tov. Hinko Nučič. Bil je duša društva od njegove ustanovitve celih 30 let, vse dotlej, dokler ni pred dvema letoma obolel.

Hinko Nučič je bil pri »Slovenskem domu« vodja dramske sekcije. Prizadeval si je, da bi prišlo na oder čim več slovenskih dramskih del, razen tega pa je sodeloval z vsemi zagrebškimi društvami. Prav njegova zasluga je, da uživamo zagrebški Slovenci med ostalimi prebivalci še danes velik ugled.

Med okupacijo je tvegalo celo življenje, ko je branil

»Slovenski doma«. Skrival in hranil je slovenske begunce, rešil bogato knjižnico itd.; lahko rečemo, da bi brez njega tudi tega, kar imamo danes, ne imeli več. Se dandanes kljub boleznim rad pride v dom in se zanima za vse, kar se v njem dogaja. Ob njegovi 80-letnici mu želimo zlasti njegovi najbližji

sodelavci, da bi še dolgo šivel med nami in spremljal delo društva in vseh zagrebških Slovencev. Društvo ga je imenovalo za svojega častnega predsednika, na njegov rojstni pa mu bo izročena tudi častna diploma, delo društvenega člana akademškega slikarja Olafa Globočnika. Dr. Niko Sever

Prijetna novost za ljubitelje gledališča v Novem mestu

Ljubljansko Mestno gledališče se je na prošnjo Novo-mesčanov odločilo, da bo vsako predstavo oz. gostovanje v Novem mestu, ki ga organizira tekstilna tovarna Novoteks, uprizorilo dvakrat. Prva predstava bo ob 17. ali 17.30, druga pa ob 20. uri. rano, je uprava tega gledališča bi si zagotovili polno dvo-

šča ponudila abonma še nekaterim večjim sindikalnim podružnicam, razen tega pa bo določeno število vstopnic na razpolago ostalemu prebivalstvu. Te vstopnice bodo v prodaji na dan predstave od 11. ure dalje za popoldansko predstavo in od 15. ure dalje za večerno predstavo pri blagajni Prosvetnega doma.

Rezervacije bo sprejemala uprava Prosvetnega doma tudi prej, in sicer po telefonu na številko 21-210.

Prva predstava po novem načinu razdeljevanja vstopnic bo že v ponedeljek, 29. aprila. V prihodnji številki našega lista bomo bralcom postregli z avtorjem in naslovom dramskega dela. S/

Na medobčinski reviji kulturnih dejavnosti v Brežicah bodo pokazali svoje uspehe tudi najboljši mladi risarji in slikarji brežiške občine. Na sliki: OKOPAVAMO VINOGRAD (odtis linoreza, ki ga je naredila Milena Drobnik iz 5. razreda osnovne šole v Cerkljah ob Krki)

PROGRAM MEDOBČINSKE REVIJ KULTURNE DEJAVNOSTI 1963 V BREŽICAH

(od 26. aprila do 4. maja)

PETEK, 26. APRILA:

ob 17. uri otvoritev razstave otroških risb in foto izdelkov v prostorih mestnega muzeja;

ob 20. uri otvoritev revije in koncert pevskih zborov ter nastop recitatorjev.

Nastopajo mladinski pevski zbori iz Artič, Senovega, Sevnice, Črnomlja in Krškega, mešani pevski zbor KUD »Slovenski dom« — Triglav iz Zagreba, oktet PD iz Sentjerneja ter moški pevski zbor DPD Svobode »Dušan Jereb« iz Novega mesta.

Recitatorji: mlade recitatorke iz Trebnjega, Vera Jalovec iz Podbočja, Rajko Stupar iz Krškega, Marcel Stefančič iz Leskovca, Darinka Zupančič iz Artič, Dragica Zupančič iz Trebnjega, Majda Zeleznik iz Brestanice.

SOBOTA, 27. APRILA:

ob 20. uri: Večer pesmi in plesov jugoslovanskih narodov

Nastopajo tamburaški zbor iz Samobora, folklorna skupina KUD »Vinko Jedjut« iz Zagreba, in folklorna skupina garnizona JLA iz Cerklj.

NEDELJA, 28. APRILA:

ob 16. uri: Koncert harmonikarskega orkestra KPD »Slovenski dom« — Triglav iz Karlovca pod vodstvom Antona Corbića;

ob 20. uri uprizori dramska skupina DPD Svobode »Bratov Milavec« iz Brežic v režiji Slavke Zagode Levstik-Grünovo KASTELKO.

PONEDELJEK, 29. APRILA:

ob 16. uri uprizori igralska skupina osnovne šole iz Brežic v režiji Marije Zorko Ingoličeve mladinsko igrano »Tajno društvo PGC«.

ob 20. uri: pa bo nastopila dramska družina PD iz Leskovca pri Krškem z Gervaisovo komedijo ZARADI STANOVANJA. Režira Marcel Stefančič.

TOREK, 30. APRILA:

ob 16. in 20. uri folklorne skupine PD iz Metlike in Črnomlja: BELA KRAJINA V BESEDI, PESMI IN PLESU.

SREDA, 1. MAJA:

ob 17. in 20. uri filmski večer s komentarjem.

ČETRTEK, 2. MAJA:

ob 20. uri uprizori dramska skupina DPD Svobode iz Vidma-Krškega v režiji Viktorja Zemljaka Firnerjevo komedijo KUKAVIČJE JAJCE.

PETEK, 3. MAJA:

ob 16. uri uprizori dramska skupina črnomaljske gimnazije v režiji prof. Matije Pogorelca Pugetovo komedijo SRECNI DNEVI.

ob 20. uri uprizori gledališka skupina DPD Svobode »Dušan Jereb« iz Novega mesta Müllerjevo dramo VSI MOJI SINOVI v režiji Rika Urha.

SOBOTA, 4. MAJA:

ob 20. uri VEČER ZABAVNE GLASBE.

Nastopajo zabavni ansambli »Veseli vandrovalci« iz Bukovška, »Dobovskih 5« iz Dobove, zabavni kvartet iz Brežic, »Celulozar« iz Vidma-Krškega, zabavni ansambel iz Mokronoga in »Bratje Lopačič« iz Boršta. Vse prireditve bodo v Prosvetnem domu v Brežicah.

V dneh revije bo v prostorih mestnega muzeja razstava otroških risb in foto izdelkov, ki bo odprta vsak dan od 9. do 19. ure.

Prvi literarni leksikon na Slovenskem

Državna založba Slovenije pripravlja izdajo literarnega leksikona, v katerem bo okoli 2000 gesel iz svetovne književnosti. Večina velikih literarnih imen bo obdelanih monografsko, kar pomeni, da bo nudil leksikon osnovne biografске in bibliografske podatke, idejno oblikovno analizo najpomembnejših besednih umetnin ter osnovne podatke o prevodih teh del v naš jezik.

Leksikon, ki bo prvi te vrste na Slovenskem, bo obsegal 900 strani — izšel pa bo predvidoma v letu 1965. Toliko bolj pomemben bo zato, ker nam bo predstavil velike literarne umetnine z vidikov naše znanosti, ker bo mnogim lahko v pomoč pri razširjanju literarnega obzorja.

Razstava v Dolenjskem muzeju

Vse šole in javnost obveščamo, da bo razstava lužiškosrbskega slikarja Merćina Nowaka — Njechormskega v Dolenjskem muzeju odprta do vključno 21. aprila 1963.

Uspela dramska revija v Črnomlju

Svet Svobod in prosvetnih društev občine Črnomelj je organiziral od 25. do 30. marca v Domu ljudske prosvete v Črnomlju revijo dramskih družin. Na revijo so se društva pripravljala že od jeseni. V ta namen je Svet Svobod sklical 11. novembra posvet režiserjev, na katerem so se dogovorili o repertoarju. V mesecu novembru je bil prirejen režiserski tečaj, na katerem so dobili mladi režiserji in igralci osnovne pojme o režiji in igranju. Tako je bila revija vnaprej pripravljena, zato je prav lepo uspela.

Na reviji so nastopili igralci prosvetnega društva »Oton Zupančič« z Vinice, prosvetnega društva »Oton Zupančič« iz Dragatuša, prosvetnega društva iz Adlešičev in MKUD gimnazije iz Črnomlja. Vsa društva so pokazala dobro pripravljena dela in so črnomaljsko občinstvo navdušila. Dokazala so, da tudi podeželske dramske skupine lahko uspešno tekmujejo s skupinami iz centra.

Prijetno so nas presenetili Vinčani z »Grozno jagodo v soncu« v režiji Vinka Debeljaka. Delo je zahtevno in je bilo potrebno mnogo truda, da so ga pripravili. Posebno je izstopala tov. Vida Bahor, ki je dala polet tudi ostalim igralcem. Izenačena je bila dramska skupina iz Dragatuša, ki je izvedla komedijo »Sreča na kredite«. Režirala je tov. Ivanka Ba-

novčeva. Občinstvo se je posebno zanimalo za adlešičko dramsko skupino, ki je v režiji tov. Elke Skrabčeve pripravila Prežihove »Samorastnike«. Ta skupina je nastala prvič v Črnomlju in je svojo nalogo dobro izvedla. Delo je zahtevno in terja veliko igralskega. Navzlic temu je bilo izvajanje tekoče in so igralci v posameznih prizorih ganili gledalce do solz. Prav lepo so se pripravili člani gimnazijske dramske skupine, ki so v režiji profesorja Matije Pogorelca izvedli komedijo »Dnevi naše sreče«. Vloge so igralcem ležale in so jih prav lepo izpeljali. Gledalci so nagradili lepo igrano z burnim aplavzom.

Po zaključni predstavi je predsednik Sveta Svobod in prosvetnih društev razdelil igralskim skupinam in režiserjem pismena priznanja ter se jim zahvalil za sodelovanje. Poudaril je, da je imela revija namen prikazati raven dramske dejavnosti v črnomaljski občini. Pokazala je, da je ta na primerni višini, da sta poleg skupin, ki so nastopale na reviji, še dve dramski skupini v Semicu in dve v Črnomlju. Vse predstave so bile dobro pripravljene.

Skoda je le, da je revija padla v čas dela v vinogradih in je bil obisk slabši. P. A.

Kulturni stiki s tujino

Pod predsedstvom Krsta Cvenkovskega je bila pred kratkim seja komisije za kulturne stike s tujino, na kateri so ugotovili, da je Jugoslavija navezala kulturne stike s 43 državami, v tujini smo pripravili 24 likovnih razstav, po raznih državah sveta pa so prevedli 70 del naših pisateljev.

Mirica Kmetič: DELO V RUDNIKU (linorez — 7. razred osnovne šole v Globokem)

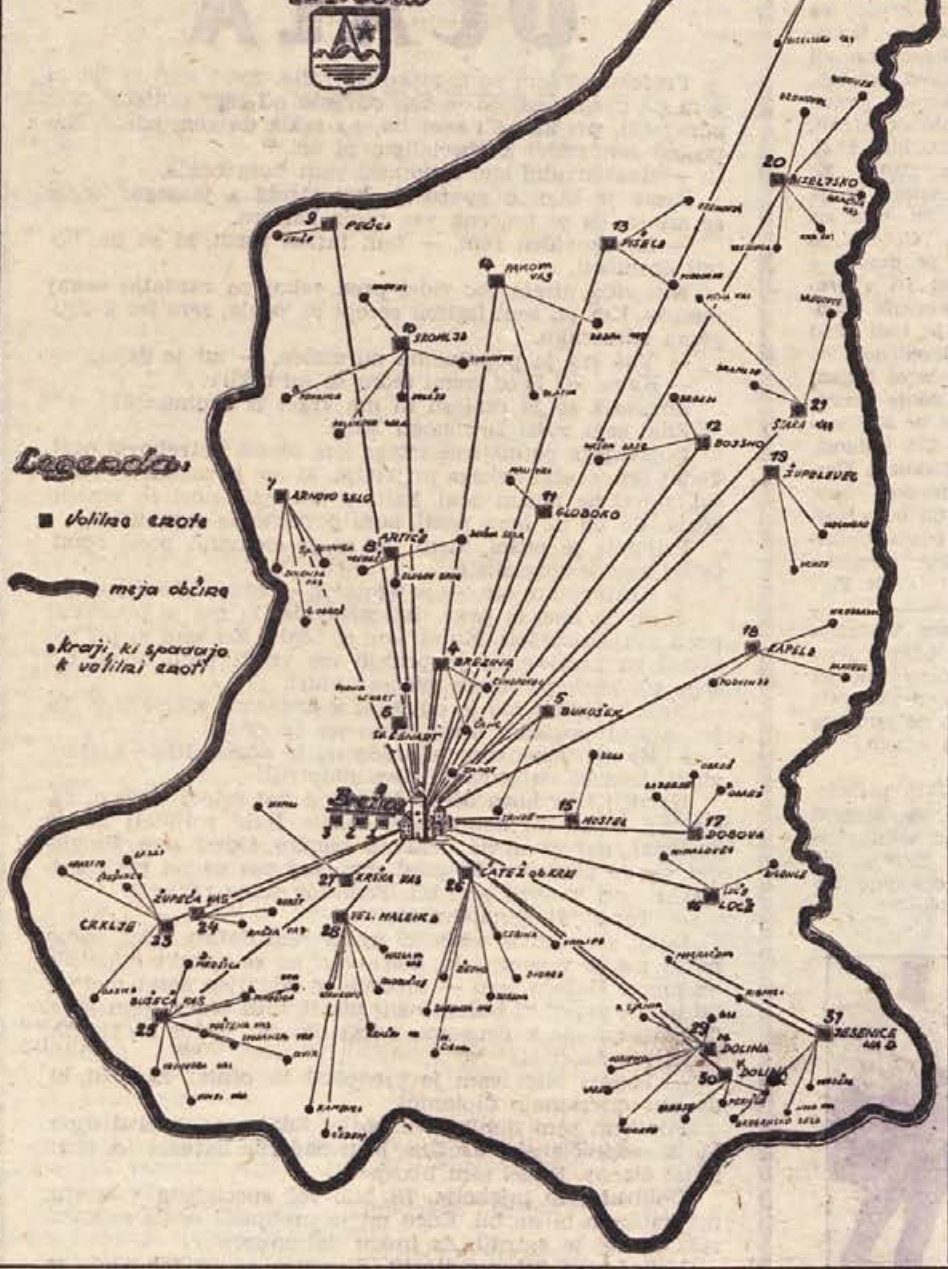
DOLENJSKA ZALOŽBA sporoča:

DOLENJSKI ZBORNIK 1961

lahko dobite sedaj
● tudi vezan v platno
— cena 1.800 din,
broširan 1.500 din.

DOBITE GA V VSEH KNJIGARNAH!

SHEMA VOLILNIH ENOT V OBČINI BREŽICE LETA 1963 M.Š. 60000

Občan, izpolni svojo dolžnost!

Obdobja, ki smo ga zabeležili lani, verjetno po izredni politični razgibanosti v naši občini ni moč primerjati z nobenim drugim v zadnjih desetih letih. Pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ in govor tovariša Tita v Splitu sta tudi na našem področju sprožila izredno živahne razprave. To smo ponovno videli na zborih občanov, ki jih je sklicala naša Socialistična zveza. Živa, konkretna in odkrita razprava o vseh mogočih vprašanjih — tak je bil naš odgovor na besede tovariša Tita. Prav taka aktivnost se je nadaljevala v občini, ko smo v jeseni in pozimi razpravljali o načrtu investicij v kmetijstvu za obdobje 1962—1963 na našem področju.

Eden izmed najvažnejših dogodkov v letu 1962, ki je sprožil široko politično aktivnost, je bil osnutek zveze in republiške ustave. V splošni razpravi o ustavi je sodelovalo približno 2000 občanov v 38 krajih v občini. Poleg splošnih razprav so bile razprave tudi v delovnih organizacijah, kjer je sodelovalo 1475 zaposlenih. Poleg tega je potrebno upoštevati, da ima vsako gosposodinjstvo časopis, radio ali televizijo. Tako lahko trdimo, da je sleherni občan bil seznanjen z osnutkom nove ustave. Sestavni del celotne ustavnosti je tudi statut občine. Le-ta je izdelan v osnutku in ga bomo dali v razpravo občanom.

cialnega varstva 2 odbornika; 4. organizacijsko - politična skupina 4 odbornike.

Vsako odborniko mora imeti svojo volilno enoto. To pomeni, da bo področje občine razdeljeno na 31 volilnih enot, kar je razvidno iz priložene sheme. Iz tega sledi, da bo s tem zagotovljena odgovornost odbornika do volilne enote, v kateri je bil izvoljen. To pa pomeni zagotovitev delavnosti občinske skupščine. Če vse to upoštevamo, potem se nam zastavi vprašanje, koga kandidirati, ko kakšnih kriterijev izbrati odbornika, da bo uspešno delo res zajamčeno.

Volili bomo 62 odbornikov

Po predlogu, ki je bil izglasovan na seji LO Brežice 13. aprila, bo bodoča občinska skupščina štela 62 odbornikov, in sicer: 31 v občinskem zboru in 31 v zboru delovnih skupnosti. V zboru delovnih skupnosti bodo imele posamezne skupine naslednje število odbornikov:

1. skupina gospodarstva 23 odbornikov (kmetijske zadruge in individualni kmetijski proizvajalci 11 odbornikov);
2. skupina kulture in prosvete 2 odbornika;
3. skupina zdravstva in so-

Žena tri vogale podpira!

Ko bomo izbirali kandidata, ne gre prezreti dejstva, da na vseh področjih naše družbene dejavnosti aktivno sodelujejo tudi ženske in mladina. Žal je še vse preveč zakoreninjena miselnost, da v LO oziroma skupščini lahko aktivno zastopa občane samo moški. Mislim, da so ženske in

BREŽIŠKE VESTI

mladina nemalokrat pokazali, da so enako, priznajmo, včasih tudi bolj aktivni. Če bomo upoštevali kriterije in po njih izbirali svoje kandidate brez predsodkov, smo lahko prepričani, da bomo imeli v bodoči občinski skupščini ženske in mladino. Menim pa, da morajo biti ženske prve, ki naj podprejo predlog in izvolitev žensk.

Zbore občanov, ki bodo v brežiški občini v času od 19. aprila do 5. maja, skliče LO ali njen predsednik. Namenjeni so predvsem izbiri in postavitvi kandidatov. Na teh zborih občanov bomo izvolili kandidate za občinsko skupščino, to je občinski zbor, republiški zbor in zvezni zbor. Zbori občanov bodo po volilnih enotah z nekaterimi izje-

mami, tako da bosta v posamezni volilni enoti tudi po dva zbora občanov. Iz priložene sheme je razvidno, kateri kraji (vasi) se vključujejo v posamezno volilno enoto.

V navadenem časovnem obdobju bodo tudi zbori v delovnih organizacijah po volilnih enotah. Dolžnost vsakega državljanja je, da se udeležijo zbora občanov ali delavcev in aktivno sodeluje pri izbiri bodočega odbornika. Ob aktivnem sodelovanju na zboru pri izbiri kandidatov doživljamo resnično demokratičnost, volitve same pa naj postanejo samo potrditev demokratične izbire kandidata.

Zdaj še občinski statut

Občinski odbor SZDL bo po končanih zborih občanov, na katerih bomo postavili kandidate prek krajevne organizacije SZDL, nadaljeval z razpravo o statutu občine in gospodarsko-političnih uspehih od zadnjih volitev do danes. Istočasno se bodo občanom predstavili bodoči odborniki in poslanci. Prek sindikata bomo v vseh delovnih organizacijah razpravljali o statutu občine nasploh, posebno pa o poglavju, ki govori o delovnih organizacijah. Istočasno naj bo razprava tudi o statutih delovnih organizacij in drugih problemih.

Velika novost v novem političnem sistemu je tudi rotacija. Po preteku dveh let se bo menjala polovica odbornikov, v našem primeru 31. Katero volilno enoto v brežiški občini volijo odbornike v občinski zbor za dve leti, ugotovimo tako, da volilna enota s parnim številom volilnih enot za dve leti, z neparnim pa za štiri leta. To pomeni, da bomo v 15 volilnih enotah imeli po dveh letih ponovne volitve. Enako bo tudi z rotacijo odbornikov v zboru delovnih skupnosti. Veliko število dosedanjih aktivnih odbornikov bodo zamenjali novi odborniki, v nekaterih volilnih enotah tudi mlajši, ženske in mladina.

Za uspešno pripravo oziroma vodenje predvolilne dejavnosti je OLO SZDL izvolil 17-članski politični štab, enako tudi vse krajevne organizacije SZDL na terenu. Tudi v delovnih organizacijah so po vseh volilnih enotah izvoljeni politični štabi — enako nalogo. Te dni imajo politični aktivni v vseh krajih seje, na katerih razpravljajo o dokončnih pripravah na zbor občanov, na katerih bomo sprejemali kandidate bodočih odbornikov in poslancev.

V preteklem tednu so imela občinska vodstva plenuma, na katerih so bile glavna tema razprave organizacijsko-politične priprave na volitve. Tako so imeli plenum OBSS, ZB, ZVVI in ZROP, Občinska gasilska zveza, predsedniki aktivov ZMS, te dni bo pa še razširjeni plenum občinskega komiteja ZMS Brežice. Na sejah so sprejeli konkretne naloge za svoje članstvo ob pripravah na volitve.

Občinski odbor SZDL vabi vse občane občine Brežice, naj izpolnijo svojo državljansko dolžnost s tem, da sodelujejo na zborih občanov in volitvah!
Ivan Zivčič

KGP v Brežicah prevzema gospodarjenje v vseh gozdovih Spodnjega Posavja

Kmetijsko gozdarsko podjetje v Brežicah že prevzema gospodarjenje in upravljanje v vseh gozdovih spodnjega Posavja, tako kot je v skladu z zakonitimi predpisi sklenil okrajni ljudski odbor v Celju. Za začetek prevzema od področnih kmetijskih zadrug strokovno gozdarsko službo, s 1. julijem pa bo prevzela še ostale administrativne in komercialne uslužbenke, ki so se v kmetijskih zadrugah doslej ukvarjali s prodajo lesa. Posek, spravilo in prodajo lesa, ki je bil odkazan za posek v letošnjem letu, bodo opravile še področne kmetijske zadruge.

Za zборе volivcev je dovolj gradiva

Na zboru volivcev, ki bo 21. aprila, se bodo pogovorili o kandidatu, ki ga bodo za svoje območje predlagali za občinsko skupščino, hkrati s tem pa bodo volivcem podrobno obrazložili sistem volitev, ki bo v veljavi odslej v zvezi z izpremembami, ki jih prinaša nova ustava. Računajo, da bo za prvi zbor tega dovolj, zlasti še, kar želijo, da bi bil pogovor o kvalitetah kandidata, ki ga bodo predlagali, kar najbolj obširen in kandidatura res utemeljena.

Po tem zboru bo krajevni organizaciji Socialistične zveze in političnemu štabu za izvedbo politve na Čatežu preostalo še mesec dni časa do volitev. Na zborih občanov in na sestankih Socialistične zveze bodo v teh 30 dneh prebivalci seznanili s podrobnim poročilom o razvoju in uspehih, ki jih je dosegla občina v dobi sedanjega ljudskega odbora. Seznanili jih bodo tudi z najpomembnejšimi programskimi nalogami, ki jih bo morala uresničiti bodoča občinska skupščina. Ker je občina Brežice kmetijska, bo največ govora o razvoju kmetijske proizvodnje v okvirju KZ Brežice, ki v okolici Čateža snuje enega izmed bodočih proizvodnih obratov. O podružbljanju kmetijskih površin so se pogovarjali že lani in so s tem prebivalci že močno seznanjeni. Kljub temu pa bodo še pojasnjevali razne nejasnosti in skušali odgovoriti na

O čem se kanijo pogovarjati na zborih volivcev in občanov na območju krajevne organizacije SZDL na Čatežu

vsa vprašanja, ki bi jih zastavili prebivalci.

Kmetijsko-gozdarsko gospodarstvo v Brežicah pravkar prevzema v upravljanje in gospodarjenje vse gozdove v brežiški komuni. Gozdarstvo je pomembna panoga občinskega gospodarstva, gozdovi v občini pa so žal močno izsekani. Treba se bo pogovoriti o tem, kako jih izboljšati, kako bo s posekom lesa za potrebe kmečkih gospodarstev in kako z obnovno gozdov ter reči tudi besedo o tem, kako bodo v tem procesu sodelovali lastniki.

Turizem je pomembna postavka v razvoju gospodarstva v brežiški občini, prav na področju okoli Čateža pa se bo razvijalo pomembno turistično središče. Na Čatežu so že ustanovili turistično društvo, katerega čaka cela kopa nalog. Brez dvoma bo na sestankih in zborih v okvirju predvolilne dejavnosti stekla tudi beseda o tem. Urediti bo treba okolje naselij, tu in tam prebeliti hiše, na Čatežu bo treba povečati zbiralniki za vodovod, pogovoriti se bo treba o popravilu poti, pripraviti se bo treba na gradnjo vodovoda v Sobenji vasi in na Žejnem. Šolsko poslopje podružnične šole na Čatežu razpada. Ker ni sredstev za popravilo, bi morda tako kot drugod, lahko najnujnejše zbrali prebivalci.

Nova ustava polj kot kdajkoli doslej postavlja v ospredje človeka, občana in prinaša v našo družbeno ureditev vrsto velikih, vsebinskih izprememb. Najpomembnejše je to, da zagotavlja občanu kar najbolj neposredno sodelovanje pri odločanju o vsem, kar je pomembno zanj in za razvoj področja, na katerem živi. Časi, ko smo rekli: »Bo že občina poskrbela za to«, so minili. Vse prej našteje naloge bo občan opravljal sam, neposredno v krajevni skupnosti, ki jo bodo ustanovili

Letos jurjevanje na Bizeljskem

Turistično društvo na Bizeljskem namerava letos privediti slovesno jurjevanje kot svojevrstno turistično posebnost. Povabili so Slovenski dom iz Zagreba, ki bo v nedeljo po Jurjevem — 28. aprila — v dopoldanskih urah privedil kulturni nastop s sodelovanjem pevcev, instrumentalistov in folklornih skupin, popoldne pa bodo gostje odšli na gorcok, kjer bodo pekli domačo specialiteto cvrtje s slanino, pili bizeljčana in poslušali domačo glasbo. Turistično društvo pripravlja lep program, obetajo pa si velik obisk gostov iz Zagreba in od drugod.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Ivan Zorko, sin delavca iz Sel, si je pri padcu poškodoval desno nogo; Jože Fabjan, sin upokojenca iz Jablanca, je pri vnetju bencina dobil opekline po obrazu; Jospina Cuk, gospodinja iz Bobovca, si je pri padcu poškodovala levo roko in desno nogo;

tudi na Čatežu. V predvolilnih pripravah se bodo zato resno pogovarjali tudi o osnutku občinskega statuta in o statutu krajevne skupnosti ter o tem, kako bosta oba statuta zagotavljala pravice in dolžnosti pri opravljanju prej naštetih nalog. J.M.

Na Čatežu so se dobro pripravili!

Predsednik krajevne organizacije Socialistične zveze na Čatežu tov. Drago Kolar je v razgovoru naštel kar precej o temeljnih pripravah na predvolilno dejavnost, ki so v tem kotičku brežiške občine že stekle. Sodimo, da bodo krajevne organizacije SZDL iz tega, kar je povedal, lahko posnele marsikaj, kar bi se dalo uporabiti tudi drugod.

Na seji vodstva krajevne organizacije v začetku aprila smo sestavili krajevni politični štab. V njem so predstavniki vseh družbenih organizacij, ki delujejo na našem območju. Štab bo vodil vse dejavnosti v času predvolilnih priprav. Že na tej seji smo se pogovorili o pomenu volitev, o novem upravnem sistemu, ki bo uveden po volitvah, o tem, kakšni naj bi bili kandidati za občinsko skupščino ter o zborih volivcev in občanov, ki jih bomo sklicali še v mesecu aprilu.

Na drugi seji štaba 18. aprila smo si razdelili teren. Vsak član štaba bo s pomočjo dveh članov Zveze komunistov, ki sta v naši osnovni organizaciji ZK ali pa živita na našem področju, skrbel za priprave v eni, dveh ali treh vaseh. Članom štaba smo dodelili v pomoč tudi nekaj dobrih članov Socialistične zveze, ki niso komunisti. Zbor volivcev za naše območje bo 21. aprila.

V tednu pred zborom volivcev se bodo posamezni člani krajevnega političnega štaba skupaj s tovariši, ki so jim dodeljeni v pomoč, ogledali v vaseh, za katere so zadolženi. S člani vaških odborov Socialistične zveze se bodo ob tej priložnosti pogovorili o zboru volivcev in o tem, kako zagotoviti kar največje udeležbo prebivalcev. Vaškemu odboru bodo dostavili posamična vabila za vse odrasle prebivalce z naročilom, naj jih raznese osebno in naj jih dostavljajo po šolarjih, ker se to že doslej največkrat ni obneslo. Hkrati se bodo pogovorili tudi o tem, kateri prebivalci naj bi bili člani volilnih odborov. O teh predlogih vaških odborov bodo poročali že na prihodnji seji krajevnega političnega štaba.

Za kandidata, ki nas bo zastopal v bodoči občinski skupščini, bomo izbrali občana, ki je znan kot pošten in delaven človek. Poiskali bomo takšnega, ki je udeležuje v naših družbenih organizacijah, ki je pri ljudeh priljubljen, ki zna zastaviti besedo in ki je dovolj razgledan, da bo razen naše krajevne problematike poznal tudi širšo problematiko komunizma in njenega gospodarstva. Vse to želimo zato, ker smo zlasti v zadnjih letih razvoja spoznali, da je naše čateško področje namo majhen delček brežiške komunizma in da brez uspešnega razvoja gospodarstva v celotni občini ne bo moglo živeti.

Volilna bodo v vseh naseljih, razen v Dvorcih, kjer je samo 16 gospodarstev. H kateremu volilšču bomo priključili Dvorce, se bomo še pogovorili. Že na prvi seji krajevnega političnega štaba pa smo sklenili, da bo naša volilna enota na volitvah v občinsko skupščino prva, ki bo stodstotno opravila volitve.

SPODNJE

Priprave dobivajo vse širši razmah

Čim bolj se bližajo volitve, tem bolj živahna je dejavnost na terenu. Krajevne organizacije SZDL se v polni meri zavedajo, kakšne naloge jih čakajo v zvezi z volitvami. Vse organizacije se trudijo, da bi delo opravile čim bolj, zlasti se, ker bo od uspešnega zaključka volitev odvisno, kakšen rezultat bodo dosegle krajevne organizacije SZDL pri tekmovalstvu. Mimogrede naj omenim, da ima tekmovalstvo med krajevnimi organizacijami SZDL, ki ga je razpisal še okrajni odbor SZDL Novo mesto, zelo širok razmah. Zlasti tiste organizacije, ki so že do sedaj dosegle vidne uspehe, so sprejele trden sklep, da morajo izpeljati volitve v najlepšem redu, kajti s to akcijo se tudi tekmovalstvo zaključuje.

Vse krajevne organizacije so imele v zadnjih dneh svoje odbore, kjer so se pogovorili o nalogah v zvezi z volitvami, formirali so politične aktivne in že razpravljali o ljudeh, ki naj bi kandidirali. Politični aktiv bo imel nalogo, da bo pripravil zbornico občanov, volišča, zbral material o razvoju kraja, o aktivnosti občanov itd. Ker pa se volilne enote ne pokrivajo z območji krajevnih organizacij, je politični aktiv sestavljen iz toliko grup, kolikor je volilnih enot. Vsaka grupa je zadolžena za eno volilno enoto. Seveda pa aktivni ne bodo prepuščeni samim sebi. Občinski odbor SZDL bo za vsako volilno enoto zadolžil vsaj po enega člana občinskega političnega akta. Le-ta bo spremljal potek priprav na volitve in sam aktivno sodeloval pri delu.

Tudi vsa društva bodo pomagala

Pri obč. odboru SZDL imamo sedaj ožji in širši politični aktiv. Ožji, ki ima 10 članov, usmerja vso politično dejavnost v zvezi z volitvami, širši (54 članov) pa bo zadolžen zlasti za izvedbo zborov občanov in samih volitev ter spremljal celotno politično aktivnost na terenu. Ta širši aktiv bo delal podobno, kot je jeseni ob tolmachenju nove ustave.

Ceprav naj bi bila predvsem Socialistična zveza zadolžena

za pripravo občanov na volitve, ne smemo mimo dejstva, da lahko sleherni društvo ali organizacija veliko napravi v predvolilni akciji. Prav zato je občinski odbor SZDL sklical posvet z vsemi predsedniki občinskih organizacij in društev. Na posvetu smo se dogovorili, da bodo vse organizacije in društva, ki bodo sklicevala v tem obdobju sestanke, seznanjale članstvo s pripravami na volitve, o dolžnostih njihovega članstva v zvezi s to akcijo itd. Nima mo sicer točnih podatkov, koliko naših občanov sodeluje v raznih organizacijah in društvih, vendar to število ni majhno. Iz tega sledi, da bomo večino občanov pripravljali na volitve že na omenjenih sestankih. Tako oblika dela je pozitivna zato, ker vemo, da pride na zbor občanov le skromno število ljudi. Zelim torej, da bi sleherni društvo ali organizacija prispevala svoj delež v predvolilni akciji.

V predvolilni dejavnosti ne bi smeli pustiti ob strani šol. Prav šolska mladina lahko v marsičem tudi pomaga. Da bi se dogovorili, kako vključiti mladino, je občinski odbor SZDL sklical posvet s šolskimi upravitelji. Dogovorili smo se, da bodo v šolah posvetili nekaj ur volitvam. Tako naj bi se že otroci seznanili z vlogo odbornikov, z delom občinske skupščine itd. Prav tako bo šolska mladina sodelovala zlasti pri obveščanju občanov, pri pripravi volišča in podobnem.

Pravilno izbirajmo

Naši občani razpravljajo se, kaj naj več, kdo bo kandidiral za občinsko skupščino. To je vsekakor pozitivno, saj jim res ne sme biti vseeno, kdo jih bo zastopal v občinski skupščini. Pravilna izbira kandidatov je trenutno najvažnejše vprašanje. Zato je o tem že večkrat razpravljali občinski politični aktiv, pa tudi na sejah odborov krajevnih organizacij SZDL posvečajo temu vprašanju veliko pozornost. Vse večji pomen, ki ga dobiva komuna kot osnovna gospodarsko-politična enota, narekuje, da bo morala biti občinska skupščina sestavljena iz takih ljudi, ki se bodo znali aktivno vključiti v družbeno dogajanje. Vloga odbornika v bodoče ne bo v tem, da se bo potegoval samo za svoje drobne vaške probleme, ampak bo treba kolektivno reševati obsežne gospodarske in družbene probleme, ki so občinskega in še širšega pomena.

Da bi krajevne organizacije SZDL lažje našle primernega kandidata za odbornika, je že občinski politični aktiv pripravil predloge za vse volilne enote. Do teh predlogov smo prišli na podlagi temeljitih analiz sposobnega kadra na določenem področju. Odbori krajevnih organizacij SZDL so o teh predlogih že razpravljali. Vsekakor moramo poznati vse

kvalitete tistega, ki ga bomo predlagali za odbornika. Slučajni predlogi, brez globlje analize predlaganega, bi napravili občinski skupščini in kraju, od koder bi bil tak odbornik, več škode kot koristi.

Odbori krajevnih organizacij so veliko razpravljali o tem, da bi bilo kandidiranje čim bolj demokratično in da bi končno kandidiral le najspodobnejši občan določene volilne enote. Prav bi bilo, da bi se na zboru občanov, ko bomo izbirali kandidate, jasno povedalo, kakšne kvalitete mora imeti tisti, ki bo kandidiral. Občani naj nato prosto izbirajo. Toda razprava naj poteka tako, da se bodo občani končno le lahko odločili za enega. Zato bi bilo prav, da bi na zboru volivcev prislo čimveč ljudi in bi bile volitve potem le še potrditev kandidata, ki so ga že izbrali.

Koliko kandidatov?

Občani postavljajo vprašanje, ali mora kandidirati samo eden, ali lahko dva in več. Odbori krajevnih organizacij SZDL so o tem precej razpravljali. Končno so se dogovorili, da povsod tam, kjer so se občani že na zboru občanov odločili za enega kandidata, naj kandidira samo eden. Tam pa, kjer se na zboru občanov ne bodo mogli zediniti za enega (to bo zlasti v takih velikih enotah, ki so sestavljene iz dveh ločenih krajev), naj kandidirata dva. Da bi kandidirali trije ali celo več, verjetno ne bo potrebno. Zato bi bilo prav, da bi občani postavljali kandidate res premišljeno, ne pa slučajno. Da bi pri tem delu pomagali, smo na odborih KO SZDL že razpravljali o ljudeh, ki naj bi kandidirali. Če bi bila bodoča občinska skupščina sestavljena ravno iz teh kandidatov, o katerih so razpravljali v krajevnih organizacijah, bi bila videti takole: v občinskem zboru in zboru delovnih organizacij bo 62 odbornikov, 11 od predlaganih je takih, da so bili že do sedaj odborniki občinskega ljudskega odbora. Po letih starosti je slika takale: 4 kandidati imajo do 25 let, 21 kandidatov ima 26 do 35 let, 24 od 36 do 45 let, 1 od 46 do 50 let, in dva nad 50 let. Šolska izobrazba: nižja izobrazba 30 kandidatov, srednja 23, višja 3 in visoka 6. Po sedanji zaposlitvi je sestav tak: v gospodarski dejavnosti 41 kandidatov, negospodarska dejavnost 11 in izven 10 (od tega 9 kmetov in 1 obrtnik). Od skupnega števila bi bilo 13 delavcev, 34 kandidatov je članov ZK, 15 pa jih je sodelovalo v NOV. Med predlaganimi kandidati je 9 žena.

Kakor sem že poudaril, je to samo predlog, končni izbor kandidatov pa bo znan, ko bomo zaključili zbor občanov. Pred volitvami bomo imeli v vsaki volilni enoti po dva. Prvič v času od 20. aprila do 5. maja in drugič po 5. maju. Na prvem se bomo podrobno pogovorili o

volitvah in postavili kandidata, na drugem pa bomo pregledali razvoj komunne od zadnjih volitev do danes.

Prav bi bilo, da bi se ljudje zborov občanov udeležili v čim večjem številu, ker se bomo le tako lahko temeljito pogovorili o tovariših in tovariših, ki jih bomo izvolili v občinski odbor.

Lojze Ših

V BESTANICI: stanovanja in prodajalne v eni stavbi

Kolektiv Termoelektrarne v Brestanici namerava graditi stanovanjski blok. Ker si prebivalci že dlje časa želijo prodajalno mleka, mlečnih izdelkov in zelenjave ter sodobno mesnico, so se dogovorili za sodelovanje. V pritličju nove stanovanjske stavbe, ki jo bodo začeli zidati še letos, bodo uredili sodobno prodajalno mleka, mlečnih izdelkov in zelenjave ter mesnico, v drugem delu pritličja pa si bo uredila prostora pošta, ki je zdaj močno na tesnem. Sredstva za ureditev prve prodajalne dala kmetijski zadruga v Brestanici, za ureditev mesnice podjetje Mesnica, za ureditev poštnih prostorov pa bodo najeli posojila. Novi prostori za pošto so toliko bolj potrebni tudi zato, ker bodo v prihodnjem letu v Brestanici montirali avtomatsko telefonsko centralo. Zadruga je že ukrenila vse potrebno, da bo njena nova prodajalna oskrbljena s mlekom, mlečnimi izdelki, sadjem in vrtninami.

Lepo vreme je šolarje osemletke v Podbočju zadržalo na trgu, kjer smo jih presenetili pri starodavnih igrah: »šukanju... Metali so 2-dinarske novčiče, pravzaprav so jih metali samo trije, ostali pa so kibicali...

V jeseni morda topel obrok za šolarje v Podbočju

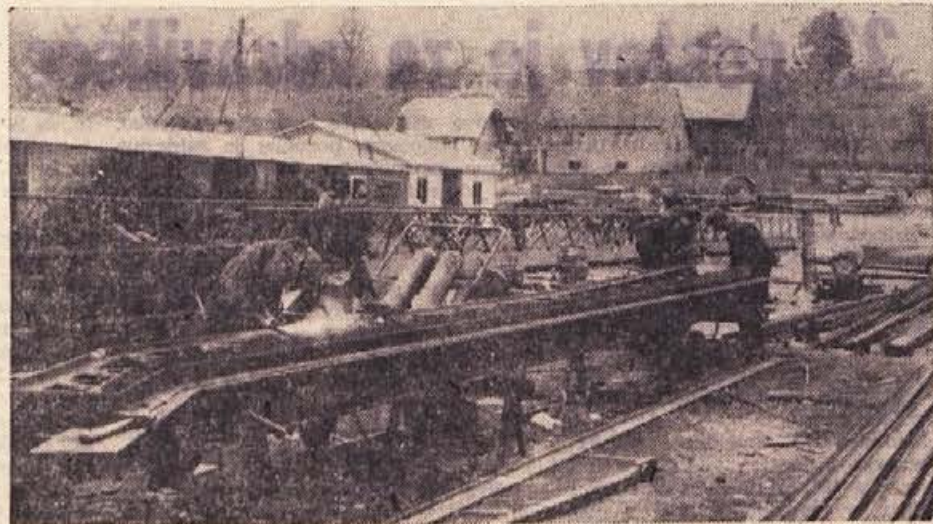
Šolska mlečna kuhinja na osemletki v Podbočju ima še vedno dovolj zaloga marmelade, sokov in vkuhanega sadja ter sočivja, pripravljene za lanske jeseni. Društvo prijateljev mladine je takrat pripravilo nabiralno akcijo, v kateri so nabrali toliko sadja in sočivja, da so vkuhali 70 litrov marmelade, 80 litrov sadnih sokov in vložili 50 litrov sočivja. Nekaj obojega so pridelali tudi otroci na šolskem vrtu.

Društvo prijateljev mladine že razmišlja, da bi v letošnji jeseni člani DPM in šolski otroci zbirali tudi krompir, fižol, korenje in vse drugo, kar bi potrebovali za kuhanje enolončnice. Šolska mlečna kuhinja je opremljena z vsem potrebnim za kuhanje. Zaenkrat bi kuhali enolončnico le za oddeljene otroke, zlasti za tiste, ki hodijo iz Brezja, Premagovca, Gradca, Nadja in nekaterih drugih vasi po 2 uri daleč v šolo.

Igralci v Podbočju imajo težave

Prosvetno društvo v Podbočju pri Kostanjevici ni v pretekli sezoni uprizorilo nobene igre. Eno delo so sicer pripravljali, pa so imeli pri izbiri igralcev smolo, ker sta dva tika pred uprizoritvijo odšla k vojakom. Kolektiv učiteljev na osemletki se ukvarja z mislijo, da bi s sodelovanjem dveh ali treh igralcev iz vrst Podbočanov še v spomladanskem času pripravili novo odrsko delo, da ne bi sezona minila brez vsega.

Mladinski pevski zbor, ki ga sestavljajo učenci osemletke in recitatorka Vera Javlovčič, so se udeležili revije v občinskem tednu kulture in so poželj precejšnje odobravanje ter dobili diplome.

Na dvorišču KOVINARSKÉ v Vidmu-Krškem: Pretežni del dejavnosti kolektiva se odvija tu, ker je v proizvodni dvorani premalo prostora. Prihodnje leto se bodo, kot zdaj upajo, že selili v nove prostore na desni breg Save.

Krajevna organizacija SZDL v Brestanici pred volitvami

V krajevni organizaciji Socialistične zveze v Brestanici so že razpravljali o pripravah na volitve. Zavedajo se, da bodo predvolilne priprave sicer predvsem na Socialistični zvezi in da bo treba krepko poprijeti. V petek, 12. aprila, je vodstvo KO SZDL sklicalo posvet širšega krajevnega političnega akta, na katerem so se pogovorili o kandidatih in o merilih za kandidature. Na posvetu so brestanski območje razdelili na posamezne sektorje in se dogovorili, da bo vsak član aktivno odgovarjal za priprave v enem sektorju. V vsakem sektorju sta dve do tri vasi. V predvolilnih pripravah bodo člani aktivno zagotovili dober potek zborov volivcev ter uspešno delo volilnih odborov in poskrbeli, da bodo volišča v dostojnih prostorih in primerno okrašena.

V vsaki volilni enoti bosta po dva zbora občanov, zato da ne bi prebivalci hodili predaleč. V predvolilnih pripravah se bodo pogovorili o delu ljudskega odbora v njegovi mandatni dobi in o programu dela bodoče občinske skupščine; na drugih zborih občanov pa bodo predstavniki krajevne organizacije Socialistične zveze že predlagali kandidate, ki jih bodo volili. Hkrati bodo občani razpravljali o novi ustavi ter o statusu občine in o statusu krajevne skupnosti.

Krajevna organizacija Socialistične zveze se želi seznaniti tudi s tem, katere kandidate bodo delovni kolektivi njenega območja predlagali kot svoje predstavnike v zboru delovnih skupnosti. Želijo namreč, da bi bili ti kandidati ne le dobri proizvajalci, ampak tudi dobri politični delavci na terenu, torej takšni, ki so jih že spoznali v dosedanjem delu.

Na Raki pogrešajo klubski prostor

Na Raki zlepa ne bodo pozabili lepo urejenega klubskega prostora, ki so ga zaradi velike stanovanjske stiske morali preurediti v stanovanje. Odkar ga ni, ga močno pogrešajo vsi prebivalci, zlasti pa mladina, saj so se vsi radi zbirali v lepo urejenem kotičku, kjer so prebirali časopise in revije, igrali šah in se pomenkovali o vsem, kar jih je zanimalo.

Pomanjkanje klubskega prostora čutijo vsi toliko bolj tudi zato, ker na Raki, ki je sicer lepa izletniška in turistična točka, ni niti enega dostojno opremljenega gostinskega lokala, kjer bi lahko razen pijače dobil gost tudi čaj za pod zob in bil lepo postrežen. Prebivalci sodijo, da ne bi bilo odveč, ku bi sanitarna inšpekcija prišla tudi na Rako in povedala, kaj bi bilo treba ukreniti. Prav bo tudi to, če bo svojo besedo o tem rekla še krajevna organizacija Socialistične zveze. Gostinstvo, kakršno je na Raki, pa je kraju prej v sramoto kot v ponos.

Brez stanovanj za učitelje ne bo šlo

S stanovanji za učitelje so v Podbočju vedno večje težave. Dve učiteljici bosta morali, kot vse kaže, izprazniti svoji sobi, ker je stavba, v kateri jima je sobe uredil ObLO s svojimi sredstvi, prodana zasebniku. Sobi, primerni za preselitev, bo najbrž težko najti. V perspektivnem programu razvoja občine Videm-Krško je gradnja stanovanj za učitelje v Podbočju resda predvidena, letos pa je žal, spet odložena na prihodnje leto.

Soba organizacij v Brestanici

Predsednik krajevne organizacije Socialistične zveze v Brestanici tovariš Slavko Zakšek pripoveduje, kako so si Brestaničani, združeni v eni izmed najboljših organizacij SZDL v občini Videm-Krško, uredili družbene prostore.

V Brestanici so bili prostori za sestanke in seje družbenih organizacij problem vsa leta po vojni. Dolgo časa smo uporabljali zasebne sobe, pa spet gostilniške in pokušali na razne načine. Ko je kolektiv Termoelektrarne zgradil svojo sindikalno dvorano, je bilo nekoliko lažje, vendar kljub njihovem gostoljubju dvorana

za nas ni bila najboljša rešitev. Vrtali smo še naprej in končno izvrtali.

Po dogovoru s stanovanjsko skupnostjo smo v novem bloku v pritličju, kjer nam je prepustila svetlo, dovolj veliko in zračno sobo, le dobili prostor za družbene organizacije. Za opremo sobe je občinski odbor Socialistične zveze prispeval 35 tisoč dinarjev, 45 tisoč pa je dala krajevna organizacija Socialistične zveze. Sobo družbenih organizacij, tako jo imenujemo mi, smo slovesno odprli 30. marca zvečer, ko se je zbral domači politični aktiv s predstavniki ObO SZDL iz Vidma-Krškega. Oprema je deloma še izposojena. Do letošnjega poletja bomo, upamo vsaj, sobo opremlili z seljem, ker vemo, da z delom in pomoč bomo zaprosili še pri naših kolektivih, pa bo šlo. Zamisel in pobudo Socialistične zveze so pozdravile vse družbene or-

ganizacije v Brestanici, žal pa niso mogle veliko prispevati, ker nimajo sredstev. Kljub temu smo vsi veselili novih prostorov.

Stanovanjski skupnosti bomo plačevali 1500 dinarjev mesečne najemnine ker je soba v novi stavbi. Dogovorili smo se že, da bo za vsak sestanek ali sejo vsaka družbena organizacija plačala po 400 dinarjev, tako da s plačevanjem najemnine ne bo težav. Za dokončno ureditev prostora bomo potrebovali okoli 250 tisočakov. Ker je blagajna prazna, računamo na nagrado v občinskem tekmovalstvu Socialistične zveze in se na vse kripilje trudimo, da bi katero izmed razpisanih nagrad dobili. V tekmovalstvu sodelujemo z veseljem, ker vemo, da z delom v Socialistični zvezi koristimo sebi, hkrati pa lahko s tem dobimo še nagrado, s katero bomo uredili sobo družbenih organizacij.

POSAVJE

V Trebnjem ne zaostajajo s pripravami

Obsežne priprave v Socialistični zvezi zagotavljajo, da bo predvolilna dejavnost živahna — V obdobju pred volitvami bodo nadaljevali razgibano politično delo, ki se je pričelo že lani z razpravo o osnutku zvezne ustave.

Predsednika občinskega odbora Socialistične zveze v Trebnjem tov. Toneta Goleta smo zaprosili za razgovor o pripravah na volitve v trebanjski komuni. Na tri vprašanja, ki smo jih zastavili, je radevolje odgovoril. Bralci bodo iz odgovorov lahko razbrali, da tudi v občini Trebnje nič ne zaostajajo in da je tudi pri njih že razgibana predvolilna dejavnost.

Tovariš predsednik, kako potekajo predvolilne priprave na vašem področju? Morda nekaj besed o vsebini teh priprav?

— Oba volilna štaba, organizacijsko-tehnični in politični sta se že po nekajkrat sestala, v preteklih dneh pa se je že pričela razgibana predvolilna dejavnost v večini krajevnih organizacij Socialistične zveze. Zelim, da ta dejavnost ne bi bila kampanjska, da bi se razvila v vsebinske pogovore, v katerih se bomo na nizu sestankov in zborov odkrito pogovorili o vseh težavah in nalogah v kmetijstvu in gozdarstvu, o razvoju gospodarstva, o doseganju delu ljudskega odbora in dali kar največji po-

udarek humanim načelom nove ustave. O tehničnih pripravah, ki so povsod več ali manj enake, ne bi posebej govoril. Rad bi poudaril le željo, da bi zbori občanov in zbori volivcev v aprilu in maju bili resen obračun dosežanega razvoja ter hkrati delovni odgovor vseh občanov o tem, kako uresničiti pod vodstvom nove občinske skupščine velike programske naloge, ki so pred nami.

Po kakšnih merilih boste izbirali kandidate za bodočo občinsko skupščino?

— Predlagani kandidat mora biti predvsem voljan aktivno sodelovati v občinski skupščini. Biti mora tudi dovolj razgledan in politično zrel, sposoben in pošten. Na sejah našega ljudskega odbora smo neredko lahko opazovali primere zelo ozke, lokalistične usmerjenosti odbornikov, ki so ob odobravanju sredstev za nepomembne komunalne objekte, načelnji dolge razprave s stališča: »zakaj tam, zakaj pa tudi pri nas ne?« V bodoče za takšne »razprave« na sejah občinske skupščine ne bo prostora. Gospodarstvo v komuni je nedeljiva celota, celo več, usmerjeno navzven, v republiko in v zvezo. Ozka, lokalistično pobarvana stališča so cokol za razvoj. Član skupščine bo moral znati pretehtati, kaj je pomembno in kaj ne, in se odločiti marsikdaj za nekaj, kar bo tretino ali navidezno v škodo njegovih volivcev, pa bo hkrati koristno za gospodarstvo komunice. Moral bo biti sposoben

voditi razgovore s svojimi volivci in jih znati obveščati o delu skupščine bolj, kot so to delali dosedanji odborniki. Manjše, komunalne probleme na terenu pa bodo občani reševali sami v okviru krajevnih skupnosti, zato za lokalizem okoli vodovodov, pokopališč, vaških potov, javnih tehtnic in podobnega na sejah skupščine res ne bo časa.

Kateré naloge krajevnih organizacij Socialistične zveze so v tem razdobju po vašem mišljenju najpomembnejše?

— Krajevne organizacije Socialistične zveze bodo morale ob pomoči vseh družbenih organizacij razviti svojo dejavnost zlasti v obdobju po zborih volivcev v zadnjem

mesecu pred volitvami. Takrat bomo po sestankih in zborih občanov razpravljali o osnutku občinskega statuta in o statutih krajevnih skupnosti. Oboje je nadaljevanje razprave o novi ustavi, ki se je pričela v lanski jeseni. Socialistična zveza mora biti tolmač globokih družbenih izprememb, ki jih prinaša nova ustava. Zagotoviti bo morala, da bodo te izpremembe konkretno oživele v občinskem statutu in v statutih krajevnih skupnosti. V obdobju, ko na zborih volivcev razpravljamo o kandidatih za občinsko skupščino, pa naj bo Socialistična zveza nosilec razprave o predlaganih kandidatih. Zagotovi naj, da bodo s pomočjo občinskega političnega štaba in s sodelovanjem krajevnih političnih aktivov volivci dovolj podrobno seznanjeni z novo organizacijo oblasti, z novim volilnim sistemom in z vsemi novostmi, ki jih prinaša nova ustava.

Beseda o kadrih

11. aprila je občinski komite Zveze komunistov v Trebnjem sklical na posvet predsednike krajevnih komisij pri političnih organizacijah na terenu in z njimi razpravjal o raznih nalogah in perečih problemih, ki so jih zaznali na področju občine v zadnjem obdobju. Zlasti temeljito so bila na posvetu obdelana naslednja vprašanja: pomembnost vodenja kadrovske politike, stalne naloge kadrovske službe, skrb za kadre iz NOB, odnos med kadrovskimi komisijami, področja dela članov ZK in drugi.

Pomembna je ugotovitev, naj bo kadrovska politika zastavljena perspektivno. Kadre na najrazličnejših področjih moramo neprestano spremljati in beležiti njihove uspehe. Važno je tudi vedeti, da se s kadrovskim vprašanjem ne pečajo le kadrovske komisije in da niso le one izključno poklicane, da obravnavajo ustrezna vprašanja. Naloga komisij je le, da zbirajo material in delajo analize, na podlagi

katerih politični organi (bodisi obč. odbor SZDL, obč. komite ZK itd.) rešujejo probleme, ki jih ugotovijo. Stalna in poglavitna naloga kadrovske službe, ki je ustanovljena s posebnim določenim namenom, bi bila skrb za nepretrgno usposabljanje in pravilno obremenitev kadrov, medtem ko bi morali vprašanje kadrov iz NOB reševati s pomočjo kombinacij in ne z enostavnim odstranjevanjem s položaja.

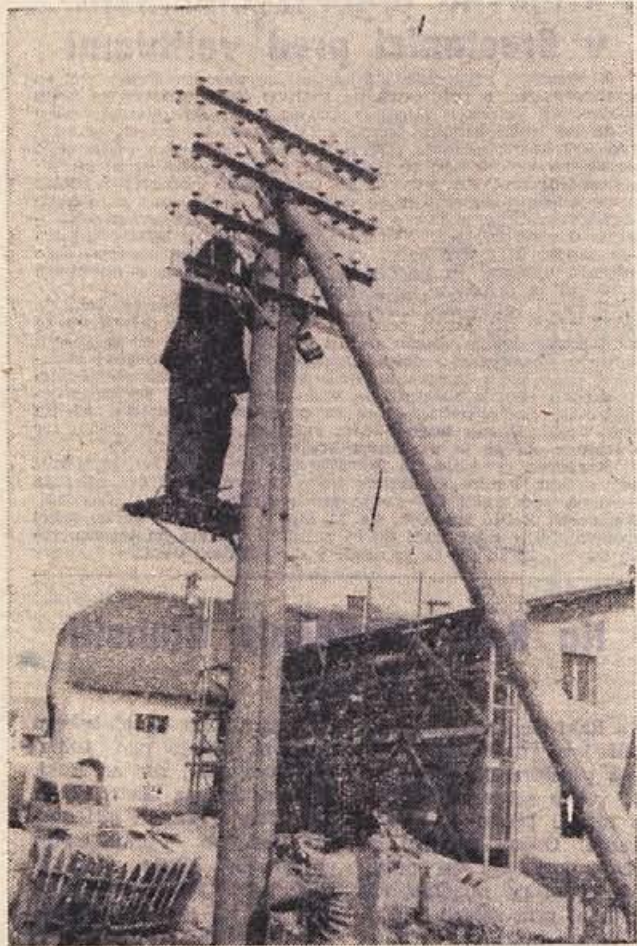
Nadalje je važen odnos med kadrovskimi komisijami. Vsaka komisija je pri svojem delu popolnoma samostojna in odgovorna za področje, za katerega je osnovana. Med komisijami mora biti kar največja povezanost in neka skupna usmerjenost problemov. Naloga mora biti poudarek na idejno politični usmeritvi, zato je važno, da je pretežno zastopano mišljenje avtentične organizacije ZK. K temu bi veljalo dodati še to, da je izredno važna usmerjenost vodilnih kadrov, ki morajo biti ne samo strokovnjaki za svoje ozko področje, ampak široko razgledani družbeni delavci. Na posvetu so poleg tega naglasili, kako važno je, da si že zdaj zagotovimo perspektivni kader (predvsem iz vrst mlajših ljudi), v katerem pa morajo biti zastopane tudi predstavnice žena.

V prihodnje bo izredno važnosti, da se bodo kadrovske komisije izogibale napak, ki so jih ugotovile na posvetu prejšnji teden. Doseganje delo na tem področju je bilo zelo kampanjsko, pri čemer se je malokrat gledalo na pravičnost pri štipendiranju kadrov v najrazličnejših šolah. Bilo je malo primerov, da je bil odnos do strokovnega kadra (n. pr. v podjuznih) popolnoma dober in v skladu s kompleksom vseh odnosov v družbenem dogajanju. Kadar smo ugotovili, da ta in ta kader ni več sposoben za to in to, smo ga enostavno odzvali, nudili pa mu nismo ničesar. Nasprotno govorijo drugi primeri, da smo kaznovane kadre po prestani kazni kratko malo sprejeli nazaj na enako ali sorodno delovno mesto oziroma položaj. Če upoštevamo, da se je v vse to vpleta še zmešnjava zaradi slabega razumevanja rotacije kadrov, res nismo mogli priti do drugega sklepa, kot je ta, da v bodoče ne bomo smeli dovoliti, da bi se napake kopile ali pojavljale. Čas je, da nam prode v zavest, da so dandanes kadri temeljni nosilci vsega dogajanja in tudi usmerjevalci politike na marsikaterem področju.

Aktiv ZMS v Šentrupertu bi lahko bil še boljši

Aktiv LMS v Šentrupertu ima okrog 20 stalnih članov. Svoj prostor imajo pod mlekarno KZ. Za razvedrilo jim služi gramofon z ojačevalcem in tudi šah jim ni tuj. V maju nameravajo pripraviti mladinsko veselico s srečolovom. Z izkupičkom bi radi kupili žogo in mrežo za odbojko ter nove šahovnice. Vsako nedeljo imajo mladinski ples, ki je priljubljen med mladinci. Čeprav imajo lep mladinski prostor in zadostno število članov, je v aktivu čutili premajhno delavnost. Vidno izstopajo kot dobri mladinci in agilni člani sekretar Andrej Božič, Maks Kurent in predsednica Fanika Jurgljič. Boljšo dejavnost preprečuje nedisciplinarnost, neresnost nekaterih mladincev in premajhna odločnost vodstva aktiva. Nazivanje z gospa učiteljica bi lahko zamenjali s tovarišica učiteljica. Ostanek buržujske miselnosti moramo najprej izkoreniniti pri mladih. Tudi mladinec, ki prihaja na zaključek sestanka pijan, ni vreden pohvale. Upravičeno sem se bal, da bo polomil in pokvaril vse plošče z gramofonom in še kinoprojektor, ki stoji v dvorani. Taki mladinci ovirajo dejavnost aktiva, slabo vplivajo na ostale člane ter povzročajo nezaupanje in zgražanje odraslih ljudi. Potrebno jih je posvariti ali pa izločiti iz mladinske organizacije.

Občinski komite LMS v Trebnjem bi lahko mnogo pomagal aktivu pri iskanju boljše poti. M. K.

Ker je na Mirni vedno več telefonskih naročnikov, je treba krajevno telefonsko omrežje preusmeriti in opraviti novo kabliranje. Tako sta nam povedala telefonista Lojze Skušek in Martin Erjavec, oba iz Trebnjega, ko smo ju presenetili na telefonskem drogu

Mokronoška zdravstvena postaja

S preurejanjem stavbe zdravstvene postaje v Mokronogu so pričeli že lani, vendar so bila dela ustavljena. Nato jih je prevzelo gradbeno podjetje Remont z Mirne. Preureditev še zdaj ni končana, čeprav prebivalci nestrpno pričakujejo konca del, ki se zavlačujejo že leto dni. V preurejeni stavbi bo prostor za splošno ambulanto, čakalnica, soba za sestro in 2 stanovanji za zdravniko. Oprema za splošno ambulanto je v stavbi že od prej, ni je pa za zobno ambulanto.

Krajevna organizacija Socialistične zveze v Mokronogu je zato sklicala širši posvet predstavnikov vseh družbenih organizacij in kolektivov iz Mokronoga. Na posvetu so se pogovorili o nabiralni akciji za opremo zobne ambulante. V dveh dneh, ko so posamezni člani nabiralnih ekip obišli vsa sosednja naselja in Mokronog, so zbrali več kot milijon dinarjev prispevkov, bodisi v denarju, bodisi v lesu. Prispevkov doslej niso dali le še mokronoški kolektiv. Ker bodo njihovi člani zobno am-

bulanto najbolj potrebovali, računa krajevna organizacija Socialistične zveze tudi pri njih na dober odziv. Ljudski odbor v Trebnjem je vse darovalce lesa oprostil plačila gozdnih taks.

Mokronog je že dlje časa brez zdravnika. Zdej prihaja trikrat na teden zdravnik iz Trebnjega, ki v nekaj urah odpravi po štirideset in še več pacientov. Prebivalci brezpogojno zahtevajo stalnega zdravnika, ki se bo zdraviljenju vsekakor laže povzel kot ta, ki prihaja samo občasno. Mokronog je bil že desetletja zdravstveni center za okoliško področje. Prebivalci ne morejo razumeti, zakaj se preureditvena dela tako počasi odvijajo, in se vprašujejo, ali je kriva uprava zdravstvenega doma v Trebnjem ali gradbeno podjetje Remont na Mirni. Skrajni čas je, da bi bila preureditev končana, saj se v stavbo, kakršna je zdaj, ne more vseliti niti zdravnik, niti ne more v njej normalno poslovati splošna ambulanta. Ker je nekdanji zdravstveni dom v Mokronogu združen z zdravstvenim do-

mom v Trebnjem, je prav gotovo del krivde za takšno stanje treba iskati tudi pri slednjem.

Prebivalci so pokazali v nedavni nabiralni akciji dovolj dobre volje za sodelovanje, zato pozivamo podjetje Remont, naj preureditvena dela takoj dokonča, upravni odbor zdravstvenega doma v Trebnjem pa naj po sklepu sveta ZD v Trebnjem oskrbi zdravnika. Zoper upravni odbor zdravstvenega doma je slišati pritožbe zlasti v mirninski in mokronoški dolini, ker zaradi njegovih gluhih ušes prejšnji svet zdravstvenega doma marsikatero zadevo ni mogel speljati do konca. Prav gotovo tudi novi svet ne bo uspel, če ne bo odločen.

Prizadevni upokojenci v Trebnjem

Podružnica Društva upokojencev v Trebnjem je zelo delavna. Odbor se večkrat sestaja in pretresla vse probleme, s katerimi se srečujejo upokojenci v vsakdanjem življenju. Zdej, pred volitvami, pa so svoje delo še bolj poživili. Precej dela pa imajo s pripravami za občni zbor, ki bo 9. junija. Ob tej priložnosti bodo tudi razvili društveni prapor.

J. S.

Poučna ekskurzija tečajnic RK

Preteklo nedeljo so tečajnice RK iz Loke pri Zidanem mostu z vodjem tov. Skočirjem obiskale Ljubljano in si ogledale na RTV glavni studio, studio za oddajo dramatskih del in studio 14, kjer snemajo oddaje »Spoznajmo svet in domovino«. Tam so nas prav lepo sprejeli in se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki so nam tolmačili razne naprave, kakor tudi

Na tej ekskurziji smo se marsičesa naučili, še več pa videli, kar nam bo ostalo v trajnem spominu.

Sk

Zabavno-družabni večer v Loki

Klubski odsek za LU in recitacije PD »Primož Trubar« v Loki je pred nedavnim organiziral zabavno-družabni večer. Na sporedu so bile satirične recitacije Ivana Roba, ki je padel v NOB, vmes pa nam je naš domači humorist tov. Počivalšek povedal marsikatero duhovito šalo. Mladinke so ob spremljavi kitarista Lipovška zapele več popevk, instrumentalni kvartet »Loških spačkov« pa je zaključil spored. Prireditelj je povsem uspela in so poslušalci vsako točko sporeda toplo pozdravili.

Klub namerava prirediti tudi šahovsko tekmovalje v papirnici Radeče ter pripraviti literarni večer. S. Šk

23 gostov je za zdravilišče premalo

V zdravilišču Čateške Toplice je trenutno 23 gostov, ki so na zdraviljenju, uprava zdravilišča pa nima še prav nobenega predloga zdravstvene službe, na osnovi katerega bi na zdraviljenje v prihodnjem mesecu povabila zavarovance, ki so po mišljenju zdravnikov potrebni zdraviljenja v toplicah. Videti je, da bosta predsezona in sezona minili brez posebnega dobička. Za obdobje sezone imajo doslej rezerviranih 42 mest za zasebne plačnike, ki bodo obiskali Čateške Toplice v poletnih mesecih.

Zanimiva je statistika obiska v februarju in marcu zadnjih treh let. V marcu 1961 je imelo zdravilišče 910 nočitev, v marcu 1962 1233, v marcu letošnjega leta pa 191. V februarju 1961 je bilo 236 nočitev, v februarju 1962 566, v februarju letošnjega leta pa 280. Služba socialnega zavarovanja je z

upravo zdravilišča sklenila pogodbo. Pred podpisom pogodbe je zahtevala razne izpolnitve, katere je kolektiv zdravilišča opravil. Zaradi pogodbe je kolektiv obvezan sprejeti vsakega pacienta, ki ga zdravnik pošlje na zdraviljenje. Ker ne vedo, kdaj bodo ti pacienti prišli in koliko jih bo prišlo, je celotno osebje v stalni pripravljenosti. Trenutno streže 27 ljudi 23 pacientom... Če dodamo še to, da nedeljskega turizma zaradi slabega spomladanskega vremena in dolge zime doslej še skoroda ni bilo, ugotovimo, da stanje res ni rožnato.

Vsa leta do zdaj je bilo največ pacientov iz vrst rudarjev. Mar so kar iznenada vsi rudarji ozdraveli? Zdravilišče Čateške Toplice je znano v svetu; z uspešnim zdraviljenjem si je v dolgi vrsti let pridobilo sloves. Kako

to, da je iznenada — tako vsaj je videti — nepotrebno? V kolektivu pravijo, da bi si znali pomagati, če bi jim kdo rekel, da kot zdravstvena ustanova niso več potrebni. Svojo dejavnost bi preusmerili v turizem in ne bi čakali na paciente, za katere še zdaj ne vedo, ali bodo prišli ali ne. Zavodi za socialno zavarovanje ne razpolagajo letos z nič manjšimi sredstvi kot druga leta. Zakaj torej ni pacientov? Mar je spet kriv nekdo, ki je pozabil, da so na svetu tudi zdravilišča, ki se preživljajo s tem, da zdravijo bolnike? Očitno je, da bo po sredi najbrž nekaj takega. Ker je približno enako stanje prav v vseh zdraviliščih v dolini Krke, bo treba hitro ukrepati, da ne bo prepozno. Dnevi bežijo, nam domestiti pa jih ne bo mogel nihče, ker ima vsako zdravilišče samo toliko sob in ležišč, kolikor jih pač ima.

TEMELJITE PRIPRAVE V BELI KRAJINI

10. aprila so v Črnomlju na razširjeni seji občinskega odbora Socialistične zveze razpravljali o predvolilnih pripravah — Velik poudarek na merilih za izbiro kandidatov — Krajevne organizacije Socialistične zveze bodo s krajevnimi političnimi aktivimi opravile večji del nalog v razgibani predvolilni dejavnosti, ki se je pričela pretekli teden.

O predvolilni dejavnosti in o nalogah, ki čakajo v tem obdobju Socialistične zveze, so v Beli krajini razpravljali pravzaprav že vse letošnje leto. Čas pred volitvami ne bo kakšna posebna kampanja, ampak samo nadaljevanje razgibanega političnega dela, ki se je pričelo lani s široko razpravo o osnutku nove ustave. 18. marca letos je bil v Črnomlju enodnevni seminar za predsednike in tajnike krajevnih organizacij Socialistične zveze na območju Bele krajine, na katerem so se že konkretno pogovorili o posameznih nalogah, ki jih bodo morale opraviti krajevne organizacije v okviru predvolilne dejavnosti, zlasti v zadnjih tednih pred volitvami. Občinsko vodstvo Socialistične zveze je nato vsem krajevnim organizacijam poslalo še napisane sklepe tega seminarja.

nih kvalitet, če so dovolj aktivni, sposobni in predani, ali poznajo probleme komunne, če dovolj aktivno sodelujejo v organih delavskega in družbenega upravljanja, skratka, kandidati morajo biti občani, ki res živijo sredi današnjega življenja.

Krajevni politični aktivni bodo morali razen tega s sodelovanjem Socialistične zveze in sindikatov zagotovi-

delo zborov ter predlagane kandidate utemeljiti z družbeno-političnimi stališči. Na zborih volivcev bodo hkrati s tem obdelali tudi delo ljudskega odbora v njegovi mandatni dobi in se pogovorili o najpomembnejših nalogah, ki jih bo morala ure-

sničiti bodoča občinska skupščina. Volišča naj bodo v dostojnih prostorih in naj jih bo dovolj, da volivci ne bodo imeli predolge poti do njih. V volilne odbore naj povsod predlagajo zavedne občane, ki so dobri družbeno-politični delavci. Vsi krajevni politični aktivni pa naj skrbno, da bo predvolilna dejavnost primerno popularizirana v dnevnem in lokalnem časopisu.

Prosvetno društvo v Adlešičih pohvaljeno

Prosvetno društvo v Adlešičih združuje v svoji igralski skupini igralce iz vrst odraslih vaščanov, iz vrst mladincev, pa tudi pionirji iz osemletke sodelujejo v njej. Adlešičani se lahko pohvalijo, da imajo kar 50 aktivnih igralcev. V četrtek, 28. marca, so sodelovali na občinski dramski reviji v Črnomlju s »Samorastjiki«. Sodelovalo je 32 igralcev iz Adlešič in okoliških vasi. Samorastnike so v Adlešičih doslej uprizorili dvakrat:

na predvečer krajevnega praznika in v nedeljo po njem. Obakrat je bila dvorana nabit polna. Gostovati nameravajo še v Gribljah, za 1. maj pa bodo igro uprizorili še enkrat v Adlešičih. Na občinski dramski reviji v Črnomlju so bili uvrščeni med najboljše. Prosvetno društvo je prejelo diplomu, organizator in vodja igralcev upraviteljica Elka Skrabec pa je sprejela oči občinskega sveta Svobod v Črnomlju priznanje.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

ti udeležbo prebivalcev na zborih volivcev. Zagotoviti bo treba takšna delovna predstava zborov, ki bodo sposobna uspešno voditi

Kdo bo popravil cesto Adlešiči-Podzemelj?

Cesta Adlešiči-Podzemelj je zaprta že poldrugi mesec, od spomladanske odjuge, ko je vzkopela. Resnejših namenov, da bi jo kdo popravil in urečil toliko, da bi bila prevozna, ni opaziti, saj le domači cestarji tu in tam brskajo po razritem cestnišču. Ker je cesta najbližja vez Adlešičev in okoliških vasi z Metliko in Dolenjsko, prebivalci želijo, da bi jo čimprej popravili. Pravijo, da ne bi bilo odveč, če bi pri tem sodelovala tudi kmetijska zadruga v Črnomlju, ki je cesto največ uporabljala za dohod na svoj obrat na Krasincu.

Pet delegatov iz Bele krajine za okrajno konferenco SZDL

Na seji občinskega odbora Socialistične zveze v Črnomlju so 10. aprila izvolili pet delegatov, ki bodo Belo krajino zastopali na okrajni konferenci Socialistične zveze v Ljubljani. Za delegate so bili izvoljeni: inž. Jancz Gačnik iz Metlike, Ivanka Klobčar, delavka iz Metlike, Jože Kočevar, tehnik iz Semiča, Franc Stajdohar, predsednik ObLO iz Črnomlja in Stane Zula, učitelj iz Dragatuša.

Na seji je bila hkrati koptirana v občinski odbor Socialistične zveze tov. Vera Jukič, učiteljica iz Črnomlja, ki je bila hkrati izvoljena za sekretarko skupnega občinskega odbora SZDL občin SZDL občin Metlika in Črnomelj.

»ODER 57« gostuje v Črnomlju

Svet Svobod ObLO Črnomelj obvešča, da gostuje v nedeljo, 21. APRILA, OB 20. URI v Črnomlju gledališče »Oder 57« iz Ljubljane z delom Marjana Rožanca »STAVBA«. Vabljeni!

Ob zaključku občnih zborov sindikalnih podružnic

V črnomaljski občini je 29 sindikalnih podružnic z več kot 3100 člani. Priprave za letošnje občne zборе so potekale hkrati z razpravo o osnutku ustave in novih nalogah delovnih kolektivov v letu 1963. Obračun enoletnega dela vodstev sindikalnih podružnic je bil temeljit. V svoji mandatni dobi so podružnice aktivno sodelovale v razvoju komunne in njegovega gospodarstva.

Na občnih zborih so člani sindikalnih podružnic opozorili na vrsto pomanjkljivosti pri vsakdanjem delu in življenju. Ze same podružnice niso bile dovolj samostojne in iznajdljive, kar se je poznalo zlasti pri izpolnjevanju nalog. Ugotovitev se nanaša predvsem na nekatere podružnice, ki imajo manj članov, hiba pa je predvsem posledica vsakoletne menjave vodstvenega kadra in tudi tega, da vodstva niso imela podpore v samih kolektivih. Nasploh je bilo premalo kolektivne odgovornosti in kolektivnega dela.

Na občnih zborih so o tem precej razpravljali in ugotovili, da brez upoštevanja tega ni napredka. Ob analizi o dosežanjih čelu je odkrita razprava na občnih zborih v BELTU, ISKRI, RUDNI-KU itd.) globoko posegla na področje nalog, ki jih bodo morala reševati nova vodstva sindikalnih podružnic. Zlasti bo treba večjo skrb posvetiti izpolnjevanju planskih nalog, organizaciji dela in delovni storilnosti.

Decentralizacija organov samoupravljanja je izvedena, vendar ni prinesla zadovoljivih rezultatov. Organi upravljanja v obratih in ekonomskih enotah se prepočasno uveljavljajo, prvič zaradi pomanj-

kanja materialne podlage in drugič zato, ker samoupravni predpisi še niso uredili vseh njihovih pristojnosti. To vprašanje bo moralo najti mesto tudi v statutih delovnih organizacij, o čemer pa je bilo na občnih zborih premalo govora. Z izdelavo statinov se preveč čaka in odlašajo. Za to delo bo potrebno spodbuditi komisije, ki so jih imenovali delavski sveti.

Način delitve dohodkov po delu so občni zbori ugodno ocenili, vendar bo treba ustaliti merilo, kajti večkratno menjavanje meril vzbuja nezaupevanje in doslednost nagrajevanja po delu.

Tudi izobraževanje je v zadnjem letu prišlo bolj do izraza. 83 članov DS je obiskovalo seminarje, 22 slušateljsev sindikalno šolo, v nekaterih kolektivih pa so bili tečajji za kvalifikacije, ki se jih je udeležilo 74 prijaviteljev. Temu vprašanju in vprašanju izkoriščanja oddiha zaposlenih bo treba v bodoče posvetiti še večjo pozornost.

Ko so razpravljali o stanovanjskem vprašanju, so menili, naj bi kolektivi v prihodnje zagotovili več sredstev v ta namen. Lani je BELT kupil 29 stanovanj, BEGRAD pa je zgradil blok za 40 samskih stanovanj. V Semiču gradi obrat ISKRE 9-stanovanjski blok. Z vsem tem pa stanovanjskega vprašanja še ne bodo rešili, saj bi v občini potrebovali še okrog 200 družinskih stanovanj.

Na dnevnem redu občnih zborov so bila še druga vprašanja. Tako so predlagali, naj bi v kolektivih z izdajanjem biltenov modernizirali obveščanje zaposlenih, razen tega pa so razpravljali še o varnosti pri delu, uporabi zaščitnih

sredstev, družbeni prehrani, delovni disciplini in podobnem. Dotaknili so se tudi bližnjih volitev v organe ljudske oblasti.

Občni zbori so bili pred nekaj dnevi uspešno zaključeni. Novi podružnični odbori bodo morali v svoji mandatni dobi (2 leti) res napeti vse moči, da bodo izpolnili vse naloge, ki jim jih je zaupalo članstvo. Te so nakazane, zato je potrebno le določiti vrstni red in zastaviti delo. Lojze Stariha

Ukinjen odlok o davku

Z novim odlokom, potrjenim na zadnji seji ObLO v Črnomlju, je ukinjen prometni davek na lokalne telefonske storitve v črnomaljski občini. Podobne odloke so doslej sprejele tudi ostale občine v ljubljanskem okraju.

20. obletnica I. kongresa ZMS

Oktober bo proslava 20-letnice I. kongresa ZMS, ki je bil leta 1943 v Kočevju. Za to priložnost pripravlja odbor poseben program. CI Zveze mladine Slovenije bo izdal knjigo »Pregled mladinskega gibanja v času 1941—1945«. V njej bodo objavljene beležke mladinskih aktivistov iz NOB kakor tudi razgovori z udeleženci prvega kongresa ZMS.

Oba ljudska odbora sta že določila število članov bodočih skupščin

Ljudski odbor občine Metlika je na seji pred tem svetom že določil število članov bodoče občinske skupščine, njen sestav, število volilnih enot in volišč (o tem poročamo posebej). Občinski ljudski odbor v Črnomlju pa je kmalu za sejo ObLO SZDL odločil, da bo bodoča občinska skupščina štela 58 članov, od tega jih bo 29 v splošnem zboru, 29 pa v zboru delovnih skupnosti. Na območju občine bo 58 volilnih enot, v pripravah na volitve pa bo opravljenih 65 zborov volivcev, na katerih bodo predlagali kandidata za splošni zbor, in 40 zborov proizvajalcev za predlaganje kandidatov za člane zborna delovnih skupnosti. Kadrovske komisije so predvidele 77 kandidatov za člane obeh zborov občinske skupščine. V splošni zbor jih bo kandidiralo 37, med njimi 4 žene, v zbor delovnih skupnosti pa 40, med njimi 8 žena. Ugotovili so, da bosta morala oba ljudska odbora še pred zbori volivcev določiti, koliko članov skupščine bo voljenih za 4-letno in koliko za 2-letno obdobje.

Pet osnovnih nalog krajevnih političnih aktivov

V sorazmerno kratkem času bodo morali krajevni politični aktivni uresničiti pet večjih nalog. Do aprila se bodo temeljito pogovorili o predlaganih kandidatih in ocenili, če bodo lahko zadostili vsem tistim zahtevam in nalogam, ki jih bo nagli razvoj postavil pred člane bodoče skupščine. Nekaj takšnih razprav z dobrimi pripombami je na terenu že bilo. Kandidate bodo ocenjevali predvsem po tem, če imajo dovolj politično-moral-

Nov stanovanjski blok v Semiču

Pred nekaj dnevi so začeli v Semiču s temeljnimi deli za nov devetstanovanjski blok, ki bo za staro šolo. Predračun znaša 32 milijonov dinarjev; od tega bo prispeval kolektiv tovarne kondenzatorjev 12 milijonov, ostalo pa bo posodil stanovanjski sklad ObLO Črnomelj. Po pogodbi s podjetjem SGP Pionir, Novo mesto, ki ta blok gradi, bodo dela jeseni končana, tako da se bodo novi stanovalci vselili že kmalu po prvem novembra. D.F.

V Metliki so obnovili turistično društvo

Nova preurejena asfaltna cesta, ki bo že to jesen povežala Metliko z avto cesto in tako temu kraju in vsej Beli krajini odprla širše možnosti domačega in tujega turizma, je nujno zahtevala, da v Metliki obnovimo turistično-olepševalno društvo. To društvo, ki je zaradi premajhnega zanimanja meščanov prenehalo delati pred tremi leti, si je na občnem zboru 8. aprila izvolilo nov odbor, ki naj čimprej naredi točen program, po katerem naj se usmeri delo za turizem v Metliki. Kot je samo po sebi uveljavno, da je treba uredenosti in lepoti kraja posvetiti prvo skrb, je nadalje nujno skrbeti za čim večji priliv domačih in tujih turistov, ki naj v mestu samem pa tudi v bližnji in daljni okolici najdejo to, kar vsaj v skromni meri sme zahtevati turist. Tu

mislimo na gostišče na metliški Veselici, ki mu je treba dati izrazito belokranjski domačjski poudarek, pa na novi hotel, ki bo verjetno še to zimo odprt, kot na ureditve sedanjih gostišč v Metliki, ureditev kopalnice in kampinga na Kolpi, turistične postojanke na Vinomeru itd. Pri tem ne sme biti pozabljen jesenski vinogradniški turizem pa tudi ne obnovitev bogate folklorne tradicije, ki je še zmerom živa v Beli krajini. Treba bo bolj kot zdaj poskrbeti za prikupnejšo podobo belokranjskih vasi, skratka, potrebno bo turistično vzgojiti našega človeka.

Zastopnik Dolenjske turistične zveze Niko Paulič je namreč na tem občnem zboru poudaril veliko vlogo turizma v sosednjih državah, kjer prav turizem v veliki meri rešuje državne proračune.

RK v Metliki skrbi za človeka

V nedeljo, 7. aprila, je bila v Metliki občinska konferenca RK, ki so ji poleg številnih delegatov krajevnih organizacij prisostvovali tudi član glavne odbora RK, predstavnik okrajnega odbora DPM.

Tamburaški orkester in pevski zbor metliške osnovne šole sta udeležencem pripravila prisrčen sprejem, pionirji in pionirke, podmladkarji RK, pa so pozdravili konferenco. Predstavnica občinskega odbora RK tov. Anica Molek je poročala o delu te organizacije v enoletnem obdobju. V občini Metlika deluje 9 krajevnih organizacij RK s 1005 člani. Na osnovnih šolah imajo povsod podmladke RK, krovodajalske akcije pa se je v preteklem letu udeležilo 327 občanov. Podeljenih je bilo tudi dvajset srebrnih značk in 2 zlati medalji, ki so jih prejeli najzaslužnejši člani RK. Zdravstveni delavci so imeli vrsto predavanj, tečajev in razgovorov po vaseh, šolah in podjetjih s področja preventivne, zdravstvene prosvete, prve pomoči itd. Občinski odbor je v preteklem letu ob-

ne. Prav zato je potrebno, da ta turistični devizni priliv močneje usmerimo v našo domovino. Pri tem pa Bela krajina nikakor ne sme stati ob strani, saj je po svojih intinimnih lepotah izrazito turistična pokrajina. Predvsem je treba poleti izkoristiti izredno toplo in čisto Kolpo, kar naj bo povezano tudi s turističnim ribolovom v Kolpi in Lahinji. Tu pa je seveda nujno tesno sodelovanje z riblškimi družinami.

TONETU ŽUNIČU V SLOVO

Pred nedavnim je tragično umrl aktivist, borec NOB in dober delavec za socialistično skupnost, Tone Žunič iz Krivoglavic. Njegovo delo bo

ostalo vaščanom in vsem, ki so ga poznali, v trajnem spominu.

Tone Žunič izhaja iz zavedne slovenske družine, ki je žrtvovala vse za lepše življenje našega ljudstva. Kot 19-letni fant se je leta 1941 vključil v osvobodilno gibanje in prenašal propagandni material. Imel je tudi radioaparater ter je poročila z bo-

jišč posređoval vaščanom. Zaradi te dejavnosti je bil leta 1942 interniran na Rabu, nato premeščen na Reko, v Gonars in nazadnje v Treviso. 1943 se je vrnil in se takoj pridružil borcem XV. brigade. Istega leta so mu belogardisti na zverinski način ubili očeta, ki je bil prvi aktivist v vasi.

Pokojni Žunič je bil po nalogu Glavnega štaba NOV odpuščen iz operativnih enot, da je mlél moko za partizane. Zaradi njegovega nesebičnega in naprednega dela so ga vaščani izvolili za prvega predsednika vaškega odbora. Nesreč pa še ni bilo, konec leta 1944 je padel brat Leopold.

Po osvoboditvi je bil član krajevne organizacije SZDL, ZB in dolgoletni blagajnik PGD Dobravice. Kako ljubljuben je bil med vaščani, je pokazal pogreb, ki se ga je udeležilo skoro vse prebivalstvo okoliških vasi, tovariši iz partizanov, metliška godba in šolski otroci. Z Žuničem smo izgubili zvestega tovariša, ki je imel še veliko načrtov, pa jih ni mogel uresničiti. Li.

ObLO Metlika o bodočih volitvah

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Metliki so določili, da bo bodoča občinska skupščina, ki jo bodo volivci izvolili v maju, štela 50 članov. Polovica članov skupščine bo sestavljala splošni zbor, druga polovica pa zbor delovnih skupnosti. V volitvah za člane splošnega zbora bo 25 zborov volivcev in 25 volilnih enot ter 39 volišč, v volitvah za zbor delovnih skupnosti pa 25 zborov volivcev in 25 volilnih enot, medtem ko število volišč še ni določeno. V zboru delovnih skupnosti bo 18 predstavnikov delovnih kolektivov iz gospodarstva (12 iz industrije in 6 iz kmetijstva), trije iz prosvete, 2 iz zdravstva in 2 iz javne uprave.

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

Pred ponovno razpravo o osnutku statuta

Prvi osnutek občinskega statuta občine Metlika so potem, ko so o njem razpravljala vodstva družbenih organizacij in nekateri organi družbenega upravljanja, izpopolnili s predlogi iz teh razprav. O izpopolnjenem osnutku bodo v predvolilnih pripravah razpravljali občani na zborih občanov in na sestankih Socialistične zveze. Hkrati s tem bodo začeli pripravljati tudi osnutke statinov krajevnih skupnosti. V občini Metlika bodo verjetno tri krajevne skupnosti: v Metliki, v Gradcu in na Suhorju.

PLAN S PODVOJENIMI INVESTICIJAMI

Oba zbora ObLO v Novem mestu sta 12. aprila po večurni razpravi sprejela družbeni plan in proračun občine za leto 1963 ter s tem položila temelj za programsko uresničevanje gospodarskih in proračunskih nalog v tretjem, gospodarsko in splošno družbeno najbolj razgibanem letu petletnega perspektivnega obdobja (1961 do 1965) v razvoju novomeške občine.

Programske naloge je na skupni seji obeh zborov obravnaval podpredsednik ObLO tov. Andrej Grča. Uvodoma je poudaril, da sprejemamo letošnji družbeni plan v času, v katerega so bistveno posegla določila in posamezne zakonodajne zvezne in republiške ustave. Spričo dejstva, da je komuna po ustavi celica gospodarskega in splošno družbenega življenja, moramo tudi o gospodarskem razvoju govoriti pretežno v njenih mejah. Komuna je postavljena pred dejstvo, da sama gospodari s tem, kar ustvari, in da sama živi. Vse naloge, ki si jih zada, morajo biti torej tako zastavljene, da ustrezajo njenim dejanskim možnostim in potrebam. Zaradi tega moramo tudi pričujoči program pojmovati kot seštevek potreb, ki se v komuni porajajo.

V primerjavi z lanskem letom povečuje novomeška ko-

muna svoj bruto proizvod v letu 1963 za 22 odstotkov, družbeni proizvod za 19 in narodni dohodek prav tako za 19 odstotkov. To pomeni, da se mora družbeni bruto proizvod povečati za več kot 6 milijard dinarjev, družbeni proizvod za okrog 3 milijarde dinarjev, narodni dohodek pa za blizu 2,6 milijarde dinarjev, pri čemer naj se narodni dohodek na enega občana poveča za 19 odstotkov oziroma od 297.127 dinarjev lani na 353.161 dinarjev letos. Iz plana je razvidno, da ustvari največ industrija, na katero odpade od celotnega družbenega bruto proizvoda po letošnjih nalogah 14,8 milijarde dinarjev, kar je 29 odstotkov več kot v preteklem letu. Ostale panoge so v gibanju družbenega bruto proizvoda zapopadene z naslednjim porastom: kmetijstvo z 20 odstotki (družbeni sektor s 36 odst.), gozdarstvo z 2. odst., gradbeništvo z 10 odst., promet z 11, trgovina s 13, gostinstvo in turizem z 11 odst. (družbeni sektor z 12) in obrt s 15 odstotki.

Industrija povečuje svoj delež v družbeni proizvodnji predvsem na račun največjih podjetij, kot so: IMV, KRKA in NOVOTEKS v Novem mestu, ter obratov ISKRE v Sentjerneju, Žužemberku in Novem mestu. Kmetijstvo vlagata največ upov v družbene kmetijske obrate, KZ in KGPK. Višjo proizvodnjo pa bodo omogočili še ostali čimtalji. Med drugim je letošnji kooperacijski plan v kmetijski proizvodnji za 19 odstotkov večji od lanskega, oziroma zajema 4772 ha obdelovalnih površin. Poleg tega bo moral družbeni sektor povečati svoje površine z odkupom, zakupom in arondacijo zemlje in je ta naloga najvažnejša tudi v tem letu. Letos se predvideva tudi red v gozdarstvu. Gozdovi naj bi prišli pod enotno upravo in ta namen določene gospodarske organizacije. Nedvomno velik napredek bo tudi v trgovini, kjer je predvidena moderna organizacija poslovanja v sodobnih lokalih.

Promet se bo obogatil z dograditvijo gorjanske ceste, ureditvijo ptt prometa, prevozov in ostalega; obrt bo razširila svojo dejavnost na novostanovljene servise, gostinstvo in turizem pa bosta mo-

rala v tem letu posvetiti večjo pozornost nekaterim izletniškim postojankam, ki imajo vse pogoje, da zadovoljijo domače in tuje turiste (Trška gora, Gorjanci in podobno). Poleg teh bodo povečala svoje zmogljivosti še doslej najbolj obiskana turistična in gostinska središča ter zdravilišča (Otočec, Smarješke in Čateške Toplice ter druga).

Vse te naloge so nedvomno zapletene in zahtevajo kar največje prizadevanje vseh občanov, posebno pa še njihovih neposrednih izvajalcev. Prav gotovo je končen uspeh v teh prizadevanjih odvisen od investicij. Le-te letos ne bodo majhne. Izračunano je, da bo potrebno v letu 1963 vložiti v ta namen 6 milijard 241 milijonov dinarjev, kar je za 111 odstotkov več kot preteklo leto. Letos pride precej več investicij v korist gospodarstva, in sicer 79 odstotkov, medtem ko je 21 odstotkov investicijske vsote namenjenih za popeševanje negospodarskih dejavnosti. Prednost pri investicijskih vlaganjih v gospodarstvu bo imela rekonstrukcijska dejavnost, ker predvidevajo, da bodo mnoge gospodarske organizacije le na ta način lahko izpolnile svoje obveznosti do družbe. To pa je nujno tudi zaradi tega, ker bodo tudi letos povečale ne samo proizvodne, ampak tudi izvozne zmogljivosti. Ljudski odbor je osvojil v zvezi s tem pomembno načelo, naj bi v letošnjem letu začela prodirati na

uprave ISKRE. »Z vsa pravico zahtevamo, da opravila obrat naloge, za katere je bil zgrajen,« so menili odborniki. Prav tako niso mogli razumeti planskih postavk tovarne NOVOTEKS, ki je kljub povečanju proizvodnih zmogljivosti predvidela manjše sklade, a porast osebnih dohodkov. V razpravi o proračunu se je zbor proizvajalcev ustavil pri trošenju tistih sredstev, ki jih dobe v obliki dotacij družbene politične organizacije. Občinskemu odboru SZDL je poverjena naloga, naj ustanovi posebno komisijo in ugotavlja, v kakšne namene se sredstva porabijo in kaj je narejenega z njihovo pomočjo. Z vsem tem je komisija za usklajevanje morebitnih nesoglasij med zboroma seznanila na skupni seji tudi občinski zbor, nakar so bila izglasovana ustrezna priporočila.

Načrti so narejeni, le »mojstraj« je treba, da bo delal po njih, bi lahko rekli ob robu vsega tega. No, ta »mojstraj«, smo mi vsi, vsi občani, ki nas na kakršenkoli način prizadeva razvoj in napredek občine. Naloge bomo izpolnili, če bomo znali mobilizirati vse sile in jih angažirati skladno s časom in hitrim napredkom doma in po svetu. Zlasti zdaj, ko je ustava prenesla vrsto pristojnosti na nižje organe in skupnosti, skratka neposredno na občane, je nujno, da bomo našli sebe tam, kjer nam je mesto.

Občni zbor Avto-moto društva

Na rednem letnem občnem zboru Avto-moto društva v Novem mestu, ki bo prihodnji četrtek, 25. aprila, ob 7. uri zvečer v sejni dvorani ObLO, bodo pregledali dejavnost društva in njegovo finančno poslovanje v preteklem letu in sprejeli plan dela za leto 1963. Društvo vabi k polnoštevilni udeležbi!

Iz Šmarjete pišejo

Člani šolskega kolektiva, mladina in KPD v Šmarjeti pripravljajo igrice »Dežurna služba«, ki jo nameravajo uprizoriti za 1. maj. Gasilsko društvo pa bo priredilo zabavo, kjer bo igrala pokska godba. Dobiček obeh prireditvev je namenjen za gramofon in plošče, ki so jih Šmarjetčani kupili za razvedrilo mladine in ostalih občanov.

Pred nedavnim je bilo

posvetovanje vseh predstavnikov krajevnih množičnih organizacij, članov šolskega kolektiva in krajevnega odbora. Prisoten je bil tudi zastopnik občinskega odbora SZDL Kostja Virant. Na tem posvetovanju so predelali novi občinski statut in se pogovorili o novem načinu volitev, ki ga bo treba dobro raztolmačiti ljudem po vaseh.

D. P.

ZABELEŽENO

Stare žemlje...

Na cesti me ustavi soseda gospodinja ter pravi:

— Pravkar sem namenjena k vam v uredništvo zaradi starih žemelj.

— Kako to mislite? Pri nas imamo le časopis, žemlje pa prodajajo v pekariji.

— Prav zato, ker jih prodajajo — in še stare — sem se hotela oglasiti. To je čista resnica! Vsak dan zjutraj jih kupujem v kandijski pekariji in že dalj časa opažam, da so trde. Tudi druge gospodinjice so mi povedale, da se njim isto pripeti.

— Kaj pa pravi prodajalka?, jo prekinem.

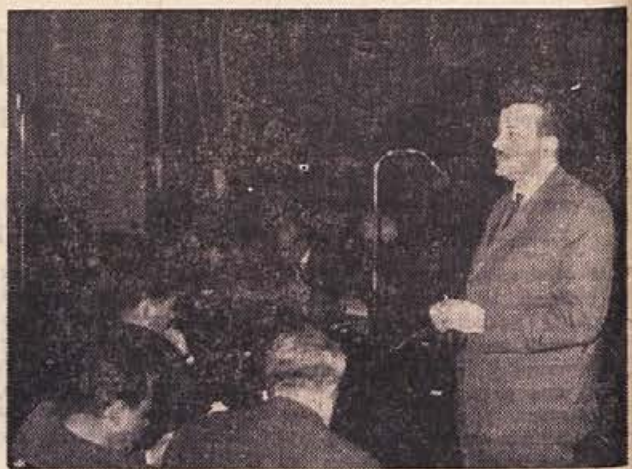
— Njej je nerodno in se opravičuje strankam, ki se pritožujejo, pa pravi, da ni ona kriva.

— Kdo pa je kriv?

— Kakor smo žene takole »po strani« zvedele, dobi ta prodajalna kruha stare žemlje iz glavne pekarije. V mestni pekariji prodajajo sveže žemlje, samo tu so vedno trde. Saj razumemo, da zjutraj peki ne morejo vsega napeči in da delajo tudi ponoči in že zvečer za jutranjo prodajo, vendar bi morali prvo peko razdeliti na vse prodajalne. Mnoge žene hodijo zjutraj v službo in morajo predtem nasiti družino, zato nimajo časa, da bi hodile v mesto po kruh.

— Prav res! Zakaj neki bi hodile v mesto, če imamo pekarijo pred nosom!

R. B.

Predsednik ObLO tov. Sergej Thorževskij razpravlja na seji občinskega zbora

Kje bodo zbori volilcev?

Od 21. do 29. aprila bodo na področju novomeške občine ZBORI VOLIVCEV, na katerih bodo državljanji predlagali kandidate za odbornike v občinski zbor in za poslance v republiški ter zvezni zbor. Čas in kraj zborov volilcev bo povsod razglašen na krajevno običajen način, zbori volilcev pa bodo v naslednjih volilnih enotah:

1: Novo mesto — Glavni trg; 2: Novo mesto — gimnazija; 3: Novo mesto — Breg; 4: Novo mesto — Grm; 5: Novo mesto — Nasjele; 6: Novo mesto — Nad mlini; 7: Novo mesto — Zatoja vas; 8: Novo mesto — Kettlejev drevored; 9: Novo mesto — Bršlina; 10: Novo mesto — Irča vas; 11: Smihel — Gotna vas (tu bosta dva zbora volilcev: v Smihelu in v Gotni vasi); 12: Birčna vas (dva zbora: Birčna vas in Mali Podluben); 13: Prečna; 14: Kamence; 15: Stopiče (dva zbora: Stopiče in Dolž); 16: Podgrad; 17: Mali Slatnik; 18: Brusnice (dva zbora: Brusnice in Ralte); 19: Gabrje; 20: Sentjernej (trije zbori: Sentjernej, Stara vas in Dol. Brezovica); 21: Maharovec (trije zbori: Dol. Maharovec, Gor. Gomila in Dobravica); 22: Groblje (trije zbori: Groblje, Zameško in Ostrog); 23: Vrhpolje (dva zbora: Stopiče in Dolž); 16: Drča; 24: Orehoviča (dva zbora: Orehoviča in Dol. Mokro polje); 25: Skočjan (trije zbori: Dolenje Dole, Skočjan in Krenovik); 26: Grmovlje (dva zbora: Dobruka vas in Dobrava); 27: Smarjeta (dva zbora: Smarjeta in Brezovica); 28: Zbure (dva zbora: Zbure in Klevevž); 29: Bela cerkev (dva zbora: Bela cerkev in Družinska vas); 30: Otočec (trije zbori: Lutrsko selo, Otočec in Paha); 31: Trška gora; 32: Mirna peč (dva zbora: Mirna peč in Sentjurij); 33: Karteljevo (dva zbora: Gor. Karteljevo in Vel. Kal); 34: Globodol (dva zbora: Globodol; za vasi: Biška vas, Vrhupec, Jelše, Jordankal, Golobnjak in Grč vrh pa bo zbor volilcev v Šoli v Mirni pečli); 35: Gorenja Straža (dva zbora: Dol. Straža in Gor. Straža); 36: Vavta vas (dva zbora: Vavta vas in Jurka vas); 37: Dolenjske Toplice (dva zbora: Dol. Toplice in Dol. Sušice); 38: Podhosta (dva zbora: Podhosta in Hostoka); 39: Urbna sela (dva zbora: Urbna sela in Gor. Sušice); 40: Podturn (dva zbora: Kočevske poljane in Podturn); 41: Žužemberk (trije zbori: Žužemberk, Reber in Vel. Lipje); 42: Smihel pri Žužemberku (dva zbora: Smihel in Dol. Kriz); 43: Dvor; 44: Ajdovec; 45: Hinje (štiri zbori: Hinje, Prevole, Sela pri Hinjah in Zvirče).

Volivce UDELEŽIMO SE MNODRUŠNO SKLICANIH ZBOROV, SO-DELUMO V VSEH PREDVOLILNIH PRIPRAVAH!

Občinska skupščina bo imela 90 odbornikov

Oba zbora ObLO v Novem mestu sta na skupni seji 12. aprila sprejela odločbo, po kateri so določena območja za skorajšnje zore volilcev, na katerih bodo izbrani kandidati za odbornike v novi skupščini novomeške občine. Na seji sta bila sprejeta tudi dva odločba, od katerih določa prvi število volilnih enot in odbornikov, ki jih bodo te izvolile, medtem ko govori drugi o številu članov občinske skupščine in zboru delovnih skupnosti občinske skupščine in določa skupine v zboru delovnih skupnosti. V novi občinski skupini bosta zastopana oba zbora s po 45 odborniki, ki jih bodo izvolili

Načrti za daljnoročni razvoj Šmarjeških Toplic

Gozdni požar v Pogancih

Prejšnji četrtek popoldne je pričela goriti mlada hosta mešanega drevja ob železniški progi med Novim mestom in Birčno vasjo, last zasebnikov iz Smihela in okolice. Požar je povzročila iskra iz dimnika lokomotive, ki je vžgala suho travo in listje, nato pa je začelo goriti tudi drevje na približno 700 kv. metrib. Gasilci iz Novega mesta in železniški uslužbenci so požar omejili, vendar je škoda precejšnja, prav zaradi mladosti drevja, ki je zgorelo do korenin.

Deček in starček pred gasilskim avtomobilom

Ob požarnem alarmu 11. aprila so se novomeški gasilci odpeljali iz orodjarne. Neki deček je pričel teči vzporedno z avtomobilom, ker ta ni takoj vozil z običajno nagloto. Za hip je deček avto prehitel in se znašel tik pred vozilom, hoteč preteči cesto. Šofer Martin Obrš je z vso silo zavril in okrenil vozilo, deček pa se je v zadnjem trenutku vrgel nazaj. Tako je prisotni šofer preprečil težjo, če ne smrtno nesrečo.

Nekaj minut kasneje pa, ko je gasilski avtomobil z vso hitrostjo pridrvel v Smihel, je spet malo manjkalo, da ni prišlo do nesreče. Star gluhonem mož je namreč na ovinku stal sredi ceste in biškal proti drvečemu avtomobilu. Gluh mož ni slišal gasilске sirene, ki je tulila vso pot. Špet je izkušeni šofer Obrš rešil situacijo: z vso močjo je vozilo zavril in okrenil ter ustavil, nato pa počasi obšel sredi ceste stoječega moža, trdega od strahu. Šoferju Obršu vse priznanje!

V okviru pripravljanja načrtova za dolgoročni razvoj bodočega zdraviliško-turističnega središča Šmarješke Toplice delajo tudi idejni načrt za zaprt kopalni bazen. V zvezi s tem so potrebne nadaljnje raziskave vrelcev termalne vode, da bi bili bodoči zdraviliški in turistični objekti, ki jih bodo v Šmarjeških Toplicah še gradili, pravilno razporejeni. Razvrstitev bo morala biti takšna, da bi bili oboji objekti dovolj vsakobno in hrup v turističnem delu ne bi motil gostov. Dolenjska turistična zveza namerava prositi sklad Borisa Kidričeve, da bi opravil znanstvena raziskovalna dela, ki bi bila osnova za izdelavo načrtov in za izgradnjo bodočega turističnega centra v Šmarjeških Toplicah.

Premiera na šentjernejskem odru

Prosvetno društvo v Sentjerneju je napovedalo za 20. april prvo uprizoritev Burash-Moorovega dela »Cvetje hvaležno odklanjamo«. Delo je naštudiral Marijan Močnik. Med odmorom se bo občinstvu predstavil tudi šentjernejski oktet, ki je že pripravljen za brežiško revijo glasbenih skupin.

OBVESTILO

Vse gospodarske organizacije, zavode, občane in druge obveščamo, da ima občinska volilna komisija v Novem mestu svojo tel. št.:

21-503

Volilna komisija posluša od 15. IV. do 20. IV. 1963.

Novomeška kronika

Z nenavadno naglico napredujejo adaptacijska dela v Kobetovi hiši na Glavnem trgu, kjer se nam že za 1. maj obeta nova samopostrežna trgovina. S preureditvijo bo precej pridobila stavba sama, Novo mesto pa bo spet bogatejša za sodobno urejen trgovski prostor. Upajmo, da nova pridobitev ne bo prinesla, kakor je pri takih pojavih pogosto, zvišanja cen. Gotovo potrošniku ni vseeno, v kakšnem lokalni kupuje, toda tudi cena pri tem ni postranska stvar!

Krožek esperantistov kmetijske šole na Grmu je priredil pred kratkim predavanje »Poldrugo leto v Nepalu in Indiji«. Predavatelj, tov. Simo Milojevič iz Beograda, je pokazal tudi mnogo barvnih diapozitivov. Gojenci kmetijske šole in prebivalci bližnje okolice, ki so zanimivo predavanje poslušali, so bili s predavanjem zadovoljni.

Zadnje soboto so se na strehi hotela Kandija pojavile velike napisne črke. Te dni napeljujejo elektrifikarji v napis še fluorescenčno razsvetljavo, tako da bodo za 1. maj, morda tudi prej, ljudje še od daleč lahko videli, kje je HOTEL KANDIJA. Tak napis je bil prav zares potreben, razen tega pa bo prispeval k nočni razsvetljavi Novega mesta.

Pretekli petek je šlo 651 učenec in učenka osnovne šole »Katja

Rupena« iz Novega mesta s posebnim vlakom v Ljubljano. V Operi so si ogledali Gotovočovo opero »Ero z onega sveta«. Po razredih so že prej pri glasbenem pouku obravnavali skladatelja in vsebino opere, tako da so lahko sledili predstavi in z užitkom poslušali umetnike: Bukovčev, Korosca in Brajnika, ki so peli glavne vloge. Med prostim časom, ki so ga imeli v Ljubljani, so si učenci v spremstvu razrednikov ogledali muzeje, galerije in zivalski vrt. Take ekskurzije nedvomno bogatijo obzorje novomeških učencev, saj prenekateri ne bi najbrž nikoli videli tega, če mu ne bi omogočila šola.

Gibanje prebivalstva: rodila je Alojzija Skrubec iz Valantičeve 10 — Sama. — Porok v mestu ni bilo, smrti tudi ne.

Lutkovno gledališče

V nedeljo, 21. aprila, bo ob 10. in 11. uri na učiteljsko lutkovno predstava »Pavliha v stiski«. Vstopnina 20 in 30 dinarjev. Vabljeni!

KINO »KRKA« prikazuje:

19., 20., 21. in 22. aprila ameriški barvni CS film »ALAMO« — II. del

John Wayne — producent, režiser in igralec. Nastopata še Richard Widmark, Laurence Harvey.

23., 24. in 25. aprila ameriški barvni CS film »VRNITEV

V MESTO PEYTON«

Režija: Jose Ferrer, igrajo: Carol Lynley, Jeff Chandler, Eleanor Parker.

Začetek predstav objavljamo v naših reklamnih omaricah.

TVD Partizan Novo mesto spet v slovenski ligi

O novomeških odbojkarjih že dolgo ni bilo nič slišati. Ko se je končala slovenska liga, smo bili igralci, pa tudi nekateri najbolj vneti privrženci te športne panoge v dvomih glede končnega vrstnega reda na prvenstveni lestvici. Ker zadnje tekme v lanskem sezoni nismo odigrali, smo tekmo izgubili za zeleno mizo. Tako smo iz republiške lige izpadli in čakali na letošnje skupščino OZS, ki naj bi izglasovala predlog, da se slovenska enotna liga razširi od osem na deset moštov. Omenjeni predlog je skupščina tudi izglasovala in tako smo se Novomeščani znašli skupno z OK Crnuče, TVD Partizan iz Slovenske Bistrice in ELKO (Maribor) na kvalifikacijskem tekmovanju. Po pravilih OZS sta si prvoplasirani ekipi pridobili pravico igrati v višjem tekmovanju, to je v prvi republiški ligi.

OK Crnuče in jo odločili v svojo korist s 3:1 (17:7, 15:12, 12:15, 15:12). Čeprav so Crnučani veljali za favorite, ker so vso zimo marljivo trenirali, smo s presenetljivo borbenostjo prunagali žilavega nasprotnika. Tekma ni bila na visoki ravni, kar je razumljivo, saj se je odbojkarjska sezona šele začela. Grešilo se je v nečisti prstni igri, netočnem podajanju in serviranju.

Nato sta igrali ekipi Crnuče in Partizana iz Slovenske Bistrice. Zmagali so Crnučani z rezultatom 3:0. To srečanje se je zelo hitro končalo, ker igralci Slovenske Bistrice, čeprav so lani igrali v prvi republiški ligi, niso bili kos ekipi iz Crnuče. Mislim, da bodo Crnučani s tako igro marsikomu v slovenski ligi prekrizali račune na boljše uvrstitve.

V zadnji kvalifikacijski tekmi sta se pomerila Slovenska Bistrica in Novo mesto. Zmagali smo s 3:0 (15:7, 15:3, 16:14). V tem srečanju

so igralci iz Slovenske Bistrice vodili v tretjem setu že s 13:7, toda vseno nam je uspelo z umirjeno igro premagati nervoznega nasprotnika.

Četrta ekipa — ELKO Maribor se kvalifikacij ni udeležila, zato je vse tekme izgubila s 3:0. Vsa srečanja sta zelo dobro sodila mednarodni sodnik Edo Slanina in Jože Bulc. Tako sta se v enotno slovenske ligo uvrstili ekipi OK Crnuče in TVD Partizan, Novo mesto. Partizan je igral v naslednji postavi: Simič, Medjo, Koprivnik, Kusič, Berger, inž. Lapajne, Janko Goleš.

BREŽIŠKE ŠPORTNE VESTI

V nedeljo popoldne je bila v Brežicah nogometna tekma med domačim moštvom in nogometisti iz Rogaske Slatine. Po obojestranski slabi igri so zmagali Brežičani s 3:2 (0:1). Gole za domače moštvo so dali: Minčič (enajstmetrovka), Suljagič in Filipčič.

BRANIKOV PORAZ V BREŽICAH
V razburjivi tekmi sta se v Brežicah 14. aprila pomerili moštvi RK Brežice in RK Branik (Maribor), ki teknujeta v vzhodni skupini slovenske rokometne lige. Zmagali so brežiški rokometiški z 19:15 (9:6).

ENODNEVNI ROKOMETNI SEMINAR

Rokometni center v Brežicah je skupaj s komisijo za rokomet pri okrajni zvezi za telesno kulturo v Celju organiziral enodnevni seminar za voditelje rokometnih moštvo na področju spodnjeposavskega bazena od Krmelja do Jesenic na Dolenjskem. Seminar je bil 10. aprila, udeležilo pa se ga je 18 voditeljev. Po zaključku so si udeleženci seminarja ogledali rokometno tekmo, v kateri so Brežičani premagali goste iz Krškega z 29:15 (16:4).

7:0 ZA GRADAC

14. aprila je bila v Gradcu nogometna tekma med ekipama Gradca in Suhorja. Na razmočenem igrišču so zmagali domači igralci z rezultatom 7:0. P. R.

ŠPORT V ČRNOMLJU

Piran v Črnomlju

nomlju ob 14. uri rokometna tekma med Partizanom iz Pirana in Partizanom iz Črnomlja za prvenstvo Slovenije.

PARTIZAN (ČRNOMLJ) : SVOBODA (LJUBLJANA) 3:5 (1:1)

Za otvoritveno prvenstveno rokometno tekmo republiške ženske lige je v Črnomlju vladalo veliko zanimanje. Tekma je bila zelo lepa. V prvem polčasu sta bili ekipi zelo izenačeni, vendar je uspelo Svobodi zmagati. K uspehu Svobode je malo abotrovala tudi sodnik iz Ljubljane, saj je dosodil kar štiri sedemmetrovke (kazenske strelje) in igralke Svobode so s tem dosegle tudi štiri gole. V ostalih tekmah je bil rezultat naslednji: Partizan (Črnomelj) : Mladost (Črnomelj) 26:20, Garnizon : Dragatuš 13:11. Obe tekmi sta bili prvenstveni v okviru občinske rokometne lige. Vse ekipe so se zelo borile, saj tudi rezultati kažejo izenačenost. Vodi Partizan s 5 točkami pred garnizonom s 3 točkami. Vse te tri ekipe imajo še vedno možnost za osvojitve 1. mesta. M—K

Medobčinsko šahovsko pokalno prvenstvo
V prvem kolu medobčinskega tekmovanja za pokal maršala Tita so bili doseženi naslednji rezultati: Novo mesto II : Črnomelj 4:0, JLA (Novo mesto) I : Trebnje 3:1, Novo mesto mladinci : JLA (Novo mesto) II 2,5:1,5, Novo mesto I : Metlika 4:0 (kontumac).

V polfinalu se srečajo danes ob 20. uri v Domu JLA: Novo mesto I : Novo mesto mladinci in Novo mesto II : JLA Novo mesto. Favorita teh srečanj sta prva in druga ekipa Novega mesta, ki igra v postavi Penko, Škerlj, Sitar, Radovanovič oz. dr. Goleš, Tisu, Bartolj, Gajski, rezerve ekip pa so Klevišar, Kranjc, Ilc, Fink in Malnarič.

V nedeljo bo v Novem mestu v Domu JLA ob 9. uri pionirsko prvenstvo občine Novo mesto, ob 10.30 pa medobčinsko ekipno prvenstvo za občine Črnomelj, Metlika, Trebnje in Novo mesto. Že ob 9. uri pa se bo pričelo posamično pionirsko medobčinsko prvenstvo.

ŽUŽEMBERK: igralci namiznega tenisa med seboj

Te dni so bili po Žužemberku plakati, na katerih je pisalo: »SSD Žužemberk prireja tekmovanje posameznikov v namiznem tenisu.« Starejši ljudje so spraševali, kaj bi to pomenilo, pa so jim solarji kmalu razložili, da je to športno društvo na osnovni šoli Žužemberk, ki prireja tekmovanje.

Po dolgem zimskem treningu je namiznoteniška sekcija izvedla prvenstvo med posamezniki. Vsi so pokazali solidno znanje, posebno prvoplasirani Mohoričič iz 8. razreda in drugoplasirani Hotko iz 7. razreda, ki pa je imel ta dan smolo.

Rezultati tekmovanja: 1. Jure Mohoričič 12 točk, Tomaž Hotko 10, 3. Stane Košček 8, 4. Lado Pelko 8, 5. Franc Kraševac 4, 6. Rafael Kastelic 4, 7. Nace Kumlj meč brez točke. M. J.

LJUBITELJI NOGOMETA!

Nogometni klub ELAN je spet zaživel. Vodstvo kluba vabi vse, ki žele sodelovati, na redni trening vsak torek in petek ob 16 uri na Stadionu bratstva in enotnosti!

NOGOMETNI KLUB »ELAN« NOVO MESTO

DELO

glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva, osrednji slovenski dnevnik, izhaja v treh izdajah. Prinaša najnovejša in najaktualnejše dogodke iz vsega sveta in domovine, obravnava politična, gospodarska in kulturna vprašanja.

- Posebna stran DOM IN DRUŽINA
- ob sobotah TEDENSKI PROGRAM RADIA IN TELEVIZIJE in MLADINSKA STRAN — »NAJDIHOJCA«
- Brezplačni pravni nasveti
- romani v nadaljevanjih
- slikanice

LJUBLJANA
P. P. 29

ČASOPISNO PODJETJE DELO

Naročam jutranjik »DELO« — revijo »TOVARIS«, »TEDENSKO TRIBUNO« — »NAŠE RAZGLEDE« (naročni časopis podčrta)

Pošiljati pričnite dne na naslov

Priimek in ime

ulica hiš. št.

Kraj pošta

(podpis)

DL

Strelci med seboj

Občinski strelski odbor je na svojem območju organiziral ligo tekmovanja vseh strelskih družin. Tekmovanje se je začelo 15. februarja in nadaljevalo po sporedu, ki ga je izdelala tehnična komisija pri ObSO. Za tekmovanje se je prijavilo 8 strelskih družin iz mesta in 4 družine iz okolice Novega mesta. Do danes je poteklo sedem kol, v katerih nekatere SD vztrajno in z vso resnostjo tekmujejo. Nekatere družine pa se za tekmovanje niso dovolj zavzele.

Doseženi rezultati:
Železničar, Novo mesto, 12 točk, 10.180 krogov,
»Borac«, Novo mesto, 10 točk, 8903 krogov,
»Novoles«, Novo mesto, 10 točk, 7673 krogov,
»Prešeren«, Grm, 8 točk, 8711 krogov,
»13. maja«, Novo mesto, 8 točk, 7147 krogov,
»Milan Majcen«, Novo mesto, 3 točk, 6209 krogov,
»Vinko Faderšič«, Novo mesto, 2 točki, 3409 krogov,
»Ljube Dragana«, IMV, Novo mesto 0 točk, 2678 krogov.

Rezultatov se vidi, da so se nekatere SD z vso resnostjo oprijele tekmovanja in dosegle lepe rezultate, zato jim iskreno ObSO vse priznava. Velik problem so imele nekatere SD v zimskem času zaradi prostorov. Te družine se niso mogle udeležiti tekmovanja, zato vabi ObSO vse te družine, da pristopijo k tekmovanju

po koledarju v spomladanskem času.

SD izven mesta so imele zmanjšano število kol v igri tekmovanja. Od vseh SD izven mesta je do sedaj streljalo le SD Žužemberk, ki je dosegla doslej v dveh kolih 2678 krogov. Od ostalih SD ObSO ni prejel nobenih podatkov, sicer pa je razumljivo, da je za SD izven mesta v zimskem času s prostori še večja težava.

M. P.

Obvestilo ljubiteljem tenisa

Sekcija za tenis pri TD Partizan, Novo mesto, vabi vse ljubitelje tenisa v nedeljo, 21. 4. in naslednje dni dopoldne in popoldne na igrišču na Loko, kjer bo na razpolago trener iz Ljubljane in potrebni rekviziti.

Pionirji odreda »Bratov Staničev« iz Podbočja v JPI

Pionirji osemletke v Podbočju, ki tvorijo odred »Bratov Staničev«, se pridno pripravljajo na tekmovanja v okviru letošnjih Jugoslovanskih iger. Na šoli delujejo različni krožki, med najbolj delovnimi pa so fotografski, modelarski, vrtnarski in šahovski krožek. Pridno se urijo za tekmovanja in hitijo pripravljati izdelke, s katerimi bodo sodelovali na občinski razstavi. Kot vsako leto, bodo tudi letos na šoli priredili samostojno razstavo svojih dejav-

nosti. Pionirji so zelo ponosni na svoje šahiste, ki so že dve leti zapored z dvema tekmovalnima ekipama zasedli 1. mesto v okrajnem, 2. in 3. mesto pa v republiškem tekmovanju šahistov. Lani je odred v tekmovanjih pridobil 2 stalna pokala, 8 diplom in kot nagrado razne pripomočke za tehnični pouk, v skupni vrednosti okoli 40 tisoč dinarjev.

Vaš najboljši obveščevallec je DOLENJSKI LIST

PREPREČUJMO ZOBNO GNILOBO!

(PONATIS KNJIŽICE UNIV. ASISTENTA DR. MITJE BARTENJEVA »PREPREČUJMO ZOBNO GNILOBO« — IZDAL GLAVNI ODBOR RDEČEGA KRIZA SLOVENIJE V LJUBLJANI)

Piškavost zob je najbolj razširjena bolezen, sredstva proti njej so pa na žalost le simptomna.

Da bi to bolezen čimprej kar se da omejili in ublažili, odpira ljudska oblast nove stomatološke šole in omogoča študij stomatologije vsem, ki se zanimajo zanj. Kljub temu pa je zobozdravstvenih delavcev glede na dejanske potrebe še vedno premalo.

Pri preprečevanju zobne piškavosti moramo sodelovati vsi! Predvsem pa velja to poleg zobozdravnikov in zdravnikov tudi za prosvetne in javne delavce ter starše. Njim vsem je namenjena ta brošura. Naj bi jim bila po potrebi tudi za oporo pri sestavi zdravstvenoprosvetnih predavanj, da ob naših skupnih prizadevanjih in drugih preventivnih ukrepih pomagajo preprečevati piškavost zob in jo čimbolj omejevati.

Zahvaljujem se glavnemu odboru Rdečega križa Slovenije, ki je omogočil izdajo te knjižice in sprejel v svoj delovni program izvajanje prepotrebne preventive proti zobni gnilobi. S tem je tudi podpril prizadevanja stomatološkega oddelka medicinske fakultete v Ljubljani.

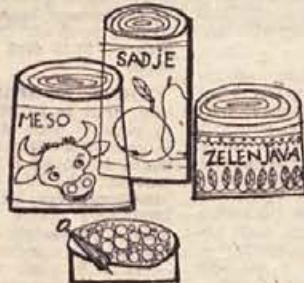
Za strokovni pregled in nasvete pa se najlepše zahvaljujem prof. dr. Jožetu Rantu, prof. dr. Francu Celesniku, prof. dr. Valterju Kruščiču in prof. Francetu Demšarju.

Univ. asist. dr. Mitja Bartenjev

I. ZOBNA GNILOBA — SOCIALNA BOLEZEN

Lobanje starih Slovanov, ki so jih izkopal na Bledu in v Ptuj, kažejo na zobeh izredno malo piškavosti.

Prav tako malo piškavosti ali pa sploh nič je ne najdemo na izkopanih lobanjah še starejših prebivalcev. Zanimivo pa je, da je bila v poznejših stoletjih vse pogostejša in se je v Evropi razmahnila posebno zadnjih dvesto do tristo let. Prehod obrtništvu v manufakturno, ki se je začel konec 16. stol., in prekrat

v proizvodni tehniki, do katerega je prišlo v 18. stol., sta v življenje takratnih prebivalcev prinesla bistvene spremembe. Manufakture in kasneje tovarne so potrebovale delavce, zato so se ljudje selili v mesta, kjer je bilo življenje seveda povsem drugačno. Prej so se ljudje na vasi hranili preprosto, s doma pripravljanimi živili, ki jih je bilo treba

zgristi in so vsebovala zobem potrebne snovi. Vse to je močno zaviralo nastanek zobne piškavosti. V mestu pa so hrano kupovali in so industrijski mlini mleti drobnozrnato moko. Industrijsko pripravljena hrana, spreminjeni način življenja in povsem nov prehranjevalni režim nasploh, vse to je še pospeševalo pogoje za razvoj piškavosti, tako da je v nekaterih zelo razvitih državah dosegla že tolikšno stopnjo, da lahko govorimo o množičnem vdoru zobne gnilobe.

V Sloveniji za sedaj še ne moremo govoriti o takim množičnem vdoru, kljub temu pa je tudi že pri nas kar redkokdo, ki ne bi imel v ustih vsaj enega piškavega zoba. Spomembe, ki jih v življenje naših delovnih ljudi prinaša industrijska revolucija, vplivajo tudi na naraščanje zobne gnilobe. Le-ta pa že prinaša naši družbi in posamezniku toliko škode, da jo po pravici lahko štejejo za socialni problem, ki za sluzi vso pozornost.

Rekli smo že, da je pri nas le še redkokateri, ki nima v ustih vsaj enega piškavega zoba. Če si pa samo nekoliko ogledamo številke, ki nam jih pokaže statistika, je slika precej drugačna. Ugotovljeno je namreč, da imajo otroci piškavih povprečno 50 odst. mlečnih zob, odrasli ljudje pa 36 odst. stalnih zob. Pri otrocih so računali s povprečjem 20 mlečnih zob, pri odraslih pa s povprečjem 28 stalnih zob, modrostnih pri tem niso upoštevali.

(Nadaljevanje sledi)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 19. aprila: Ema Sobota, 20. aprila: Neža Nedežja, 21. aprila: Dragomir Ponedeljek, 22. aprila: Leonida Torek, 23. aprila: Vojko Sreda, 24. aprila: Jurij Cetrtek, 25. aprila: Marko Petek, 26. aprila: Zdeslav Sobota, 27. aprila: Ustanovitev OF

ČESTITKA

Ciril Suštaršič iz Heidelberga lepo pozdravlja hčerko Silvico, sina Dušana ter starše Suštaršičeve iz Vrha pri Sentjerneju.

ZAHVALE

Vsem, ki so pokazali ob tragični izgubi naše ljubljene

ANDREJE KELENC iz Straže

toliko pozornosti in jo spremlili na njeni zadnji poti ter s cvetjem obustili njen prerani grob, se toplo zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo družini Ašev za plemenitost in nesebičnost, kakor tudi pionirski organizaciji osnovne šole v Vavti vasi, guvernorkom za tople poslovilne besede in vsem ostalim.

Mož Ivan s hčerko Jano in ostalo sorodstvo

KUPOGLAS

SIVO MOSKO pomladansko obleko za srednjo postavu ugodno prodam, ker mi je premajhna. Naslov v upravi lista.

KOMPLETNO KUHNJSKO pohištvo prodam: Petrina, Novo mesto, Partizanska 7.

24 A-Z CEBEL prodam zaradi bolezni. Družine so zelo močne, zalegajo 4 in 5 satov. Brez panjev pa prodam 7 zelo močnih in zdravih družin. Roza Plantaž, Tržiče na Dol.

FIAT 1100 starejšega tipa prodam za 220.000 din, registriran za leto 1953. Slavko Bogovič, Gotna vas 70, Novo mesto.

TAKO VSELJIVO večje enosobno stanovanje s pritlikinami takoj prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista (3042-63).

SPALNICO prodaj Jankovič, Novo mesto, Majde šile 5.

PISALNI STROJ znamke »Kappel«, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista (3044-63).

MANJSE POSESTVO v Giršičih pri Metliki ugodno prodam. Poudarje sprejema Martin Papič, Novo mesto, Majde šile 8.

ZENSKO športno kolo prodam. Naslov v upravi lista (3044-63).

TRAVNIŠKE BRANE kupi Kos, Sentjurje 12, p. Mirna peč.

13. APRILA SEM IZGUBIL od Novega mesta do Mirne avtomobilsko rezervno gumo znamke »Sava« od poltovornega Fiata. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi na podjetje »Zitox«, Novo mesto.

ENOSOBNO STANOVANJE iščem v Kostanjevici ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

SOBO iščem v Novem mestu ali v Bršlinu. Jelena Landolac, Prečna 38, p. Novo mesto.

SOBO oddam za varstvo otrok dekletu ali upokojenki, ki dela v izmeni. Naslov v upravi lista (3040-63).

KLJUCAVNICARJA ali kmečkega fanta, po možnosti vojašine prostega, za priučitev iščem. Stanovanje priskrbljivo. Franc Boc, izdelovalec vseh vrst rolet, Ljubljana, Zupanova ulica 9, Štožice.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, pridno in pošteno, sprejemam takoj k štiriclanici družini. Zglasite se v popoldanskem času. Repovž, Ljubljana, Scopoličeva, blok L 5, srednji vhod, I. nadst., levo.

KINO

Brestanica: 20. in 21. aprila grški film »Nikoli v nedeljo«, 24. aprila slovenski film »Vesela«, 27. in 28. aprila italijanski barvni film »Herkl in kraljica Lidija«.

Brežice: 19. in 20. aprila francosko-italijanski film »Vojna se nadaljuje«, 21. in 22. aprila francoski film »Racijas«, 24. in 25. aprila nemški film »Mrtva brez milosti«.

Crnomelj: 19. in 21. aprila nemški film »Fredy pod tujimi zvezdami«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD STRAŽA
V marcu je bil izven bolnišnice rojen 1 deček.

Poročila sta se: Edvard Hudorovac, delavec, in Ida Hudorovac, gospodinja, oba iz Podgore.

Umrla sta: Terezija Pirc, gospodinja iz Podgore, 70 let; Ivana Jakše, učiteljica iz Podgore, 70 let.

MATICNI URAD SENTERPERT
Rojstev izven bolnišnice ni bilo. Forok ni bilo.

Umrla sta: Ivan Blaznik, upokojenec iz Bistrice, 81 let, in Ana Škarja, učiteljica iz Skrijevega, 86 let.

MATICNI URAD VINICA
V marcu so bili rojeni izven bolnišnice trije dečki. Porok ni bilo.

Umrla sta: Franc Tomažič, kmetovalec iz Nove Lipe, 69 let, in Jurij Muhič, kmetovalec iz Nove Lipe, 57 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO
V času od 8. do 15. aprila je bilo rojenih 10 dečkov in 12 deklet.

Poročila sta se: Ivan Potočar, kmet, in Stana Marič, delavka, oba iz Ragovega.

Umrla je Andreja Kolenc, učiteljica iz Vavte vasi, stara 37 let.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Vesel iz Velike vasi — dečka, Anica Jano iz Raven — Anico, Zlata Bizjak iz Cirnika — Marico, Terezija Rajčič iz Cerklj — Petra, Milica Arar iz Brežic — Majo, Ana Krbe-

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.00—8.00.

PETEK, 19. APRILA: 8.40 Optimizmi in ljubljanski jazz ansambel — 8.55 Pionirski tenor — 9.45 Valček Borisa Kovačiča — 10.15 Iz Mozartovih oper, ki jih manj poznamo — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Kmetijski nasveti: inž. Ludvik Vrhovc: Začetki kooperacije za zrejo pujskov — 12.30 Od pesmi do plesa — 13.30 Pol ure prijetnih zvokov — 14.35 Majhen recital tenorista Maria Lanz — 15.15 Napotki za turiste — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Petkovo glasbeno popoldne — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Veliki zabavni orkestri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Iz Kodalyjeve ljudske opere »Pri szekeleyskih predcih«.

SOBOTA, 20. APRILA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji — 9.25 Nove plošče, nove popevke — 10.15 Iz koncertne literature za flavto — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Kmetijski nasveti: inž. Saša Bleiweis: Gozdni požari — 12.15 Veseli hribovci gostujejo — 13.30 Ob zvokih zabavne glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Mali ansambli v plesnem ritmu — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 18.45 Naši popotniki na tujem — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Veseli in domače za sobotni večer — 21.00 Sobotni ples — 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 21. APRILA: 8.30 Naša pesem iz zamejstva — 9.05 Za prijetno razvedrilo — 10.00 Se pomnite, tovariši! — 11.30 Nedeljska reportaža — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, I. del — 13.00 Za našo vas — 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, II. del — 15.30 Iz Chopinovih nočnih, mazurk in polonez — 16.00 Humoreska tega tedna: Vj. Sliskov: Ločitev — 17.05 Z lokom po strunah — 18.30 Šport-

miz, 23. in 24. aprila angleški film »Tigrov zaliv«, 26. in 28. aprila jugoslovanski film »Kozarac«, Kostanjevica: 21. aprila ameriški film »Ob 3.10 za Yumox«, 24. aprila sovjetski barvni film »Melodije in igre«, 28. aprila ameriški film »Vikingi«.

Metlika: 20. in 21. aprila angleški film »Nepričakovana ljubezen«, 24. aprila francoski film »Moderato cantabile«, 27. in 28. aprila ameriški film »Vražji učence«.

Mokronog: 20. in 21. aprila ameriški film »V znaku Zoroa«, 27. in 28. aprila ameriški film »Ponosni uporniki«.

Novo mesto »Krka«: od 19. do 22. aprila ameriški film »Alamo«, II. del, od 23. do 25. aprila ameriški film »Vrnitev v mesto Peyton«, od 26. do 28. aprila špansko-italijanski film »Lazni zakoni«.

Sevnica: 20. in 21. aprila jugoslovanski film »Masčevalec Dubrovski«, 24. aprila francoski film »Napoleonov oficir«, 27. in 28. aprila španski film »Prodajalka vijolice«.

Trebnje: 20. in 21. aprila španski barvni film »Prodajalka vijolice«, 27. in 28. aprila poljski barvni film »Križarji«.

Zužemberk: 21. aprila jugoslovanski film »Borba na paralelah«, 28. aprila italijanski barvni film »Precep«.

Išč iz Laduča — dečka, Marija Koprivnjak iz Sp. Starega grada — Jožeta, Metka Močnik iz Boršta — Metko, Frančiška Slak iz Breganskega sela — Dražena, Ivana Piltaver iz Krške vasi — Ireno, Marija Pavlovič iz Velike vasi — Stanka, Stefka Godler iz Brežic — Tomaza, Rozika Abram iz Kladnja — Janeza, Angela Kocjan iz Malega vrha — Danico.

Pretekli teden so se ponesrežili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Francu Povsetu, sinu posestnika iz Klenovka, je hodi padel na desno nogo; Martinu Ofaku, upokojencu iz Stružnice, je drevo padlo na levo nogo; Franc Kek, posestnik iz Gor. Medvedjega sela, si je na cirkularki poškodoval prste leve roke; Rudolf Karič, tesar s Telč, je padel s podstrešja in si poškodoval desno nogo; Ana Jaklič, žena upokojenca iz Gornjega vrha, je padla z voza in si poškodovala desno nogo; Avgusta Ivanska, delavka iz Krupe, je kos železa udaril po levi nogi.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrežili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Francu Povsetu, sinu posestnika iz Klenovka, je hodi padel na desno nogo; Martinu Ofaku, upokojencu iz Stružnice, je drevo padlo na levo nogo; Franc Kek, posestnik iz Gor. Medvedjega sela, si je na cirkularki poškodoval prste leve roke; Rudolf Karič, tesar s Telč, je padel s podstrešja in si poškodoval desno nogo; Ana Jaklič, žena upokojenca iz Gornjega vrha, je padla z voza in si poškodovala desno nogo; Avgusta Ivanska, delavka iz Krupe, je kos železa udaril po levi nogi.

»DOLENJKA« NOVO MESTO

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO obveščča

cenjene potrošnike, da bo za prvomajske praznike odprla

ново samopostrežno trgovino

na Glavnem trgu 16, bogato založeno s prehrabrenimi in gospodinjstvi potrebinami po zmernih cenah.

KOLEKTIV PODJETJA
ČESTITA VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM
ZA PRAZNIK DELA
IN SE JIM ŠE
NADALJE PRIPOROČA!

njih krajev in tudi od datč, je cena padla in je znašala od 5.500 do 8.500 din.

OBJAVE — RAZPISI

Razpis za pismonoše

Osnovna PTT enota Ljubljana 1 sprejme za Ljubljano

VEČJE STEVILO PISMONOS. Vsak kandidat naj predloži nakolkovano vlogo in lastnorčno

napisan življenjepis na naslov — Osnovna PTT enota Ljubljana 1, Ljubljana. Kandidati morajo biti vojašine prosti. Plača po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Samska stanovanja so zagotovljena.

Razpis službenega mesta

Zavod za izmero in kataster zemljišč, Novo mesto, razpisuje delovno mesto

KATASTRSKEGA REFERENTA Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba ali večletna praksa. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Razpis Cestnega podjetja

CESTNO PODJETJE V NOVO MESTU potrebuje pri terenskih obratih Novo mesto, Brežice, Crnomelj in Kočevje

večje število gradbenih delovodij za cestnovzdrževalna dela, gradbene tehnike za delovna mesta s pomočnik šefa terenskega obrata. Prošnje vložite pri komisiji za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja. Rok za vlaganje prošnje je 15 dni po objavi razpisa.

Praškički cenejši!

15. aprila so bili na novomeškem sejmišču praškički cenejši. Naprodaj jih je bilo 816, prodali pa so jih 720. Ker je bilo kupec dovolj iz bliž-

BRALCE IN DOPISNIKE

našega tednika obveščamo, da vseh poslanih in napovedanih prispevkov zaradi pomanjkanja prostora za teden nismo mogli objaviti. Na vrsto pridejo v prihodnji številki!

UREDNIŠTVO

ZASLUŽEK DO 10.000 DIN MESEČNO

nudi prodajni oddelek založbe »MLADINSKA KNJIGA«, LJUBLJANA, Titova 3/1, osebam, ki bi prevzele v svojih podjetjih ali ustanovah

zastopstvo za širjenje raznih knjig in drugih publikacij

Iščemo poverjenike v vseh večjih krajih. Interesenti naj dostavijo svoje ponudbe pisмено oziroma osebno na gornji naslov, da jih bo obiskal naš zastopnik.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani

NA TRGU MALO IZBIRE

V ponedeljek smo na novomeškem trgu zaman iskali znane obraze prodajalk, ki običajno prinesejo naprodaj solato in ostale kmetijske pridelke z domačega vrta. Tokrat je bil trg precej prazen. Kupcev je bilo sicer dosti, izbire pa zelo malo. Motovilca ni bilo, rdečega radiča tudi ne, dobili je bilo le mešan radič po 80 din merico, regrat po 30 do 40 din in berivko po 100 din krožnik. Največ je bilo prometa s semeni in sadikami. Za slednje je bilo toliko interesentov, da so jim prodajalci komajda lahko ustregli.

Za 25 sadik solate so zahtevali 50 din, za zavitek sadik zgodnjega zelja pa 60 din. Mleko so imeli naprodaj po 55 din, krompir po 45 din, sirčke po 10 din, jabolka po 130 din in smetano v skodelicah po 100 din. Cena jajcem je od petka poskočila kar za 3 dinarje! Prodajalke so zahtevale za jajce 23 din, pa so jih le malo prodale po tej ceni. Kasneje, ko so videle, da jih bodo morale nesti domov, če ne popustijo, so jih gospodinje lahko kupile tudi po 25 in 23 dinarjev.